

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 9. jūnijā
(OR. en)

10053/22

**Starpiestāžu lieta:
2021/0171(COD)**

**CONSOM 151
MI 462
COMPET 484
EF 161
ECOFIN 603
DIGIT 119
CODEC 884
CYBER 208**

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padome
Saņēmējs:	delegācijas
lepr. dok. Nr.:	9433/1/22 + COR1 + ADD1
K-jas dok. Nr.:	10382/21 + ADD1 - 4
Temats:	Priekšlikums – EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA par patēriņa kredītiem – vispārēja pieeja

Pielikumā pievienots vispārējās pieejas teksts, ko Konkurētspējas padome pieņēma 2022. gada 9. jūnijā.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par patēriņa kredītiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ¹,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/48/EK ² Savienības līmenī paredzēti noteikumi par patēriņa kredītlīgumiem [...].

¹ ...

² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 87/102/EEK (OV L 133, 22.5.2008., 66. lpp.).

- (2) Komisija 2014. gadā izdeva ziņojumu par Direktīvas 2008/48/EK īstenošanu. Komisija 2020. gadā izdeva otro ziņojumu par minētās direktīvas īstenošanu un Komisijas dienestu darba dokumentu, lai iepazīstinātu ar rezultātiem, kas gūti direktīvas *REFIT* izvērtējumā, kurš ietvēra plašu apspriešanos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
- (3) Minētajos ziņojumos un apspriešanās tika konstatēts, ka Direktīva 2008/48/EK ir daļēji efektīvi nodrošinājusi augstus patērētāju tiesību aizsardzības standartus un veicinājusi vienotā kredītu tirgus attīstību un ka šādi mērķi joprojām ir nozīmīgi. Iemesli, kādēļ minētā direktīva ir bijusi tikai daļēji efektīva, izriet gan no pašas direktīvas, piemēram, no neprecīza atsevišķu pantu formulējuma, gan no ārējiem faktoriem – tādiem kā ar digitalizāciju saistītās norises, praktiskā piemērošana un izpilde dalībvalstīs –, kā arī no fakta, ka uz noteiktiem patēriņa kredītu tirgus aspektiem direktīva neattiecas.
- (4) Digitalizācija ir veicinājusi tādu tirgus attīstību, kas nebija paredzēta laikā, kad tika pieņemta Direktīva 2008/48/EK. Faktiski kopš 2008. gada direktīvas pieņemšanas notiekošā straujā tehnoloģiskā attīstība ir radījusi būtiskas izmaiņas patēriņa kredītu tirgū gan piedāvājuma, gan arī pieprasījuma ziņā, piemēram, jaunu produktu parādīšanos un patērētāju uzvedības un izvēles attīstību.
- (5) Neprecīzs atsevišķu Direktīvas 2008/48/EK noteikumu formulējums, kas ļāvis dalībvalstīm pieņemt no tiem atšķirīgus noteikumus, kuri ir stingrāki nekā minētajā direktīvā paredzētie, ir radījis Savienībā sadrumstalotu tiesisko regulējumu vairākos patēriņa kredītu aspektos.
- (6) *De facto* un *de jure* situācija, ko rada minētās atšķirības valstīs, dažos gadījumos izraisa izkropļotu konkurenci starp kreditoriem Savienībā un rada šķēršļus iekšējā tirgū. Šī situācija ierobežo patērētāju iespējas gūt labumu no pakāpeniski pieaugošā pārrobežu kredītu piedāvājuma, kas, paredzams, vēl vairāk pieaugs digitalizācijas rezultātā. Minētie izkropļojumi un ierobežojumi savukārt var samazināt pieprasījumu pēc precēm un pakalpojumiem. Turklāt šī situācija noved pie neatbilstīga un nekonekventa patērētāju tiesību aizsardzības līmeņa Savienībā.

- (7) Pēdējos gados kredītu piedāvājums patērētājiem ir ievērojami attīstījies un kļuvis daudzveidīgāks. Ir parādījušies jauni kredītprodukti, jo īpaši tiešsaistes vidē, un to izmantošana turpina attīstīties. Tas ir radījis juridisku nenoteiktību attiecībā uz Direktīvas 2008/48/EK piemērošanu šādiem jauniem produktiem.
- (8) Šī direktīva papildina noteikumus, kas iekļauti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2002/65/EK³ par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu. Lai nodrošinātu juridisko noteiktību, būtu jāpaskaidro, ka normu pretrunas gadījumā ir piemērojami šīs direktīvas kā *lex specialis* noteikumi.
- (9) Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 26. pantu iekšējais tirgus aptver teritoriju bez iekšējām robežām, kurā ir nodrošināta preču un pakalpojumu brīva aprīte un brīvība veikt uzņēmējdarbību. Pārredzamāka un efektīvāka patēriņa kredītu tiesiskā regulējuma izstrādei būtu jāpalielina patērētāju uzticēšanās un jāveicina pārrobežu darbību attīstība.
- (10) Lai uzlabotu patēriņa kredītu iekšējā tirgus darbību, ir jāparedz saskaņots Savienības regulējums vairākās pamatjomās. Ņemot vērā patēriņa kredītu tirgus attīstību, jo īpaši tiešsaistes vidē, un Eiropas iedzīvotāju pieaugošo mobilitāti, uz nākotni vērsti Savienības tiesību akti, kas spēj pielāgoties nākotnes kredītu veidiem un kas sniedz dalībvalstīm atbilstīgu rīcības brīvību to īstenošanā, veicinās vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem.
- (11) LESD 169. panta 1. punktā un 169. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka Savienībai ir jāveicina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis, veicot pasākumus, kas pieņemti, ievērojot LESD 114. pantu. Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("harta") 38. pantā ir paredzēts, ka Savienības politikai ir jānodrošina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/65/EK (2002. gada 23. septembris) par patēriņa finanšu pakalpojumu tālpārdošanu un grozījumiem Padomes Direktīvā 90/619/EEK un Direktīvās 97/7/EK un 98/27/EK (OV L 271, 9.10.2002., 16. lpp.).

- (12) Ir svarīgi panākt augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni. Tādējādi būtu jānodrošina kredītu piedāvājumu brīva aprīte apstākļos, kas ir optimāli gan tiem, kas kredītu piedāvā, gan tiem, kas to pieprasa, pienācīgi ņemot vērā konkrētās situācijas dalībvalstīs.
- (13) Vajadzīga pilnīga saskaņošana, lai visiem patērētājiem Savienībā nodrošinātu augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un lai izveidotu labi funkcionējošu iekšējo tirgu. Tādēļ nevajadzētu atļaut dalībvalstīm paturēt spēkā vai ieviest valstu noteikumus, kuri atšķiras no tiem, kas paredzēti šajā direktīvā, ja vien šajā direktīvā nav noteikts citādi. Šāds ierobežojums tomēr būtu jāpiemēro tikai tad, ja šajā direktīvā pastāv saskaņoti noteikumi. Ja šādi saskaņoti noteikumi nepastāv, būtu jāpatur tiesības dalībvalstīm saglabāt vai ieviest valstu tiesību aktus. Attiecīgi dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai paturēt spēkā vai ieviest valsts noteikumus par pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja un kreditora solidāro atbildību. Dalībvalstīm vajadzētu būt arī iespējai paturēt spēkā vai ieviest [...] valstu noteikumus par preču pārdošanas vai pakalpojumu sniegšanas līguma atcelšanu, ja patērētājs īsteno savas tiesības atteikties no kredītīguma [...]. Šajā saistībā beztermiņa kredītīgumu gadījumā būtu jāļauj dalībvalstīm noteikt minimālu periodu starp brīdi, kad kreditors prasa atmaksu, un dienu, kurā kredīts ir jāatmaksā.

- (14) Šajā direktīvā ietvertās definīcijas nosaka saskaņošanas apjomu. Tāpēc dalībvalstu pienākums īstenot šo direktīvu būtu jāattiecina tikai uz tās darbības jomu, kas noteikta ar minētajām definīcijām. Atbilstīgi Savienības tiesību aktiem šai direktīvai tomēr nebūtu jāskar tas, kā dalībvalstīs tiek piemēroti šīs direktīvas noteikumi attiecībā uz jomām, kas neietilpst tās darbības jomā. Tādējādi dalībvalsts varētu paturēt spēkā vai ieviest valsts tiesību aktus, kuri atbilst šai direktīvai vai dažiem šīs direktīvas noteikumiem par kredītlīgumiem, kas neietilpst tās darbības jomā, piemēram, par kredītlīgumiem, kurus noslēdzot patērētājam kreditora glabāšanā kā nodrošinājums jānodod kāds priekšmets un kuros patērētāja atbildība ir strikti ierobežota tikai ar minēto iekļāto priekšmetu, **vai par atliktā maksājuma kartēm vai līzinga līgumiem bez pienākuma izdarīt pirkumu vai bez iespējas izdarīt pirkumu**. Turklāt dalībvalstis varētu piemērot šo direktīvu arī saistītam kredītam, uz ko neattiecas šīs direktīvas definīcija par saistītu kredītlīgumu. Tādējādi šīs direktīvas noteikumus par saistītiem kredītlīgumiem varētu piemērot tiem kredītlīgumiem, kurus tikai daļēji izmanto, lai finansētu līgumu par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu.

- (15) Lai uzlabotu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, vairākas dalībvalstis ir piemērojušas Direktīvu 2008/48/EK jomām, kuras neietilpst tās darbības jomā, **savukārt citās dalībvalstīs tirgus īpatnību dēļ ir atšķirīgi valsts noteikumi, kas reglamentē minētās jomas, tādējādi saglabājot dažas atšķirības starp valstu tiesību aktiem attiecībā uz minētajiem kredītu veidiem.** Faktiski vairāki kredītliģumu veidi, kas neietilpst minētās direktīvas darbības jomā, var kaitēt patērētājiem; tādi ir, piemēram, īstermiņa aizdevumi ar augstām izmaksām, kuru summa parasti ir mazāka par Direktīvā 2008/48/EK noteikto minimālo robežvērtību 200 EUR. Šajā saistībā un lai nodrošinātu augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni un veicinātu patēriņa kredītu pārrobežu tirgu, šīs direktīvas darbības jomā būtu jāietver daži liģumi, kas tika izslēgti no Direktīvas 2008/48/EK darbības jomas [...]. Tāpat, lai nodrošinātu lielāku pārredzamību un patērētāju tiesību labāku aizsardzību, kā rezultātā palielinās patērētāju uzticēšanās, šī direktīva būtu jāattiecina arī uz citiem produktiem ar varbūtēju kaitīgu ietekmi, ko rada to augstās izmaksas vai augstā maksa nokavētu maksājumu gadījumā. Šajā nolūkā no šīs direktīvas darbības jomas nevajadzētu izslēgt: [...] **patēriņa kredītliģumus, kuru summa ir mazāka par 200 EUR;** kredītliģumus, ja kredītu piešķir kā pārtēriņa iespēju un ja tas ir jāatmaksā viena mēneša laikā; kredītliģumus, kuros nav paredzēti ne procenti, ne citas maksas [...] un kredītliģumus, kuros paredzēts, ka kredīts jāatmaksā trīs mēnešu laikā, un par kuriem tiek prasīta nenozīmīga samaksa. **Tomēr attiecībā uz minētajiem kredītliģumiem dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai nepiemērot noteiktu un ierobežotu skaitu šīs direktīvas noteikumu, lai kreditoriem uzliktos pienākumus pielāgotu kredīta būtībai un riskiem, kas rodas patērētājam, ņemot vērā tirgus īpatnības un minēto kredītu atšķirīgās iezīmes, vienlaikus nodrošinot augstāku patērētāju aizsardzības līmeni.** *[Pēdējie divi teikumi pārceļti uz jaunu (15.e) apsvērumu]*

- (15.a) Turklāt attiecībā uz kredītīgumiem, ja kredītu piešķir kā pārtēriņa iespēju, tikai daži Direktīvas 2008/48 noteikumi bija piemērojami tiem kredītīgumiem, saskaņā ar kuriem kredīts ir jāatmaksā pēc pieprasījuma vai trīs mēnešu laikā. Šāda veida kredītīgumiem būtu jāpaliek šīs direktīvas piemērošanas jomā, savukārt vajadzētu saglabāt dalībvalstīm iespēju nepiemērot ierobežotu skaitu konkrētu šīs direktīvas noteikumu, ļaujot kopumā uzlabot patērētājiem sniegto informāciju un pastiprināt kreditoru pienākumus attiecībā uz šāda veida kredītīgumiem.
- (15.b) Piedāvājumi "pērc tagad, maksā vēlāk", ko uzskata par jauniem digitāliem finanšu rīkiem, kuri ļauj patērētājiem veikt pirkumus un samaksāt par tiem laika gaitā, un saskaņā ar kuriem kreditors piešķir patērētājam kredītīgumu vienīgi nolūkā iegādāties preces vai pakalpojumus ar šādu preču vai pakalpojumu piegādātāja starpniecību, bieži ir kredīts, ko piešķir bez procentiem un jebkādam citām maksām, un tāpēc tie būtu jāiekļauj šīs direktīvas piemērošanas jomā. Tas būtu jānošķir no atliktajiem maksājumiem, kas attiecas uz situāciju, kad preču piegādātājs vai pakalpojumu sniedzējs patērētājam dod laiku veikt samaksu par šādām precēm vai pakalpojumiem, un ko piešķir bez procentiem un bez jebkādas citas maksas, izņemot ierobežotu maksu par noteikumu neievērošanu, un trešā persona nepiedāvā kredītu, un kas būtu jāizslēdz no šīs direktīvas piemērošanas jomas.
- (15.c) No šīs direktīvas piemērošanas jomas būtu jāizslēdz arī atliktā maksājuma kartes, kurām iepriekš noteiktā konkrētā dienā, parasti reizi mēnesī, no kartes turētāja norēķinu konta tiek debetēta vai samaksāta darījumu kopsumma bez procentiem, kā izklāstīts Regulas (ES) 2015/751 17. apsvērumā, jo tās palīdz māsaimniecībām labāk pielāgot savu budžetu ikmēneša ienākumiem. Atliktajiem maksājumiem, ko piedāvā kā minēto karšu funkcionalitāti, vajadzētu būt bez procentiem, tiem būtu jāpiemēro tikai ierobežotas maksas, kas saistītas ar maksājumu pakalpojuma sniegšanu, un maksas, kas saistītas ar citiem ar kredītu nesaistītiem pakalpojumiem, un summas būtu jāatmaksā 40 dienu laikā. Šis izņēmums neskar attiecīgo noteikumu piemērošanu attiecībā uz pārtēriņu vai pārsniegšanu, ko piemēros gadījumā, ja atmaksājuma summa pārsniedz norēķinu kontā esošo pozitīvo atlikumu.

(15.d) Nomas un lizinga līgumi, kuros pienākums vai iespēja iegādāties līguma priekšmetu patērētājam nav noteikti ne pašā līgumā, ne kādā atsevišķā līgumā – piemēram, līgumā, ko noslēdz tikai par īri – nebūtu jāiekļauj šīs direktīvas piemērošanas jomā, nemot vērā, ka tie neietver nekādu iespējamu īpašuma nodošanu līdz līguma darbības termiņa beigām.

(15.e) Turklāt visi kredītlīgumi ar summu līdz 100 000 EUR būtu jāiekļauj šīs direktīvas piemērošanas jomā. Šajā direktīvā kredītlīgumu maksimālais sliekšnis būtu jāpalielina, lai ņemtu vērā indeksāciju un pielāgotos inflācijas sekām kopš 2008. gada un turpmākajos gados. *[Pārcelts no (15) apsvēruma]*

(16) [...]⁴[...]

⁴ [...]

- (17) **Kopš 2008. gada kolektīvā finansēšana ir izveidojusies kā finansējuma veids, kas ir pieejams patērētājiem un parasti ir paredzēts nelieliem izdevumiem vai ieguldījumiem.**

Kolektīvās finansēšanas [...] **kreditēšanas platforma** vada sabiedrībai pieejamu digitālu platformu, lai sapārotu potenciālos aizdevējus, **kuri veic vai neveic savu komercdarbību, saimniecisko vai profesionālo darbību,** ar patērētājiem, kas meklē finansējumu, vai sekmētu šādu sapārošanu. **Tādēļ** šādu finansējumu varētu nodrošināt [...] **patērīna kredītīgumu** veidā. Ja kolektīvās finansēšanas [...] **kreditēšanas platformas** tieši izsniedz kredītu patērētājiem, uz tiem [...] **būtu jāattiecina** šīs direktīvas noteikumi par kreditoriem. Ja kolektīvās finansēšanas [...] **kreditēšanas platformas** veicina kredītu izsniegšanu starp kreditoriem, kuri veic savu komercdarbību, saimniecisko vai profesionālo darbību, un patērētājiem, uz minētajiem kreditoriem būtu jāattiecina šajā direktīvā noteiktie kreditoru pienākumi. Šādā gadījumā kolektīvās finansēšanas [...] **kreditēšanas platformas** darbojas kā kredīta starpnieki, tādēļ uz tām būtu jāattiecina šajā direktīvā noteiktie kredīta starpnieku pienākumi.

- (18) [...]

- (19) Attiecībā uz konkrētiem kredītīgumiem, kam piemērojami tikai daži šīs direktīvas noteikumi, būtu jāpatur dalībvalstīm tiesības valsts tiesību aktos reglamentēt šādu veidu kredītīgumus attiecībā uz citiem aspektiem, kuri šajā direktīvā nav saskaņoti.

- (20) Līgumi par ilglaicīgu pakalpojumu sniegšanu vai tāda paša veida preču piegādi, saskaņā ar kuriem patērētājs maksā par tiem visā pakalpojumu sniegšanas vai preču piegādes laikā, maksājot pa daļām, var būtiski atšķirties no kredītlīgumiem, uz ko attiecas šī direktīva, gan saistībā ar iesaistīto līgumslēdzēju pušu interesēm, gan darījumu kārtību un izpildi. Tādēļ šajā direktīvā šādi līgumi nebūtu jāuzskata par kredītlīgumiem. Šāds līgums, piemēram, ir apdrošināšanas līgums, saskaņā ar kuru par apdrošināšanu maksā ar ikmēneša maksājumiem.
- (21) Kredītlīgumi, kas aptver ar **nekustamo īpašumu** nodrošināta kredīta piešķiršanu, un kredītlīgumi, kuru mērķis ir finansēt īpašumtiesību uz zemi vai esošu vai plānotu ēku, **tostarp telpu**, iegūšanu vai paturēšanu, būtu jāizslēdz no šīs direktīvas darbības jomas, jo šādus līgumus regulē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/17/ES⁵. Tomēr no šīs direktīvas darbības jomas nebūtu jāizslēdz [...] kredīti, kuru mērķis ir mājokļa nekustamā īpašuma atjaunošana, [...] kredīta kopsummai pārsniedzot 100 000 EUR, **un kuri nav nodrošināti ne ar nekustamo īpašumu, ne ar tiesībām, kuras saistītas ar nekustamo īpašumu**.
- (22) Šī direktīva būtu jāpiemēro neatkarīgi no tā, vai kreditors ir juridiska persona vai fiziska persona. Šai direktīvai tomēr nevajadzētu ietekmēt dalībvalstu tiesības ierobežot patēriņa kredītu piešķiršanu, atļaujot to veikt tikai juridiskām personām vai noteiktām juridiskām personām.
- 23) Daži šīs direktīvas noteikumi būtu jāpiemēro fiziskām un juridiskām personām (kredīta starpniekiem), kas, veicot savu komercdarbību, saimniecisko vai profesionālo darbību, par [...] **atlīdzību** iesniedz vai piedāvā kredītlīgumu patērētājiem, palīdz patērētājiem, veicot sagatavošanas darbu attiecībā uz kredītlīgumu noslēgšanu, vai noslēdz kredītlīgumus ar patērētājiem kreditora vārdā.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/17/ES (2014. gada 4. februāris) par patērētāju kredītlīgumiem saistībā ar mājokļa nekustamo īpašumu un ar ko groza Direktīvas 2008/48/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 (OV L 60, 28.2.2014., 34. lpp.).

- (24) Informācija patērētājiem, piemēram, **pienācīgi paskaidrojumi**, informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, [...] vispārīga informācija un **informācija par datubāzu izmantošanu**, būtu jāsniedz bez maksas.
- (25) Šajā direktīvā tiek respektētas pamattiesības un ievēroti principi, kas jo īpaši atzīti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā ("harta"). Konkrētāk, šajā direktīvā pilnībā tiek ievērotas tiesības uz persondatu aizsardzību, īpašumu, nediskrimināciju, ģimenes un profesionālās dzīves aizsardzību un patērētāju tiesību aizsardzību, ievērojot hartu. **Regulu 2016/679 piemēro jebkurai personas datu apstrādei, ko veic kreditori un kredīta starpnieki, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma.**
- (26) Patērētāji, kas likumīgi uzturas Savienībā, nebūtu jādiskriminē viņu valstspiederības vai dzīvesvietas dēļ vai jebkādu hartas 21. pantā minēto iemeslu dēļ, kad viņi Savienībā pieprasa vai slēdz kredītlīgumu [...] vai ir šāda līguma turētāji. **Tas neskar iespēju paredzēt atšķirīgus nosacījumus attiecībā uz piekluvi kredītam, ja minētās atšķirības ir tieši pamatotas ar objektīviem kritērijiem.**
- (27) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/29/EK ⁶ patērētājiem vajadzētu būt aizsargātiem pret negodīgu vai maldinošu praksi, jo īpaši attiecībā uz informāciju, ko atklāj kreditors [...] **vai** kredīta starpnieks [...]. Minēto direktīvu turpina piemērot kredītlīgumiem [...], un tā darbojas kā "drošības tīkls", ar ko nodrošina, ka visās nozarēs var uzturēt augstu un vienotu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, arī papildinot citus ES tiesību aktus.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 ("Negodīgas komercprakses direktīva") (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.).

- (28) *[Šis apsvērumš pārceļš uz jaunu (29.a) apsvērumu]*
- (29) Būtu jāparedz īpaši noteikumi par kredītīgumu [...] reklamēšanu un par dažiem standarta informācijas elementiem, kas jāsniedz patērētājiem, lai viņi jo īpaši varētu salīdzināt dažādus piedāvājumus. Šī informācija būtu jāsniedz skaidrā, kodolīgā un viegli uztveramā veidā ar reprezentatīva piemēra palīdzību. **Kredīta kopsummai un atmaksas ilgumam, ko kreditors izvēlējis savam reprezentatīvajam piemēram, būtu cik vien iespējams jāatbilst kreditora reklamētā kredītīguma iezīmēm.** Standarta informācija būtu jāsniedz iepriekš, turklāt pamanāmā un skaidrā veidā un saistošā formātā. Tai vajadzētu būt skaidri salasāmai un pielāgotai, lai ņemtu vērā dažu informācijas nesēju, piemēram, mobilo tālrunu ekrānu, tehniskos ierobežojumus. **Standartinformācija būtu arī skaidri jānošķir no iebkādas papildinformācijas, kas attiecas uz kredītīgumu.** Būtu skaidri jānorāda reklāmas nolūkos piedāvātie pagaidu nosacījumi, piemēram, akcijas piedāvājums ar zemāku procentu likmi kredītīguma [...] pirmajos mēnešos. Patērētājiem būtu vienkopus jāredz visa būtiskā informācija pat tad, ja viņi to aplūko mobilā tālruna ekrānā. Patērētājam būtu jādara zināms arī kreditora un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieka [...] tālruna numurs un e-pasta adrese, lai patērētājs varētu ātri un efektīvi sazināties ar kreditoru [...] **vai** kredīta starpnieku [...]. Ja nav iespējams norādīt kredīta kopsummu kā piešķirto kopējo summu, jo īpaši – ja kredītīgums paredz patērētājam iespējas brīvi izņemt līdzekļus, paredzot ierobežojumus attiecībā uz summu, tad būtu jānosaka maksimālā summa. Maksimālajai summai būtu jānorāda ierobežojumi attiecībā uz kredīta summu, kāda var tik darīta pieejama patērētājam. Īpašos un pamatotos gadījumos, lai uzlabotu patērētāju izpratni par informāciju, kas tiek pausta kredītīgumu [...] reklamā, ja izmantotais informācijas nesējs neļauj to vizuāli attēlot **nemaz vai viegli uztveramā veidā**, piemēram, radio reklāmas gadījumā, [...] **būtu jāsamazina** izpaustās informācijas apjoms. Turklāt būtu jāpatur dalībvalstīm tiesības valsts tiesību aktos regulēt informācijas sniegšanas prasības attiecībā uz tādu kredītīgumu [...] reklāmu, kurā netiek sniegta informācija par kredīta izmaksām.

- (31) Informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, būtu jāsniedz, izmantojot Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapu. Lai palīdzētu patērētājiem izprast un salīdzināt piedāvājumus, [...] galvenās ziņas par kredītu būtu **viegli uztveramā veidā jāsniedz** Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapas pirmajā lappusē, un tādējādi patērētājiem būtu jāredz visa būtiskā informācija vienkopus pat mobilā tālruņa ekrānā. **Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapā sniegtajai informācijai** vajadzētu būt skaidrai, skaidri salasāmai un pielāgotai dažu informācijas nesēju, piemēram, mobilo tālruņu ekrānu, tehniskajiem ierobežojumiem. Tā dažādajos kanālos būtu jāatspoguļo atbilstīgā un piemērotā veidā, lai nodrošinātu, ka katrs patērētājs var piekļūt informācijai vienlīdzīgi un saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/882 ⁸.
- (32) Lai nodrošinātu pēc iespējas pilnīgu piedāvājumu pārredzamību un salīdzināmību, informācijai, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, jo īpaši būtu jāietver gada procentu likme, ko piemēro kredītam un kas visā Savienībā noteikta vienādā veidā. Tā kā gada procentu likmi šajā posmā var norādīt, tikai izmantojot piemēru, šādam piemēram vajadzētu būt reprezentatīvam. Tādējādi tam būtu jāatbilst, piemēram, saskaņā ar attiecīgā veida kredītīgumu [...] piešķirtā kredīta vidējam darbības ilgumam un kopsummai un – attiecīgā gadījumā – iegādātajām precēm. Nosakot reprezentatīvu piemēru, būtu jāņem vērā arī noteiktu kredītīguma [...] veidu izplatība konkrētā tirgū. Attiecībā uz aizņēmuma likmi, rēķinot maksājumu biežumu un procentu kapitalizāciju, kreditoriem būtu jāizmanto parastā aprēķina metode attiecīgajam patēriņa kredītam. [...]

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu piekļūstamības prasībām (OV L 151, 7.6.2019., 70. lpp.).

- (33) Kredīta kopējās izmaksas patērētājam būtu jāietver visas izmaksas, tostarp procenti, komisijas nauda, nodokļi, kredīta starpnieku izmaksas un citi maksājumi, kas patērētājam jāveic saistībā ar kredītlīgumu [...], izņemot notāru izmaksas. Kreditoru faktiskās zināšanas par izmaksām būtu jānovērtē objektīvi, ņemot vērā šajā direktīvā noteiktās profesionalitātes prasības.
- (34) Tādi kredītlīgumi [...], kuriem regulāri pārskata aizņēmuma likmi atbilstīgi izmaiņām kredītlīgumā [...] norādītajā atsauces procentu likmē, nebūtu jāuzskata par kredītlīgumiem [...] ar fiksētu aizņēmuma likmi.
- (35) Dalībvalstīm vajadzētu būt brīvai izvēlei paturēt spēkā vai ieviest valsts noteikumus, ar ko kreditoram [...] aizliedz prasīt, lai patērētājs saistībā ar kredītlīgumu [...] atver bankas kontu vai noslēdz līgumu par citu papildpakalpojumu, vai apmaksā šādu bankas kontu vai citu papildpakalpojumu izmaksas. Tajās dalībvalstīs, kurās šādi apvienoti piedāvājumi ir atļauti, patērētāji pirms kredītlīguma [...] noslēgšanas būtu jāinformē par visiem papildpakalpojumiem, kas ir obligāti, lai vispār saņemtu kredītu, vai lai to iegūtu ar izsludinātajiem noteikumiem un nosacījumiem. Minēto papildpakalpojumu izmaksas, jo īpaši apdrošināšanas prēmijas, būtu jāiekļauj kredīta kopējās izmaksās, vai arī, ja šo izmaksu summu nevar noteikt iepriekš, patērētājiem posmā pirms līguma noslēgšanas būtu jāsaņem atbilstīga informācija par šādu izmaksu esamību. Būtu jāuzskata, ka kreditoram [...] ir informācija par papildpakalpojumu izmaksām, ko viņš pats vai trešās personas vārdā piedāvā patērētājam, ja vien šī cena nav atkarīga no īpašām patērētāja iezīmēm vai viņa situācijas.

- (36) Attiecībā uz īpašiem kredītlīgumu veidiem, lai nodrošinātu pienācīgu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, vienlaikus pārmērīgi neapgrūtinot kreditorus vai attiecīgos gadījumos kredīta starpniekus, tomēr ir lietderīgi ierobežot prasības attiecībā uz informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, ņemot vērā šādu veidu līgumu specifiku.
- (37) Patērētājam pirms kredītlīguma [...] noslēgšanas būtu jāsaņem visaptveroša informācija neatkarīgi no tā, vai kredīta pārdošanā ir vai nav iesaistīts kredīta starpnieks. Tādējādi kopumā prasības par informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, būtu jāpiemēro arī kredīta starpniekiem. Tomēr, ja preču piegādātāji un pakalpojumu sniedzēji rīkojas kā kredīta palīgstarpnieki, nav lietderīgi uzlikt tiem juridisku pienākumu sniegt informāciju pirms līguma noslēgšanas saskaņā ar šo direktīvu. Preču piegādātājus un pakalpojumu sniedzējus var, piemēram, uzskatīt par tādiem, kas rīkojas kā kredīta palīgstarpnieki, ja viņu kredīta starpnieka darbība nav galvenais viņu komercdarbības, saimnieciskās vai profesionālās darbības mērķis. Šādos gadījumos jāprojām tiek sasniegts pietiekams patērētāju tiesību aizsardzības līmenis, jo kreditoram vajadzētu būt atbildīgam par to, lai nodrošinātu, ka patērētājs saņem visu informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, vai nu no kredīta starpnieka, ja kreditors un starpnieks tam piekrīt, vai kādā citā piemērotā veidā.
- (38) Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai reglamentēt patērētājam pirms kredītlīguma [...] noslēgšanas sniedzamās informācijas iespējamo saistošo raksturu un laikposmu, kurā kreditoram [...] tā ir saistoša.

- (39) Neatkarīgi no informācijas, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, patērētājam tomēr var būt vajadzīga papildu palīdzība, lai izlemtu, kurš kredītlīgums [...] no piedāvātajiem produktiem ir vispiemērotākais viņa vajadzībām un finansiālajam stāvoklim. Tādēļ dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka **pirms kredītlīguma noslēgšanas** kreditori un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...] sniedz patērētājiem šādu palīdzību saistībā ar kredītproduktiem, kurus viņi tiem piedāvā, sniedzot pienācīgus paskaidrojumus par attiecīgo informāciju, tostarp jo īpaši par patērētājam personalizēti piedāvāto produktu būtiskajām iezīmēm tā, lai patērētājs varētu izprast to iespējamo ietekmi uz savu ekonomisko stāvokli. Kreditoriem un, attiecīgā gadījumā, kredīta starpniekiem [...] šādu skaidrojumu sniegšanas veids būtu jāpielāgo apstākļiem, kādos kredītu piedāvā, un patērētāja nepieciešamībai pēc palīdzības, ņemot vērā patērētāja zināšanas un pieredzi par kredītu un konkrētu kredītproduktu būtību. Tādiem skaidrojumiem nevajadzētu būt kā individuālam ieteikumam.
- (40) Kā uzsvērts Komisijas priekšlikumā regulai, kas nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā (Mākslīgā intelekta akts) ⁹, mākslīgā intelekta (AI) sistēmas var viegli ieviest vairākās ekonomikas nozarēs un sabiedrībā, arī pāri robežām, un tās var būt aprītē visā Savienībā. Šajā saistībā kreditoriem [...] **un** kredīta starpniekiem [...], [...] **personalizējot** savu piedāvājumu cenu konkrētiem patērētājiem vai konkrētām patērētāju kategorijām, pamatojoties uz automatizētu lēmumu pieņemšanu un patērētāju uzvedības profilēšanu, kas tiem ļauj novērtēt patērētāja pirktspēju, [...] būtu skaidri **jāinformē patērētāji, ka** viņiem uzrādītā cena ir personalizēta, pamatojoties uz automatizētu apstrādi, lai viņi varētu ņemt vērā iespējamus riskus, pieņemot lēmumu par pirkumu.

⁹ COM/2021/206 final.

- (41) Parasti sasaistīšana nebūtu jāatļauj, izņemot, ja finanšu pakalpojumu vai produktu, kas piedāvāts kopā ar kredītīgumu [...], nevarētu piedāvāt atsevišķi, jo tas ir kredītā pilnīgi iekļauta daļa, piemēram, pārtēriņa iespējas gadījumā. Lai gan, ņemot vērā samērīguma apsvērumus, kreditoriem [...] vajadzētu būt iespējai pieprasīt patērētājam attiecīgu apdrošināšanas polisi, lai garantētu kredīta atmaksu vai apdrošinātu nodrošinājuma vērtību, patērētājam vajadzētu būt iespējai izvēlēties savu apdrošināšanas pakalpojumu sniedzēju. Tam nebūtu jāskar kreditora [...] noteiktie kredīta nosacījumi, ar noteikumu, ka minētā pakalpojumu sniedzēja apdrošināšanas polises garantijas līmenis ir līdzvērtīgs apdrošināšanas polises līmenim, ko ierosinājis vai piedāvājis kreditors [...]. Turklāt dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pilnībā vai daļēji standartizēt apdrošināšanas līgumos paredzēto apdrošināšanu, lai atvieglotu dažādu piedāvājumu salīdzināšanu patērētājiem, kuri vēlas veikt šādu salīdzināšanu.
- (42) **Kredītīgumi un** [...] papildpakalpojumi būtu jāpiedāvā skaidrā un pārredzamā veidā. [...] **Nevajadzētu** būt iespējai netieši secināt, ka patērētājs piekrīt **noslēgt kredītīgumus vai iegādāties** [...] papildpakalpojumus, bet šāda piekrišana būtu jādod ar skaidri apstipriņošu darbību, kas nozīmē brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu un viennozīmīgu norādi par patērētāja piekrišanu. Šajā saistībā klusēšana, **atturēšanās no darbības vai tāda noklusējuma iespēja kā** iepriekš atzīmētas ailes [...] nebūtu jāuzskata par piekrišanu.

- (43) Konsultēšana, kas izpaužas kā individualizēta ieteikuma sniegšana ("konsultāciju pakalpojumi"), ir darbība, kas var tikt apvienota ar citiem kredīta piešķiršanas vai starpniecības aspektiem. Tādēļ, lai patērētāji varētu izprast sniegto pakalpojumu būtību, tie būtu jāinformē par to, kas ir šādi konsultāciju pakalpojumi, un par to, vai konsultāciju pakalpojumi tiek sniegti / var tikt sniegti vai ne. Ņemot vērā to, cik lielu nozīmi patērētāji piešķir terminu "konsultācijas" un "konsultanti" izmantošanai, būtu jāatļauj dalībvalstīm aizliegt izmantot minētos terminus vai līdzīgus terminus, ja patērētājiem konsultāciju pakalpojumus sniedz kreditori vai kredīta starpnieki [...]. Lai nodrošinātu to, ka apsvērto produktu klāsts un atlīdzības nosacījumi ir samērīgi ar to, ko patērētāji sagaida no šādas konsultācijas, ir lietderīgi nodrošināt, ka dalībvalstis nosaka aizsardzības pasākumus gadījumiem, kad konsultācija tiek aprakstīta kā neatkarīga. Sniedzot konsultāciju pakalpojumus, kreditoram vai kredīta starpniekam [...] būtu jāsniedz norāde par to, vai ieteikums būs sagatavots, apsverot tikai viņu pašu piedāvāto produktu klāstu vai plašu tirgū pieejamo produktu klāstu, lai patērētājs varētu saprast, uz ko ir balstīts šis ieteikums. Turklāt kreditoram vai kredīta starpniekam [...] būtu jāsniedz norāde par maksu, kas no patērētāja tiks prasīta par konsultāciju pakalpojumiem, vai par tās aprēķināšanas metodi, ja informācijas atklāšanas brīdī šo summu nevar noteikt.
- (44) **Tāda kredīta [...] piešķiršana, ko** patērētāji nav pasūtījuši, dažos gadījumos var būt saistīta ar patērētājam kaitīgu praksi. Šajā saistībā būtu jāaizliedz **piešķirt** [...] nepasūtītu kredītu, tostarp nepieprasītas, iepriekš apstiprinātas kredītkartes, kas nosūtītas patērētājiem, vai vienpusēji palielināt patērētāju pārtēriņa / kredītkaršu tērēšanas limitu. **Tas neskar kreditoru un kredīta starpnieku iespēju komercattiecību laikā reklamēt vai piedāvāt kredītu saskaņā ar Savienības tiesību aktiem patērētāju tiesību aizsardzības jomā un valstu pasākumiem saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.**

- (45) Dalībvalstīm būtu jāveic atbilstīgi pasākumi, lai veicinātu atbildīgu praksi visos kredīta attiecību posmos, ņemot vērā to kredītu tirgus konkrētās īpatnības. Minētie pasākumi var būt, piemēram, patērētāju informēšana un izglītošana, tostarp ar brīdinājumiem par risku, kas saistīts ar maksājumu saistību nepildīšanu un pārmērīgām parādsaistībām. Augošajā kredītu tirgū ir īpaši svarīgi, lai kreditori neīstenotu bezatbildīgu kreditēšanu vai neizsniegtu kredītus, iepriekš nenovērtējot aizņēmēja kredīspēju. Dalībvalstīm būtu jāveic nepieciešamā uzraudzība, lai izvairītos no šādas kreditoru rīcības, un jānosaka nepieciešamie līdzekļi, lai piemērotu sankcijas par šādu rīcību. Neskarot noteikumus par kredītrisku Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2013/36/ES¹⁰, kreditoriem [...] būtu jāuzņemas atbildība par patērētāja kredīspējas individuālu pārbaudi. Šajā saistībā kreditoriem [...] būtu jāļauj izmantot ne tikai to informāciju, ko sniedz patērētājs attiecīgā kredītīguma [...] sagatavošanas gaitā, bet arī ilgstošu darījumu attiecību laikā gūtu informāciju. Arī patērētājiem būtu jārīkojas saprātīgi un jāievēro savas līgumsaistības.
- (46) Ir būtiski novērtēt un pārbaudīt patērētāja spēju un gatavību atmaksāt kredītu, pirms tiek noslēgts kredītīgums [...]. Minētā kredīspējas novērtēšana būtu jāveic patērētāja interesēs, lai novērstu bezatbildīgu kreditēšanas praksi un pārmērīgas parādsaistības, un būtu jāņem vērā visi nepieciešamie un būtiskie faktori, kas varētu ietekmēt patērētāja spēju atmaksāt kredītu. **Gadījumos, kad aizdevuma pieteikumu kopīgi iesniedz vairāk nekā viens patērētājs, kredīspējas novērtēšanu varētu veikt, pamatojoties uz kopīgo atmaksas spēju.** Dalībvalstīm vajadzētu spēt sniegt papildu norādes par papildu kritērijiem un metodēm patērētāja kredīspējas novērtēšanai, piemēram, nosakot ierobežojumus aizdevuma apjoma attiecībai pret ķīlas vērtību vai pret ienākumu apjomu.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/36/ES (2013. gada 26. jūnijs) par piekļuvi kredītiestāžu darbībai un kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību, ar ko groza Direktīvu 2002/87/EK un atceļ Direktīvas 2006/48/EK un 2006/49/EK (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.).

(47) Kredībspējas novērtēšana būtu jāpamato ar tādu informāciju par patērētāja finanšu un ekonomisko situāciju, tostarp ienākumiem un izdevumiem, **kas ir vajadzīga un samērīga ar kredīta veidu, lielumu, sarežģītību un riskiem, kas rodas patērētājam.** Eiropas Banku iestādes Pamatnostādnēs par aizdevumu iniciēšanu un uzraudzību (EBA/GL/2020/06) ir sniegti norādījumi par to, kādu kategoriju datus var izmantot, apstrādājot persondatus kredībspējas novērtēšanas nolūkā; tie cita starpā ir pierādījumi par ienākumiem vai citiem atmaksas avotiem, informācija par finanšu aktīviem un saistībām vai informācija par citām finanšu saistībām. Veicot kredībspējas novērtējumu, nebūtu jāizmanto tādi persondati kā [...] persondati, kas atrodami sociālo mediju platformās, vai dati par veselību, tostarp dati par saslimšanu ar vēzi. Lai atvieglotu kredībspējas novērtēšanu, patērētājiem būtu jāsniedz informācija par savu finansiālo un ekonomisko stāvokli. [...] **Kredīta** pieejamība būtu jānodrošina patērētājam tikai tad, ja kredībspējas novērtējuma rezultāts liecina, ka no kredītīguma [...] izrietošās saistības, visticamāk, tiks izpildītas tādā veidā, kā paredzēts minētajā līgumā. **Novērtējot patērētāja spēju izpildīt kredītīgumā paredzētās saistības, kreditoram būtu jāņem vērā attiecīgie faktori un īpašie apstākļi, piemēram, bet ne tikai, tādu aizdevumu gadījumā, kas piešķirti saskaņā ar šo direktīvu, lai finansētu pētījumus vai segtu ārkārtas veselības aprūpes izdevumus, – pietiekami pierādījumi tam, ka šādi aizdevumi nodrošinās patērētājam turpmākus ienākumus, vai nodrošinājums vai citas garantijas, ko patērētājs varētu sniegt aizdevuma nodrošināšanai.** [...]

- (48) Priekšlikumā regulai, kas nosaka saskaņotas normas mākslīgā intelekta jomā (Mākslīgā intelekta akts), noteikts, ka AI sistēmas, ko izmanto fizisku personu kredītnovērtējuma vai kredītspējas izvērtēšanai, būtu jāklasificē kā augsta riska AI sistēmas, jo tās nosaka minēto personu piekļuvi finanšu resursiem vai tādiem būtiskiem pakalpojumiem kā mājoklis, elektroenerģija un telesakaru pakalpojumi. Ņemot vērā minētos lielos riskus, ikreiz, kad kredītspējas novērtēšana ietver automatizētu apstrādi, **saskaņā ar Regulu (ES) 2016/679** patērētājam vajadzētu būt tiesībām panākt cilvēka līdzdalību no kreditora [...] puses. Patērētājam vajadzētu būt arī tiesībām saņemt jēgpilnu **un saprotamu** paskaidrojumu par veikto novērtējumu un izmantotās automatizētās apstrādes darbību, tostarp par galvenajiem mainīgajiem lielumiem, ietverto loģiku un riskiem, kā arī tiesībām paust savu viedokli [...] par kredītspējas novērtējumu un lēmumu. **Tas neskar kredītspējas novērtējuma rezultātu.**
- (49) Lai novērtētu patērētāja kredītu stāvokli, kreditoram [...] būtu arī jāizmanto kredītu datubāzes. Juridisko un faktisko apstākļu dēļ var būt nepieciešama šādu datubāzu informācija dažādos apjomos. Lai novērstu jebkādas konkurences kropļojumus kreditoru [...] vidū, būtu jānodrošina viņiem pieeja privātām vai publiskām kredītu datubāzēm par patērētājiem dalībvalstī, kurā tie nav iedibināti, saskaņā ar nediskriminējošiem nosacījumiem, salīdzinot ar kreditoriem [...], kas ir iedibināti minētajā dalībvalstī. Dalībvalstīm būtu jāveicina pārrobežu piekļuve privātām vai publiskām datubāzēm saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 ¹¹. Lai uzlabotu savstarpību, kredītu datubāzēs būtu jāglabā vismaz informācija par **nozīmīgiem** patērētāju kavētajiem maksājumiem saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

- (50) Ja kredīta pieteikuma noraidījumu pamato ar kredītu datubāzē iegūtām ziņām, kreditoram [...] būtu jāinformē patērētājs par šo faktu un par izmantotajā datubāzē pieejamo informāciju par patērētāju.
- (51) Šī direktīva nereglamentē līgumtiesību jautājumus, kas attiecas uz kredītīgumu [...] spēkā esamību. Tādējādi šajā jomā dalībvalstis var paturēt spēkā vai ieviest valsts noteikumus, kas atbilst Savienības tiesībām. Dalībvalstis var noteikt tiesisko režīmu, kas reglamentē kredītīguma [...] noslēgšanas piedāvājumu, jo īpaši attiecībā uz laikposmu, kad to izsaka, un uz periodu, kurā tas ir saistošs kreditoram [...]. Ja šāds piedāvājums tiek izteikts vienlaikus ar šajā direktīvā paredzēto informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, tas – līdzīgi kā jebkura papildinformācija, ko kreditors [...] vēlas sniegt patērētājam, – būtu jāizsniedz atsevišķā dokumentā. Minēto atsevišķo dokumentu var pievienot Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijai.
- (52) Kredītīgumā [...] būtu skaidrā un kodolīgā veidā jāiekļauj visa nepieciešamā informācija, lai patērētājs varētu uzzināt savas tiesības un pienākumus saskaņā ar minēto līgumu.

- (53) Neskarot Direktīvu 93/13/EEK un šajā direktīvā noteiktos pirmslīguma pienākumus, kā arī lai nodrošinātu patērētāju augsta līmeņa aizsardzību, patērētājam laikus un pirms jebkādam izmaiņām kredītlīguma [...] noteikumos un nosacījumos būtu jāsaņem šāda informācija: ierosināto izmaiņu apraksts un attiecīgā gadījumā norāde par to, ka ir nepieciešama patērētāja piekrišana, vai par to, ka izmaiņas stāsies spēkā uz likuma pamata; minēto izmaiņu ieviešanas termiņš; patērētājam pieejamie līdzekļi sūdzības iesniegšanai un termiņš, kādā patērētājs var iesniegt sūdzību, kā arī tās kompetentās iestādes nosaukums un adrese, kurai var iesniegt sūdzību. Līguma grozīšana nedrīkst ietekmēt patērētāju tiesības, tostarp tiesības uz informāciju saskaņā ar šo direktīvu. **Tas neskar Savienības tiesību aktus vai valsts noteikumus par līguma grozījumu pieņemamību, nosacījumiem un spēkā esamību.**
- (54) Lai nodrošinātu pilnīgu pārskatāmību, patērētājam būtu jāsniedz informācija par aizņēmuma likmi gan posmā pirms līguma noslēgšanas, gan tad, kad kredītlīgums [...] ir noslēgts. Līgumattiecību laikā būtu jāturpina informēt patērētāju par aizņēmuma mainīgās likmes izmaiņām un par maksājumu izmaiņām, kas no tā izriet. Tas neskar tos valsts tiesību aktus, kuri neattiecas uz informāciju patērētājam un kuros paredzēti nosacījumi izmaiņām vai sekas pēc izmaiņām aizņēmuma likmēs un citos kredīta ekonomiskos nosacījumos, kas nav saistīti ar maksājumiem, piemēram, kreditora [...] tiesības mainīt aizņēmuma likmi tikai gadījumos, kad tam ir pamatots iemesls, vai patērētāja tiesības izbeigt līgumu aizņēmuma likmes vai citu kredīta īpašo ekonomisko nosacījumu izmaiņu gadījumā.

- (55) Ja ievērojama pārsniegšana pārsniedz viena mēneša periodu, kreditoram nekavējoties jāsniedz patērētājam informācija par pārsniegšanu, tostarp par attiecīgo summu, aizņēmuma likmi un piemērojamām sankcijām, maksām vai nokavējuma procentiem. Regulāras pārsniegšanas gadījumā kreditoram būtu jāpiedāvā patērētājiem konsultāciju pakalpojumi, ja tie ir pieejami, lai palīdzētu patērētājiem noteikt lētākas alternatīvas, vai jānovirza patērētājus uz konsultāciju pakalpojumiem parādu jautājumos.
- (56) Patērētājiem vajadzētu būt atteikuma tiesībām bez soda un bez pienākuma sniegt pamatojumu. Tomēr [...], **lai palielinātu juridisko noteiktību, atteikuma termiņam jebkurā gadījumā būtu jābeidzas 12 mēnešus un 14 dienas pēc kredītliguma noslēgšanas, ja patērētājs nav saņēmis līguma noteikumus un nosacījumus un informāciju saskaņā ar šo direktīvu. Atteikuma termiņam nebūtu jāizbeidzas, ja patērētājs nav ticis informēts par atteikuma tiesībām.**
- (57) Ja patērētājs atsakās no kredītliguma [...], saistībā ar kuru viņš saņēmis preces, jo īpaši saskaņā ar līgumu par pirkšanu, maksājot pa daļām, vai no nomas vai līzings līguma, kurā paredzēts pienākums izdarīt pirkumu, šai direktīvai nebūtu jāierobežo kāds no dalībvalstu noteikumiem attiecībā uz jautājumiem par preču atgriešanu vai kādu citu saistītu jautājumu.
- (58) Dažos gadījumos valstu tiesību aktos jau noteikts, ka līdzekļus nevar darīt pieejamus patērētājam, pirms nav beidzies konkrēts termiņš. Šādos gadījumos patērētāji var vēlēties nodrošināt, lai viņi varētu ātrāk saņemt nopirktās preces vai pakalpojumus. Tāpēc saistītu kredītligumu gadījumā dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai izņēmuma kārtā noteikt, ka tad, ja patērētājs nepārprotami vēlas ātrāk saņemt preces vai pakalpojumus, atteikuma tiesību izmantošanas termiņu varētu saīsināt, nosakot, ka tas ir tāds pats kā termiņš, līdz kuram līdzekļus nevar darīt pieejamus.

- (59) Attiecībā uz saistītajiem kredītlīgumiem pastāv savstarpējas atkarības attiecības starp preču vai pakalpojumu iegādi un minētajā nolūkā noslēgtu kredītlīgumu [...]. Tādējādi, ja, balstoties uz Savienības tiesību aktiem, patērētājs īsteno savas tiesības atteikties no pirkuma līguma, patērētājam vairs nevajadzētu būt saistībām, kas izriet no saistītā kredītlīguma. Tam nebūtu jāietekmē valsts tiesību akti, kas piemērojami saistītajiem kredītlīgumiem gadījumos, kad pirkuma līgums zaudējis spēku vai patērētājs, pamatojoties uz valsts tiesību aktiem, izmantojis savas tiesības no tā atteikties. Tam nebūtu jāietekmē arī patērētāju tiesības, kas viņiem garantētas valsts noteikumos, saskaņā ar kuriem starp patērētāju un preču piegādātāju vai pakalpojumu sniedzēju nedrīkst nodibināt saistības, kā arī nedrīkst izdarīt kādu maksājumu šo personu starpā, kamēr patērētājs nav parakstījis kredītlīgumu [...], lai finansētu preču vai pakalpojumu iegādi.
- (60) Līgumslēdzējām pusēm vajadzētu būt tiesībām izbeigt beztermiņa kredītlīgumu saskaņā ar parasto kārtību. Turklāt, ja par to ir vienošanās kredītlīgumā [...], kreditoram [...] vajadzētu būt tiesībām objektīvi pamatotu iemeslu dēļ apturēt patērētāja tiesības saņemt līdzekļus saskaņā ar beztermiņa kredītlīgumu. Šādi iemesli var būt, piemēram, aizdomas par neatļautu vai krāpniecisku kredīta izmantošanu vai būtiski palielināts risks attiecībā uz patērētāja spēju izpildīt savas kredīta atmaksas saistības. Šai direktīvai nevajadzētu skart valsts tiesību aktus līgumtiesību jomā, ar ko reglamentē līgumslēdzēju pušu tiesības izbeigt kredītlīgumu, pamatojoties uz līguma pārkāpumu.

- (61) Būtu patērētājiem jāatļauj ar dažiem nosacījumiem izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus pret kreditoru [...], ja rodas ar pirkuma līgumu saistītas grūtības. Tomēr dalībvalstīm būtu jānosaka, ciktāl un ar kādiem nosacījumiem patērētājam – pirms viņš var vērst prasību pret kreditoru [...] – ir jāizmanto tiesiskās aizsardzības līdzekļi pret piegādātāju, jo īpaši – vēršot prasību pret piegādātāju. Nebūtu jāliedz patērētājiem tiesības, ko piešķir valstu noteikumi, ar kuriem piemēro pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un kreditora [...] solidāro atbildību.

(62) Patērētājam vajadzētu būt tiesīgam izpildīt savas saistības pirms kredītlīgumā noteiktā termiņa. Saskaņā ar ES Tiesas **interpretāciju** [...] ¹² patērētāja tiesības uz kredīta kopējo izmaksu samazinājumu kredīta pirmstermiņa atmaksas gadījumā ietver visus maksājumus, kas jāveic patērētājam. Ja notiek pirmstermiņa atmaksa, kredītoram vajadzētu būt tiesībām uz taisnīgu un objektīvi pamatotu kompensāciju par zaudējumiem, kas tieši saistīti ar kredīta pirmstermiņa atmaksu, ņemot vērā arī jebkādos kreditora tādēļ gūtos ietaupījumus.

Aprēķinot samazinājumu, nebūtu jāņem vērā nodokli un nodevas, ko piemērojuši trešā persona un kas ir tieši samaksāti trešai personai, un kas nav atkarīgi no līguma darbības ilguma, jo minētās izmaksas nav kreditora noteiktas, tādēļ kreditors tās nevar vienpusēji palielināt. Aprēķinot samazinājumu, tomēr būtu jāņem vērā maksas, ko kreditors iekasējis par labu trešai personai. Tomēr, lai noteiktu kompensācijas

aprēķina metodi, ir svarīgi ievērot vairākus principus. Kreditora kompensācijas aprēķinam vajadzētu būt patērētājam pārskatāmam un saprotamam jau pirmslīguma posmā un noteikti – kredītlīguma izpildes laikā. Turklāt aprēķina metodei vajadzētu būt tādai, lai kreditoriem to būtu viegli piemērot, un būtu jāatvieglo kompetento iestāžu darbs kompensāciju uzraudzībā. Ņemot vērā minēto, kā arī to, ka patērētāja kredītu – tā apmēra un darbības ilguma dēļ – nefinansē ar ilgtermiņa finansējuma mehānismiem, kompensāciju griesti būtu jānosaka ar vienotas likmes palīdzību. Šī pieeja atspoguļo patērētāja kredītu specifiku, un tai nevajadzētu skart pieejas attiecībā uz citiem produktiem, ko finansē ar ilgtermiņa finansējuma mehānismiem, piemēram, ar fiksētās likmes hipotekārajiem aizdevumiem.

¹² [...]

- (63) Dalībvalstīm vajadzētu būt tiesībām noteikt, ka kompensāciju par pirmstermiņa atmaksu kreditors var pieprasīt tikai ar noteikumu, ka pirmstermiņa atmaksas summa 12 mēnešos pārsniedz dalībvalstu noteikto robežvērtību. Nosakot minēto robežvērtību, kurai nevajadzētu pārsniegt 10 000 EUR, dalībvalstīm būtu jāņem vērā vidējā patēriņa kredīta summa attiecīgās valsts tirgū.
- (64) Lai veicinātu iekšējā tirgus izveidi un darbību un nodrošinātu augstu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni visā Savienībā, ir nepieciešams nodrošināt informācijas salīdzināmību saistībā ar gada procentu likmēm visā Savienībā.
- (65) Procentu likmju, gada procentu likmju un vai kredīta kopējo izmaksu patērētājam ierobežojumu noteikšana ir ierasta prakse vairākās dalībvalstīs. Ir pierādījies, ka šāda ierobežojumu **sistēma** ir [...] **noderīga patērētāju aizsardzībai pret pārmērīgi augstām likmēm**. Šajā saistībā dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai paturēt spēkā savu pašreizējo tiesisko regulējumu. [...] **Cenšoties** uzlabot patērētāju tiesību aizsardzību bez lieku ierobežojumu noteikšanas dalībvalstīm [...], **vajadzētu būt ieviestiem atbilstīgiem pasākumiem – piemēram, maksimāliem ierobežojumiem vai auglošanas likmēm –, lai nodrošinātu, ka no patērētājiem par kredītu neiekasē pārmērīgi augstas procentu likmes, gada procentu likmes vai kredīta kopējās izmaksas.**
- (66) Pastāv būtiskas atšķirības dažādu dalībvalstu tiesību aktos attiecībā uz profesionālo ētiku, kas jāievēro, piešķirot kredītņēmumus [...]. Atzīstot kredītstarpniecībā iesaistīto dalībnieku daudzveidību, ir svarīgi Savienības līmenī noteikt konkrētus standartus, lai nodrošinātu augsta līmeņa profesionalitāti un pakalpojumus.

- (67) Piemērojamam Savienības regulējumam būtu jāsniedz patērētājiem pārlicība, ka kreditori un kredīta starpnieki [...] ievēro patērētāja intereses, **tostarp viņu iespējamo neaizsargātību un finanšpratības līmeni**, pamatojoties uz informāciju, kas kreditoram [...] **un** kredīta starpniekam [...] pieejama konkrētajā brīdī, un pamatotiem pieņēmumiem par riskiem attiecībā uz patērētāja situāciju piedāvātā kredītīguma [...] darbības laikā. Svarīgs aspekts šādas patērētāju uzticēšanās panākšanai ir prasība nodrošināt šajā nozarē augstu taisnīguma, godīguma un profesionalitātes līmeni, interešu konfliktu, tostarp atlīdzības radītu interešu konfliktu atbilstīgu pārvaldību, un prasība sniegt patērētāju interesēm maksimāli atbilstīgas konsultācijas.
- (68) Būtu jānodrošina, ka attiecīgajiem kreditoru un kredīta starpnieku [...] darbiniekiem ir atbilstīgs zināšanu un kompetences līmenis, lai sasniegtu augsta līmeņa profesionalitāti. Tāpēc būtu jāpierāda atbilstošas zināšanas un kompetence uzņēmuma līmenī, pamatojoties uz minimālajām zināšanu un kompetences prasībām. Dalībvalstīm vajadzētu būt brīvai izvēlei ieviest vai paturēt spēkā šādas prasības, kas piemērojamas atsevišķām fiziskām personām, **un pielāgot minimālās zināšanu un kompetences prasības dažādiem kreditoru un kredīta starpnieku veidiem, it īpaši, ja tie rīkojas kā kredīta palīgstarpnieki**. Piemērojot šo direktīvu, to darbinieku vidū, kas tieši iesaistīti darbībās, uz kurām attiecas šīs direktīvas darbības joma, vajadzētu būt gan klientu apkalpošanas struktūrvienību darbiniekiem, gan atbalsta struktūrvienību darbiniekiem, tostarp **attiecīgā gadījumā kreditoru un kredīta starpnieku vadības un valdes locekļiem**, kas pilda svarīgu lomu kredītīguma [...] procesā. Personas, kuras veic atbalsta funkcijas, kas nav saistītas ar kredītīguma [...] procesu, tostarp darbinieki, kas strādā cilvēkresursu jomā un informācijas un sakaru tehnoloģiju jomā, nebūtu jāuzskata par darbiniekiem saskaņā ar šo direktīvu. Dalībvalstīm būtu jāieieš pasākumi, lai veicinātu mazo un vidējo kreditoru (MVU) informētību par šīs direktīvas prasībām un sekmētu to izpildi, piemēram, informācijas kampaņas, lietotāja rokasgrāmatas, darbinieku apmācības shēmas.

- (69) Lai palielinātu patērētāju spēju pieņemt apzinātus lēmumus par aizņēmumiem un rīkoties atbildīgi attiecībā uz parādsaistībām, dalībvalstīm būtu jāveicina pasākumi ar mērķi sekmēt patērētāju izglītošanu jautājumos par atbildīgu aizņemšanos un parādsaistību pārvaldību, jo īpaši attiecībā uz patēriņa kredītliģumiem. Šo pienākumu varētu izpildīt, ņemot vērā finanšu kompetences sistēmu, ko Savienība izstrādājusi kopā ar Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizāciju (ESAO). Īpaši svarīgi ir sniegt norādījumus patērētājiem, kuri pirmo reizi ņem patēriņa kredītu, un jo īpaši – izmantojot digitālos rīkus. Šajā saistībā Komisijai būtu jāapzina paraugprakses piemēri, lai būtu vieglāk izstrādāt turpmākus pasākumus ar mērķi uzlabot patērētāju informētību finanšu jautājumos. Komisija šādus paraugprakses piemērus var publicēt, saskaņojot ar līdzīgiem ziņojumiem, kas sagatavoti, ņemot vērā citus Savienības leģislatīvos aktus.
- (70) Ņemot vērā būtiskās sekas, ko kreditoriem, patērētājiem un, iespējams, finanšu stabilitātei, rada izpildes procedūras, ir piemēroti mudināt kreditorus proaktīvi risināt kredītrisku agrīnā tā rašanās stadijā un ieviest pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka kreditori izrāda saprātīgu iecietību un veic atbilstīgus centienus atrisināt situāciju ar citiem līdzekļiem, pirms viņi uzsāk izpildes procedūru. Ja iespējams, būtu jārod risinājumi, kuros cita starpā tiek ņemta vērā patērētāja personīgā situācija, patērētāja intereses un tiesības, tā spēja atmaksāt kredītu un pamatoti vajadzīgie iztikas līdzekļi, kā arī tiek ierobežotas patērētāju izmaksas saistību neizpildes gadījumā. Dalībvalstīm nevajadzētu liegt kredītliģuma pusēm nepārprotami vienoties, ka tādu preču nodošana kreditoram, uz kurām attiecas saistīts kredītliģums, vai ieņēmumi no šādu preču pārdošanas ir pietiekami, lai atmaksātu kredītu.
- (71) Iecietības pasākumi var ietvert kredītliģuma pilnīgu vai daļēju refinansēšanu vai kredītliģuma iepriekšējo noteikumu un nosacījumu grozīšanu. Šādi grozījumi cita starpā var ietvert: kredītliģuma termiņa pagarināšanu; kredītliģuma veida maiņu; visas maksājuma summas vai tās daļas atmaksājuma atlikšanu uz laiku; procentu likmes maiņu; maksājumu brīvdienu piedāvāšanu; daļējus atmaksājumus; valūtas konvertēšanu; daļēju parāda atlaišanu un parādu konsolidāciju.

- (72) Patērētāji, kuriem ir grūtības izpildīt savas finansiālās saistības, var gūt labumu no specializētas palīdzības parādu pārvaldībā. Parādu jautājumos sniegto konsultāciju pakalpojumu mērķis ir palīdzēt patērētājiem, kuri saskaras ar finansiālām problēmām, un sniegt atbalstu parāda atmaksas jautājumos, vienlaikus ļaujot saglabāt pienācīgu dzīves līmeni un neaizskarot viņu cieņu. Šī individualizētā un neatkarīgā palīdzība [...] var ietvert juridiskās konsultācijas, naudas un parādu pārvaldību, kā arī sociālo un psiholoģisko palīdzību. **Šādas palīdzības sniegšana būtu jānodrošina profesionāliem privātā vai publiskā sektora operatoriem, kuri nav kreditori, kredīta starpnieki vai kredītu apkalpotāji un ir no tiem neatkarīgi.** Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka neatkarīgu profesionālu uzņēmēju sniegtie konsultāciju pakalpojumi parādu jautājumos tiek tieši vai netieši darīti pieejami patērētājiem un ka, ja iespējams, patērētājiem, kuriem ir grūtības atmaksāt savus parādus, pirms izpildes procedūras uzsākšanas iesaka izmantot konsultāciju pakalpojumus parādu jautājumos. Dalībvalstis var paturēt spēkā vai ieviest konkrētas prasības attiecībā uz šādiem pakalpojumiem.
- (73) Lai nodrošinātu tirgus pārskatāmību un stabilitāti un kamēr nav veikta tālāka saskaņošana, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir ieviesti atbilstīgi pasākumi kreditoru [...] regulēšanai vai uzraudzībai.

- (74) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka iestādēm, kas nav kredītiestādes, piemēro pienācīgu atzišanas procedūru, tostarp **atļaujas piešķiršanas procedūru vai** to iekļaušanu reģistrā, un uzraudzības pasākumus, ko īsteno kompetenta iestāde. **Minētajam pienākumam nebūtu jāattiecas ne uz kredītiestādēm, kurām jau piemēro atļaujas piešķiršanas procedūru saskaņā ar Direktīvu 2013/36/ES, ne uz maksājumu iestādēm vai elektroniskās naudas iestādēm, kurām jau piemēro atzišanas procedūru un reģistrācijas un uzraudzības kārtību saskaņā ar Direktīvu (ES) 2015/2366 un Direktīvu 2009/110/EK, kas attiecas uz to veiktām kreditēšanas darbībām, kuras saistītas ar maksājumu pakalpojumiem saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/2366 18. panta 4. punktu. Tas neskar valstu atzišanas procedūras un reģistrācijas vai uzraudzības kārtību, kas noteikta maksājumu iestādēm un elektroniskās naudas iestādēm, lai nodrošinātu kredīta piešķiršanu patērētājiem, un kas noteikta kredītiestādēm, lai nodrošinātu kredīstarpnieku darbības, saskaņā ar Savienības tiesību aktiem.**

(74.a) Dalībvalstis var atbrīvot no atzīšanas un reģistrācijas prasībām preču piegādātājus un pakalpojumu sniedzējus, kuri rīkojas kā kredīta palīgstarpmieki, un preču piegādātājus un pakalpojumu sniedzējus, kuri piešķir kredītu atlikta maksājuma veidā sevis piedāvāto preču un pakalpojumu iegādei, ja kredīts ir piešķirts bez procentiem un jebkādam citām maksām, un trešā persona nepiedāvā kredītu.

- (75) Ar šo direktīvu reglamentē tikai dažus kredīta starpmieku pienākumus attiecībā uz patērētājiem. Tādēļ dalībvalstīm vajadzētu būt brīvai izvēlei paturēt spēkā vai ieviest papildu pienākumus, kas jāpilda kredīta starpmiekiem, tostarp nosacījumus, kā kredīta starpmieks var saņemt samaksu no patērētāja, kas pieprasījis viņa pakalpojumus.
- (76) Ja notiek kreditora tiesību cedēšana saskaņā ar kredītīgumu [...], patērētājam nebūtu jānonāk neizdevīgākā stāvoklī. Tāpat patērētājs būtu pienācīgi jāinformē, ja kredītīgums [...] tiek cedēts trešai personai. Tomēr, ja sākotnējais kreditors ar cesionāra piekrišanu joprojām rīkojas kā kreditors attiecībā pret patērētāju, patērētājam nav būtiski saņemt informāciju par cesiju. Tādēļ prasība Savienības mērogā informēt patērētāju par cesiju šādos gadījumos būtu pārmērīga.
- (77) Būtu jā saglabā dalībvalstīm tiesības paturēt spēkā vai ieviest valsts noteikumus, kuros paredz kolektīvas saziņas formas, ja tās ir vajadzīgas mērķiem, kuri ir saistīti ar tādu sarežģītu darījumu efektivitāti kā finanšu aktīvu vērtspapīrošana vai realizācija, kas notiek obligātā administratīvā banku likvidācijā.

(81) [...] ¹⁴[...]

(82) Lai uzlabotu pārredzamību un patērētāju uzticēšanos, kompetentā iestāde var publiskot jebkurus administratīvos sodus, kas tiek piemēroti par tādu pasākumu neievērošanu, kas pieņemti, ievērojot šo direktīvu, ja vien šāda sodu publiskošana nopietni neapdraud finanšu tirgus vai nerada nesamērīgus zaudējumus iesaistītajām personām.

¹⁴ [...]

- (83) Tā kā šīs direktīvas mērķi, proti, kopīgu noteikumu izveidi attiecībā uz dažiem dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu aspektiem par patēriņa kredītu, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, ņemot vērā tirgus attīstību saistībā ar digitalizāciju un mērķi atvieglot pārrobežu kredītu nodrošināšanu, bet to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (84) Lai grozītu nebūtiskus šīs direktīvas elementus, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu attiecībā uz papildu pieņemumiem gada procentu likmes aprēķināšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ¹⁵. Konkrēti, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaikus ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

¹⁵ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

- (85) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem ¹⁶ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs uzskata, ka šādu dokumentu nosūtīšana ir pamatota.
- (86) Ņemot vērā grozījumu skaitu, ko patērīna kredītu nozares attīstības dēļ un Savienības tiesību aktu skaidrības labad vajag izdarīt Direktīvā 2008/48/EK, minētā direktīva būtu jāatceļ un jāaizstāj ar šo direktīvu.
- (87) Dalībvalstīm būtu jāveic šīs direktīvas prasību izpildei nepieciešamie pasākumi no [PB: *norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa*]. [...]
- (88) Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 ¹⁷ 42. panta 1. punktu ir notikusi apspriešanās ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju, kas XX XXXX sniedza atzinumu ¹⁸,

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

¹⁶ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

¹⁸ ...

I NODAĻA
VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Priekšmets

Šajā direktīvā ir noteikts kopējs regulējums, lai saskaņotu konkrētus dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu aspektus, kas saistīti ar [...] patērētāju kredītlīgumiem [...].

2. pants

Darbības joma

1. Šo direktīvu piemēro kredītlīgumiem.

[...]

2. Šo direktīvu nepiemēro:

- a) kredītlīgumiem, kas ir nodrošināti vai nu ar hipotēku vai citu salīdzināmu nodrošinājumu, ko parasti izmanto dalībvalstī attiecībā uz [...] nekustamo īpašumu, vai kas ir nodrošināti ar tiesībām, kuras saistītas ar [...] nekustamo īpašumu;
- b) kredītlīgumiem, kuru mērķis ir iegūt vai saglabāt īpašumtiesības uz zemi vai esošu vai plānotu ēku, **tostarp telpām**;
- c) kredītlīgumiem, kuru kredīta kopsumma pārsniedz 100 000 EUR;

- d) kredītliģumiem, ja kredītu piešķir darba devēji kā papildu darbību saviem darba ņēmējiem vai nu bez procentiem, vai piedāvājot tos ar gada procentu likmēm, kuras ir zemākas par tirgū pārsvarā pastāvošajām likmēm un kuras parasti plašai sabiedrībai nepiedāvā;
- e) kredītliģumiem, kurus noslēdz ar ieguldījumu sabiedrībām, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/65/ES ¹⁹ 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā, vai ar kredītiestādēm, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013 ²⁰ 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā, nolūkā dot iespēju ieguldītājam veikt darījumu attiecībā uz vienu vai vairākiem finanšu instrumentiem, kas uzskaitīti Direktīvas 2014/65/ES I pielikuma C iedaļā, ja ieguldījumu sabiedrība vai kredītiestāde, kas piešķir kredītu, ir iesaistīta šādā darījumā;
- f) kredītliģumiem, kas ir tiesā vai citā likumā noteiktā iestādē panākta izliģuma rezultāts;

fa) tādiem nomas vai līzings liģumiem, kuros pienākums vai iespēja iegādāties liģuma priekšmetu patērētājam nav noteikti ne pašā liģumā, ne kādā atsevišķā liģumā;

fb) atliktiem maksājumiem, ja preču piegādātājs vai pakalpojumu sniedzējs – bez trešās personas, kas piedāvā kredītu – dod patērētājam laiku veikt apmaksu par precēm vai pakalpojumiem bez procentiem un bez jebkādam citām maksām, ja šis maksājums ir jāveic 90 dienu laikā pēc liģuma par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu noslēģšanas un ja ir jāmaksā tikai ierobeģotas maksas par noteikumu neievēroģšanu, kā noteikts piegādātāja rēķinā vai liģumā, vai kā noteikts tiesību aktos;

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanģu instrumentu tirģiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldģjumu brokeru sabiedrģbām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

fc) atliktā maksājuma kartēm, ar noteikumu, ka kredīts jāatmaksā 40 dienu laikā bez procentiem un ka netiek piemērotas maksas, kas saistītas ar kredīta sniegšanu, bet jāmaksā ierobežotas maksas, kas saistītas ar maksājumu pakalpojuma sniegšanu;

- g) kredītlīgumiem, kas attiecas uz esoša parāda maksājumu atlikšanu bez maksas;
- h) kredītlīgumiem, ja patērētājam kreditora glabāšanā kā nodrošinājums jānodod kāds priekšmets un patērētāja atbildība ir strikti ierobežota tikai ar šo glabāšanā nodoto priekšmetu;
- i) kredītlīgumiem, kuri saistīti ar aizdevumiem, kurus atbilstīgi tiesību aktos paredzētiem nosacījumiem vispārējo interešu labā piešķir ierobežotam klientu lokam, ar procentu likmēm, kas zemākas nekā tirgū pārsvarā pastāvošās likmes, vai bez procentiem, vai atbilstīgi citiem noteikumiem, kas būtu patērētājam izdevīgāki nekā tirgū pārsvarā izmantotie noteikumi;
- j) kredītlīgumiem, kas pastāv [*PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa*]; tomēr 23. un 24. pantu, 25. panta 1. punkta otro teikumu, 25. panta 2. punktu, kā arī 28. un 39. pantu piemēro visiem beztermiņa kredītlīgumiem, kas pastāv [*PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa*].

3. Neskarot no 2. punkta c) apakšpunktu, šo direktīvu piemēro [...] kredītlīgumiem, kuru kredīta kopsumma pārsniedz 100 000 EUR **un kuri nav nodrošināti ne ar nekustamo īpašumu, ne ar tiesībām saistībā ar nekustamo īpašumu**, ja minēto kredītlīgumu mērķis ir mājokļa nekustamā īpašuma atjaunošana.

4. Attiecībā uz kredītlīgumiem pārsniegšanas formā piemēro tikai 1., 2.[...], 3.[...], 25., **31.**, **37.** un [...] **40.**–50. pantu.

5. Dalībvalstis var noteikt, ka tikai 1., 2. un 3. pantu, 7. un 8. pantu, 11. pantu, 19. pantu, 20. pantu, 21. panta 1. punkta a)–h) un l) apakšpunktu, 21. panta 3. punktu un 23. pantu, 25. pantu, 28.–[...]50. pantu piemēro kredītliģumiem, ko noslēdz organizācijas, kurās dalība ir iespējama tikai personām, kas dzīvo vai strādā noteiktā vietā, vai konkrēta darba devēja darbiniekiem un pensionētiem darbiniekiem, vai personām, kas atbilst citiem kritērijiem, kuri noteikti valsts tiesību aktos kā pamats kopīgas saiknes pastāvēšanai starp biedriem, un kuras atbilst visiem šādiem nosacījumiem:
- a) ir izveidotas to biedru savstarpējam labumam;
 - b) gūst peļņu vienīgi saviem biedriem;
 - c) darbojas sociāla mērķa labā atbilstīgi valsts tiesību aktu prasībām;
 - d) saņem un pārvalda savu biedru uzkrājumus un sniedz tiem kredīta iespējas;
 - e) nodrošina kredītu, pamatojoties uz gada procentu likmi, kura ir zemāka par tirgū pārsvarā pastāvošo likmi vai arī uz kuru attiecas valsts tiesību aktos noteiktā maksimālā robeža.

Dalībvalstis var neattiecināt šīs direktīvas piemērošanu uz kredītliģumiem, ko noslēgušas pirmajā daļā minētās organizācijas, ja visu organizācijas noslēgto spēkā esošo kredītliģumu kopējā vērtība ir neievērojama attiecībā pret visu spēkā esošo kredītliģumu kopējo vērtību tajā dalībvalstī, kurā ir organizācijas mītne, un visu šādu organizāciju noslēgto spēkā esošo kredītliģumu kopējā vērtība dalībvalstī nepārsniedz 1 % no visu konkrētajā dalībvalstī noslēgto spēkā esošo kredītliģumu kopējās vērtības.

Dalībvalstis katru gadu pārskata, vai joprojām ir izpildīti nosacījumi šāda otrajā daļā minētā atbrīvojuma piemērošanai, un veic pasākumus, lai atceltu atbrīvojumu, ja tās uzskata, ka nosacījumi vairs netiek ievēroti.

6. Dalībvalstis var noteikt, ka tikai 1., 2. un 3. pantu, 7. un 8. pantu, 11. pantu, 19. pantu, 20. pantu, 21. panta 1. punkta a)–h), l) un r) apakšpunktu, 21. panta 3. punktu, 23. pantu, 25. pantu, 28.–38. pantu un 40.–50. pantu piemēro kredītņēmumiem [...] saistībā ar atliktiem maksājumiem vai atmaksas metodēm, ja patērētājs jau nav izpildījis **vai visticamāk neizpildīs** sākotnējā kredītņēmuma saistības un ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
- šāda kārtība, visticamāk, novērstu iespējamus tiesas procesus par šādu saistību neizpildi patērētājam;
 - uz patērētāju tādēļ neattiektos mazāk izdevīgi noteikumi nekā tie, kas noteikti sākotnējā kredītņēmumā.

6.a Dalībvalstis var noteikt, ka 8. panta 2. punkta d)–f) apakšpunktu, 10. panta 3.a punktu, 10. panta 8. punktu, 11. panta 2.a punktu, 21. panta 3. punktu un 29. pantu nepiemēro vienam vai vairākiem šādiem kredītņēmumiem: kredītņēmumi, kuru kredīta kopsumma ir mazāka nekā 200 EUR; kredītņēmumi, ja kredītu piešķir kā pārtērīna iespēju un ja kredīts ir jāatmaksā pēc pieprasījuma vai trīs mēnešu laikā; kredītņēmumi, ja kredīts ir piešķirts bez procentiem un jebkādam citām maksām; kredītņēmumi, kuru noteikumi paredz, ka kredīts jāatmaksā trīs mēnešu laikā un par to jāmaksā tikai nebūtiska maksa.

3. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- "patērētājs" ir fiziska persona, kura rīkojas nolūkos, kas nav saistīti ar šīs personas komercdarbību, saimniecisko vai profesionālo darbību;
- "kreditors" ir fiziska vai juridiska persona, kas piešķir vai apsola piešķirt kredītu savas komercdarbības, saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros;

- 3) "kredītlīgums" ir līgums, ar ko kreditors piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu atlikta maksājuma, aizdevuma vai citas tamlīdzīgas finansiālas vienošanās veidā, izņemot līgumus par ilglaicīgu pakalpojumu sniegšanu vai tāda paša veida preču piegādi, ja patērētājs maksā par šādiem pakalpojumiem vai precēm to sniegšanas vai piegādes laikā, maksājot pa daļām;

3.a) "papildpakalpojums" ir pakalpojums, ko piedāvā patērētājam saistībā ar kredītlīgumu;

- 4) [...]
- 5) "kredīta kopējās izmaksas patērētājam" ir visas izmaksas, tostarp procenti, komisijas nauda, nodokļi un jebkādas citas maksas, kas patērētājam jāmaksā saistībā ar kredītlīgumu [...] un kas kredītlīgumu gadījumā [...] ir kreditoram zināmas, izņemot notāra izmaksas; kredīta kopējās izmaksās patērētājam iekļauj arī izmaksas par papildpakalpojumiem, kas saistīti ar kredītlīgumu [...], **jo īpaši apdrošināšanas prēmijas**, ja turklāt līguma noslēgšana par šādiem papildpakalpojumiem ir obligāts priekšnoteikums, vai nu lai vispār saņemtu kredītu, vai lai to saņemtu ar izsludinātajiem noteikumiem un nosacījumiem;
- 6) "kopējā summa, kas patērētājam jāmaksā", ir kredīta kopsomma kopā ar kredīta kopējām izmaksām patērētājam;
- 7) "gada procentu likme" ("GPL") ir kredīta kopējās izmaksas patērētājam, kas izteiktas ikgadējos procentos no kredīta kopsomas [...] **un aprēķinātas, kā noteikts 30. pantā**[...];

- 8) "aizņēmuma likme" ir procentu likme, kas izteikta kā fiksēti vai mainīgi procenti, ko katru gadu piemēro izņemtajai kredīta summai;
- 9) "fiksētā aizņēmuma likme" ir aizņēmuma likme, par ko kreditors [...] un patērētājs vienojas kredītīgumā [...] attiecībā uz visu kredītīguma [...] darbības laiku, vai vairākas aizņēmuma likmes, par ko kreditors [...] un patērētājs vienojas kredītīgumā [...] attiecībā uz atsevišķiem periodiem, kuriem aizņēmuma likmes nosaka vienīgi ar konkrēti fiksētiem likmes procentiem. Ja kredītīgumā [...] nav noteiktas visas aizņēmuma likmes, aizņēmuma likmi uzskata par fiksētu tikai attiecībā uz tiem atsevišķajiem laikposmiem, kuriem aizņēmuma likme ir noteikta ar konkrēti fiksētiem likmes procentiem, kas saskaņoti, slēdzot kredītīgumu[...];
- 10) "kredīta kopsumma" ir maksimālā summa vai kopsumma, kas pieejama saskaņā ar kredītīgumu[...];
- 11) "pastāvīgs informācijas nesējs" ir jebkurš instruments, kurš dod iespēju patērētājam uzglabāt informāciju, kas adresēta personīgi viņam, tā, lai tā būtu pieejama turpmākai atsaucei tik ilgi, cik nepieciešams informācijas mērķiem, un kurš ļauj neizmainītā veidā pavairot uzglabāto informāciju;
- 12) "kredīta starpnieks" ir fiziska vai juridiska persona, kas nerīkojas kā kreditors vai kā notārs un kas veic plašāku darbību, nevis tikai tieši vai netieši iepazīstina patērētāju ar kreditoru, un kas, veicot savu komercdarbību, saimniecisko vai profesionālo darbību, par [...] **atlīdzību**, kura var būt naudas veidā vai jebkādā citā finansiālas atlīdzības veidā, par ko ir vienošanās:
- a) iepazīstina patērētājus ar kredītīgumiem vai piedāvā tos patērētājiem,

- b) palīdz patērētājiem, uzņemoties sagatavošanas darbus vai citus ar kredītlīgumiem saistītus pirmslīguma administratīvus darbus, kas nav minēti a) apakšpunktā, vai
- c) kreditora vārdā slēdz kredītlīgumus ar patērētājiem;
- 13) "informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas", ir informācija[...], **ko sniedz, pirms patērētājam ir kļuvis saistošs kredītlīgums vai kredīta piedāvājums, un kas** patērētājam ir vajadzīga, **lai** varētu salīdzināt dažādus kredīta piedāvājumus un pieņemt apzinātu lēmumu par to, vai noslēgt kredītlīgumu[...];
- 14) "profilēšana" ir jebkura veida automatizēta persondatu apstrāde, kā definēts Regulas (ES) 2016/679 4. panta 4. punktā;
- 15) "distances saziņas līdzekļi" ir jebkuri distances saziņas līdzekļi, kas definēti Direktīvas 2002/65/EK 2. panta e) punktā;
- 16) "sasaistīšanas prakse" ir kredītlīguma [...] piedāvāšana vai pārdošana vienā paketē kopā ar dažādiem citiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem, ja kredītlīgums [...] patērētājam nav pieejams atsevišķi;
- 17) "komplektēšanas prakse" ir kredītlīguma [...] piedāvāšana vai pārdošana vienā paketē kopā ar dažādiem citiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem, ja kredītlīgums [...] patērētājam ir pieejams arī atsevišķi, bet ne vienmēr ar tādiem pašiem noteikumiem vai nosacījumiem kā komplektā minētajiem citiem produktiem vai pakalpojumiem;
- 18) "konsultāciju pakalpojumi" ir tāda individuālu ieteikumu sniegšana patērētājam par vienu vai vairākiem darījumiem, kas saistīti ar kredītlīgumiem [...], un kura ir no kredīta piešķiršanas un 12. punktā definētajām kredīta starpnieka darbībām atsevišķa darbība;

- 19) "pārtēriņa iespēja" ir kredītlīgums, kurā skaidri noteikts, ka kreditors patērētājam piešķir iespēju izmantot līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu;
- 20) "pārsniegšana" nozīmē, ka kreditors apzināti neiebilstot atļauj, ka patērētājs izmanto līdzekļus, kas pārsniedz patērētāja norēķinu kontā esošo naudas līdzekļu atlikumu vai nolīgto pārtēriņa iespēju;
- 21) "saistīts kredītlīgums" ir tāds kredītlīgums[...], saskaņā ar kuru:
- a) attiecīgais kredīts vai pakalpojums paredzēts vienīgi tam, lai finansētu līgumu par konkrētu preču piegādi vai konkrēta pakalpojuma sniegšanu; un
 - b) šie abi līgumi objektīvā skatījumā veido komerciālu vienību; uzskata, ka pastāv komerciāla vienība, ja piegādātājs vai pakalpojuma sniedzējs pats finansē kredītu patērētājam vai ja to finansē trešā persona, ja kreditors izmanto piegādātāja vai pakalpojumu sniedzēja pakalpojumus saistībā ar kredītlīguma[...] noslēgšanu vai sagatavošanu vai ja konkrētās preces vai konkrēta pakalpojuma sniegšana nepārprotami paredzēta kredītlīgumā[...];
- 22) "pirmstermiņa atmaksa" ir kredītlīgumā paredzēto patērētāja saistību pilnīga vai daļēja izpilde [...] **pirms noteiktā termiņa**;

[...]

[...]

- 25) "konsultāciju pakalpojumi parādu jautājumos" ir individualizēta tehniska, juridiska vai psiholoģiska palīdzība, ko neatkarīgi profesionāli uzņēmēji sniedz patērētājiem, kuriem ir vai varētu būt grūtības izpildīt savas finansiālās saistības;

25.a) "atliktā maksājuma karte" ir maksājumu instruments, ko nodrošina kredītiestāde vai maksājumu iestāde un kas ļauj iepriekš noteiktā konkrētā dienā, parasti reizi mēnesī, no kartes turētāja norēķinu konta debitēt vai samaksāt darījumu kopsummu bez procentiem.

25.b) "kredīts, ko piešķir bez procentiem un bez jebkādam citām maksām" ir kredīts, ko patērētājiem piešķir bez procentiem un bez maksas, izņemot maksas par kavētiem maksājumiem un patērētājam piemērotās maksas, kas izriet maksājumu saistību nepildīšanas, saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem.

4. pants

Summu, kas izteiktas euro, konvertēšana valstu valūtās

1. Piemērojot šo direktīvu, tās dalībvalstis, kuras konvertē euro izteiktās summas savas valsts valūtā, sākotnēji šai konvertēšanai izmanto maiņas kursu, kāds ir spēkā šīs direktīvas spēkā stāšanās dienā.
2. Dalībvalstis drīkst noapaļot summas, kas iegūtas 1. punktā minētās konvertēšanas rezultātā, ar nosacījumu, ka šāda noapaļošana nepārsniedz 10 EUR.

5. pants

Pienākums sniegt informāciju patērētājiem bez maksas

Dalībvalstis pieprasa, lai gadījumos, kad patērētājiem sniedz informāciju saskaņā ar šo direktīvu, šāda informācija patērētājam tiek sniegta bez maksas.

6. pants

[...][...]

II NODAĻA

INFORMĀCIJA, KAS SNIEDZAMA PIRMS KREDĪTLĪGUMA[...] NOSLĒGŠANAS

7. pants

Kredītlīgumu[...] reklāma un tirgvedība

Neskarot Direktīvu 2005/29/EK, dalībvalstis pieprasa, lai jebkuri reklāmas un tirgvedības paziņojumi attiecībā uz kredītlīgumiem[...] ir godīgi, skaidri un nav maldinoši. Aizliedz šādos reklāmas un tirgvedības paziņojumos izmantot formulējumu, kas patērētājam var dot nepamatotas cerības attiecībā uz kredīta pieejamību vai izmaksām.

8. pants

Kredītīgumu[...] reklāmā iekļaujamā standarta informācija

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kredītīgumu[...] reklāmā, kurā norāda procentu likmi vai jebkādu skaitļus saistībā ar kredīta izmaksām patērētājam, ir iekļauta standarta informācija saskaņā ar šo pantu.

Šis pienākums nav spēkā, ja atbilstīgi valsts tiesību aktiem tādā kredītīgumu[...] reklāmā, kurā nav norādīta procentu likme vai skaitļi, kas attiecas uz kredīta izmaksām patērētājam šā panta pirmās daļas nozīmē, ir jānorāda gada procentu likme.

2. Standarta informācija ir attiecīgi vai nu skaidri salasāma, vai skaidri sadzirdama un pielāgota reklāmā izmantotā informācijas nesēja tehniskajiem ierobežojumiem; informācijā skaidrā, kodolīgā un viegli uztveramā veidā[...] norāda visus šādus elementus:
 - a) aizņēmuma likmi – fiksēto likmi, mainīgo likmi vai abas, kā arī informāciju par jebkurām piemērojamām maksām, kas iekļautas kredīta kopējās izmaksās patērētājam;
 - b) kredīta kopsummu;
 - c) gada procentu likmi;
 - d) attiecīgā gadījumā – kredītīguma[...] darbības ilgumu;

- e) ja kredīts ir atlikta maksājuma veidā par konkrētām precēm vai pakalpojumiem – cenu naudas izteiksmē un avansa maksājuma summu;
- f) attiecīgā gadījumā – kopējo summu, kas patērētājam jāmaksā, un maksājumu apjomu.

Īpašos un pamatotos gadījumos, ja informācijas nesējs, ko izmanto, lai paziņotu pirmajā daļā minēto standarta informāciju, neļauj informāciju vizuāli attēlot **nemaz vai viegli uztveramā veidā**, minētās daļas e) un f) apakšpunktu nepiemēro.

2.a Šā panta 2. punktā uzskaitīto standarta informāciju norāda ar reprezentatīva piemēra palīdzību.

- 3. Ja, lai vispār iegūtu kredītu vai lai to iegūtu ar izsludinātajiem noteikumiem un nosacījumiem, ir obligāti jānoslēdz līgums par papildpakalpojumiem, kas saistīti ar kredītlīgumu[...], un ja minēto pakalpojumu izmaksas nevar noteikt iepriekš, standarta informācijā skaidrā, kodolīgā un viegli uztveramā veidā norāda pienākumu noslēgt minēto līgumu, vienlaikus norādot arī gada procentu likmi, kas minēta 2. punkta c) apakšpunktā.

9. pants

Vispārīga informācija

- 1. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditori vai attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki[...] vienmēr skaidrā un saprotamā veidā sniedz vispārīgu informāciju par kredītlīgumiem[...], izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju **vai elektroniskā formātā**.

2. Šā panta 1. punktā minētajā vispārīgajā informācijā ietver vismaz šādu informāciju:
- a) informācijas izsniedzēja identitāte, ģeogrāfiskā adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese;
 - b) mērķis, kam kredītu var izmantot;
 - c) kredītligumu[...] iespējamais darbības ilgums;
 - d) pieejamās aizņēmuma likmes veidi, norādot, vai tā ir fiksēta vai mainīga, vai abējādas, pievienojot īsu fiksēto un mainīgo procentu likmju raksturlielumu aprakstu, tostarp ar tām saistītā ietekme uz patērētāju;
 - e) kredīta kopsummas, kredīta kopējo izmaksu patērētājam, kopējās summas, kas patērētājam jāmaksā, un gada procentu likmes reprezentatīvs piemērs;
 - f) norāde par iespējamām turpmākām izmaksām, kas nav iekļautas kredīta kopējās izmaksās patērētājam un kas maksājamas saistībā ar kredītligumu[...];
 - g) vairākas dažādas iespējas, kā atmaksāt kredītoram kredītu, tostarp regulāro atmaksāšanas iemaksu skaitu, biežumu un summu;
 - h) **norāde par to, vai ir tiesības veikt pirmstermiņa atmaksu, un attiecīgā gadījumā** apraksts par nosacījumiem, kas ir tieši saistīti ar pirmstermiņa atmaksu;
 - i) atteikuma tiesību apraksts;

- j) norāde par papildpakalpojumiem, kas patērētājam obligāti jāiegādājas, lai saņemtu kredītu vai saņemtu to ar izsludinātajiem noteikumiem un nosacījumiem, un attiecīgā gadījumā precizējums, ka papildpakalpojumus var pirkt no pakalpojumu sniedzēja, kas nav kreditors; un
- k) vispārīgs brīdinājums par iespējamām sekām gadījumos, kad nav izpildītas saistības, kas saistītas ar kredītņēmumu[...].

10. pants

Informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...] nodrošina patērētāju ar informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas un nepieciešama, lai salīdzinātu dažādus piedāvājumus un pieņemtu apzinātu lēmumu par to, vai slēgt kredītņēmumu[...], pamatojoties uz kreditora[...] piedāvātajiem kredīta noteikumiem un nosacījumiem un – attiecīgā gadījumā – patērētāja paustajām vēlmēm un sniegtajām ziņām. Šādu informāciju, kas sniedzama patērētājam pirms līguma noslēgšanas, **laikus** sniedz [...] pirms patērētājam kļūst saistošs jebkads kredītņēmums vai kredīta piedāvājums[...].

Ja pirmajā daļā minētā informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, tiek sniegta mazāk nekā vienu dienu, pirms patērētājam kļūst saistošs kredītlīgums vai kredīta piedāvājums vai jebkāds līgums vai piedāvājums par kolektīvās finansēšanas kredītpakalpojumu sniegšanu, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks vai kolektīvās finansēšanas kredītpakalpojumu sniedzējs nosūta patērētājam atgādinājumu papīra formā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju, par iespēju atteikties no kredītlīguma vai kolektīvās finansēšanas kredītpakalpojumiem un par atteikuma procedūru saskaņā ar 26. pantu. Minēto atgādinājumu patērētājam sniedz vēlākais vienu dienu pēc kredītlīguma vai kolektīvās finansēšanas kredītpakalpojumu sniegšanas līguma noslēgšanas vai kredīta piedāvājuma pieņemšanas.

2. Šā panta 1. punktā minēto informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, sniedz[...] izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju, norādot to I pielikumā sniegtajā Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapā. [...] Uzskata, ka kreditors ir izpildījis informācijas sniegšanas prasības atbilstīgi šim punktam un Direktīvas 2002/65/EK 3. panta 1. un 2. punktam, ja tas ir sniedzis Eiropas patēriņa kredīta standartinformāciju.

3. Šā panta 1. punktā minētajā informācijā, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, **viegli uztveramā veidā** norāda visu turpmāk minēto, **kas izklāstīts Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas (SECCI) veidlapas pirmajā lappusē:**

[a) apakšpunkts ir pārcelts uz jaunā 3.a punkta a) apakšpunktu]

[b) apakšpunkts ir pārcelts uz jaunā 3. punkta pa) apakšpunktu]

c) kredīta kopsumma [...];

d) kredītliīguma[...] darbības ilgums;

da) gada procentu likme un kopējā summa, kas patērētājam jāmaksā; *[pārcelts no 3. punkta g) apakšpunkta sākuma]*

e) ja tas ir kredīts atlikta maksājuma veidā par konkrētām precēm vai pakalpojumiem un saistītu kredītliīgumu gadījumā – konkrētās preces vai pakalpojumi un to cena naudas izteiksmē;

[f)–h) apakšpunkti ir pārcelti uz jaunā 3.a punkta c)–e) apakšpunktiem]

i) patērētāja veicamo maksājumu apjoms, skaits un biežums un attiecīgā gadījumā kārtība, kādā maksājumus novirzīs dažādu nesamaksāto maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes;

[i)–l) apakšpunkti ir pārcelti uz jaunā 3.a punkta f)–h) apakšpunktiem]

m) **izmaksas maksājumu kavējumu gadījumā, t. i.**, procentu likme maksājumu kavējumu gadījumā un procedūra tās koriģēšanai, un attiecīgā gadījumā jebkādas maksas par saistību nepildīšanu;

[n) un o) apakšpunkti ir pārcelti uz jaunā 3.a punkta i) un j) apakšpunktiem]

p) atteikuma tiesību esamība **vai neesamība**;

pa) kreditora identitāte, ģeogrāfiskā adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese, kā arī attiecīgā gadījumā iesaistītā kredīta starpnieka[...] identitāte, ģeogrāfiskā adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese; *[pārcelts no 3. punkta b) apakšpunkta]*

[q)–v) apakšpunkti ir pārcelti uz jaunā 3.a punkta k)–p) apakšpunktiem]

[Pēdējā daļa pārcelta uz jaunā 3.a punkta pēdējo daļu]

3.a Šā panta 1. punktā minētajā informācijā, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, norāda visu, kas Eiropas patērīna kredīta standartinformācijas (SECCI) veidlapā ir minēts, sākot ar otro lappusi:

- a)** kredīta veids; *[pārcelts no 3. punkta a) apakšpunkta]*
- b)** kredīta izņemšanas noteikumi; *[pārcelts no 3. punkta c) apakšpunkta]*
- c)** aizņēmuma likme vai visas aizņēmuma likmes, ja atšķirīgos apstākļos tiek piemērotas atšķirīgas aizņēmuma likmes, **aizņēmuma likmes vai, ja atšķirīgos apstākļos tiek piemērotas atšķirīgas aizņēmuma likmes,** katras aizņēmuma likmes piemērošanas nosacījumi un, ja iespējams, indeksācijas vai atsauces procentu likme, kas piemērojama katrai sākotnējai aizņēmuma likmei, kā arī katras aizņēmuma likmes maiņas periodi, nosacījumi un procedūras; *[pārcelts no 3. punkta f) apakšpunkta; ar izmaiņām]*
- d)** gada procentu likme un kopējā summa, kas patērētājam jāmaksā, ar reprezentatīva piemēra palīdzību uzrādot visus minētās likmes aprēķinam izmantotos pieņēmumus. ja patērētājs informējis kreditoru[...] par vēlamā kredīta vienu vai vairākiem komponentiem, piemēram, kredītīguma[...] darbības ilgumu un kredīta kopsummu, kreditors[...] šos komponentus ņem vērā; *[pārcelts no 3. punkta g) apakšpunkta]*
- e)** ja kredītīgumā[...] ir paredzēti dažādi kredīta izņemšanas veidi ar dažādām maksām vai aizņēmuma likmēm un kreditors izmanto IV pielikuma II daļas b) punktā noteikto pieņēmumu, tad norāda, ka tad, ja attiecīgajam kredītīguma veidam[...] izmantos citus izņemšanas mehānismus, var tikt piemērotas augstākas gada procentu likmes; *[pārcelts no 3. punkta h) apakšpunkta]*

- f)** attiecīgā gadījumā – viena vai vairāku tādu kontu uzturēšanas maksa, kuros reģistrē gan maksājumu operācijas, gan kredīta izņemšanas operācijas, norēķinu līdzekļa izmantošanas maksa gan maksājumu operācijām, gan izņemšanai, un jebkuras citas maksas, kas saistītas ar kredītligumu [...], kā arī nosacījumi, ar kādiem jebkuru no minētajām maksām var mainīt; *[pārcelts no 3. punkta j) apakšpunkta]*
- g)** attiecīgā gadījumā – visas izmaksas, kas patērētājam jāmaksā notāram, slēdzot kredītligumu[...]; *[pārcelts no 3. punkta k) apakšpunkta]*
- h)** pienākums, ja tāds ir, noslēgt līgumu par papildpakalpojumiem saistībā ar kredītligumu[...], ja kredīta iegūšanai vai tā iegūšanai ar izsludinātajiem noteikumiem un nosacījumiem obligāti jāslēdz šāds līgums; *[pārcelts no 3. punkta l) apakšpunkta]*
- i)** brīdinājums par iztrūkstošu maksājumu vai maksājumu kavējumu sekām; *[pārcelts no 3. punkta n) apakšpunkta]*
- j)** attiecīgā gadījumā – nepieciešamie galvojumi; *[pārcelts no 3. punkta o) apakšpunkta]*
- k)** tiesības uz pirmstermiņa atmaksu un – attiecīgā gadījumā – informācija par kreditora tiesībām uz kompensāciju un to, kā šādu kompensāciju nosaka; *[pārcelts no 3. punkta q) apakšpunkta]*
- l)** patērētāja tiesības nekavējoties un bez maksas tikt informētam par rezultātu pēc meklēšanas datubāzē, kas veikta, lai novērtētu patērētāja kredībspēju, ievērojot 19. panta [...]4. punktu; *[pārcelts no 3. punkta r) apakšpunkta]*

- m)** patērētāja tiesības saskaņā ar 8. punktu pēc pieprasījuma bez maksas saņemt kredītlīguma projekta[...] kopiju, ar noteikumu, ka kreditors pieprasījuma brīdī vēlas noslēgt kredītlīgumu[...] ar patērētāju; *[pārcelts no 3. punkta s) apakšpunkta]*
- n)** attiecīgā gadījumā – norāde par to, ka cena ir personalizēta, pamatojoties uz automatizētu apstrādi, tostarp profilēšanu; *[pārcelts no 3. punkta t) apakšpunkta]*
- o)** attiecīgā gadījumā – laikposms, kurā kreditoram[...] ir saistoša pirms līguma slēgšanas sniegtā informācija saskaņā ar šo pantu; *[pārcelts no 3. punkta u) apakšpunkta]*
- p)** iespēja patērētājam izmantot ārpustiesas sūdzību un pārsūdzību mehānismu un metodes, kā to izmantot. *[pārcelts no 3. punkta v) apakšpunkta]*

Ja kredītlīgumā[...] ir atsauce uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/1011 ²¹ 3. panta 1. punkta 3. apakšpunktā definēto etalonu, kreditors vai attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...] norāda patērētājam minētā etalona nosaukumu un tā administratoru, kā arī iespējamo ietekmi uz patērētāju atsevišķā dokumentā, ko var pievienot Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapai. *[pārcelts no 3. punkta pēdējās daļas]*

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/1011 (2016. gada 8. jūnijs) par indeksiem, ko izmanto kā etalonus finanšu instrumentos un finanšu līgumos vai ieguldījumu fondu darbības rezultātu mērīšanai, un ar kuru groza Direktīvu 2008/48/EK, Direktīvu 2014/17/ES un Regulu (ES) Nr. 596/2014 (OV L 171, 29.6.2016., 1. lpp.).

[...]

5. Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapā sniegtā informācija[...] ir skaidri salasāma un pielāgota tā informācijas nesēja tehniskajiem ierobežojumiem, kurā tā ir attēlota. Tā dažādajos kanālos tiek atspoguļota atbilstīgā un piemērotā veidā.

Jebkuru citu informāciju, ko kreditors var sniegt patērētājam, iekļauj atsevišķā dokumentā, ko var pievienot Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapai[...].

6. Atkāpjoties no 3. punkta, ja saziņai tiek izmantota Direktīvas 2002/65/EK 3. panta 3. punktā minētā balss telefonija, finanšu pakalpojuma galveno īpašību apraksts, kas jāsniedz, ievērojot minētās direktīvas 3. panta 3. punkta b) apakšpunkta otro ievilkumu, ietver vismaz tos elementus, kas minēti šā panta 3. punkta c), d), e)[...] i) apakšpunktā un **3.a punkta c) apakšpunktā**, un gada procentu likmi, kura ilustrēta ar reprezentatīvu piemēru, kā arī kopējo summu, kas patērētājam jāmaksā.
7. **Atkāpjoties no 1. punkta, ja**[...] līgums pēc patērētāja lūguma noslēgts, izmantojot distances saziņas līdzekli, kas nedod iespēju sniegt informāciju atbilstīgi šim pantam, kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...] nodrošina patērētājam Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapu[...] uzreiz pēc kredītlīguma[...] noslēgšanas.
8. Pēc patērētāja pieprasījuma kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...] papildus Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapai[...] bez maksas izsniedz patērētājam kredītlīguma projekta kopiju, ar noteikumu, ka kreditors pieprasījuma iesniegšanas brīdī vēlas noslēgt kredītlīgumu[...] ar patērētāju.

9. Attiecībā uz kredītlīgumiem [...], saskaņā ar kuriem patērētāja veiktās iemaksas nenovirza tūlītējai attiecīgajai kredīta kopsummas atmaksai, bet izmanto kapitāla uzkrāšanai tādos laika posmos un ar tādiem nosacījumiem, kas iekļauti kredītlīgumā vai[...] papildlīgumā, kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...] 1. punktā minētajā informācijā, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, iekļauj skaidru un kodolīgu norādi, ka šādi kredītlīgumi[...] negarantē saskaņā ar kredītlīgumu [...] izsniegtā kredīta kopsummas atmaksu, ja vien šāda garantija netiek skaidri dota.
10. Šis pants neattiecas uz preču piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kas rīkojas kā kredīta palīgstarptnieki. Tas neskar kreditora un attiecīgā gadījumā kredīta starptnieka[...] pienākumu nodrošināt, ka patērētājs saņem šajā pantā norādīto informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas.

11. pants

Informācija, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas par 2. panta 5. vai 6. punktā minētajiem kredītlīgumiem

1. Attiecībā uz 2. panta 5. vai 6. punktā minētajiem kredītlīgumiem 10. panta 1. punktā minēto informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, atkāpjoties no minētā panta 2. punkta, sniedz,[...] izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju, norādot to III pielikumā sniegtajā Eiropas patēriņa kredīta informācijas veidlapā. [...]Uzskata, ka kreditors ir izpildījis informācijas sniegšanas prasības atbilstīgi šim punktam un Direktīvas 2002/65/EK 3. panta 1. un 2. punktam, ja tas ir sniedzis Eiropas patēriņa kredīta informāciju.

2. Attiecībā uz 2. panta 5. vai 6. punktā minētajiem kredītņēmumiem 10. panta 1. punktā minētajā informācijā, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, atkāpjoties no minētā panta 3. punkta, **viegli uztveramā veidā** norāda visu turpmāk minēto, **kas izklāstīts pirmajā lappusē**:

[a) apakšpunkts ir pārcelts uz jaunu 2.a punkta a) apakšpunktu]

[b) apakšpunkts ir pārcelts uz 2. punkta ka) apakšpunktu]

c) kredīta kopsumma;

d) kredītņēmuma darbības ilgums;

[e) apakšpunkts ir pārcelts uz jaunu 2.a punkta b) apakšpunktu]

f) gada procentu likme **un kopējā summa, kas patērētājam jāmaksā**; *[arī teksts ir pārcelts uz jaunu 2.a punkta c) apakšpunktu]*

fa) ja tas ir kredīts atlikta maksājuma veidā par konkrētām precēm vai pakalpojumiem un saistītu kredītņēmumu gadījumā – konkrētās preces vai pakalpojumi un to cena naudas izteiksmē; *[identisks teksts kā 10. panta 3. punkta e) apakšpunktā]*

g) patērētāja veicamo maksājumu apjoms, skaits un biežums un attiecīgā gadījumā kārtība, kādā maksājumus novirzīs dažādu nesamaksāto maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes;

[h)–j) apakšpunkti ir pārcelti uz jaunā 2.a punkta d)–g) apakšpunktiem]

k) **izmaksas maksājumu kavējumu gadījumā, t. i.**, procentu likme maksājumu kavējumu gadījumā un procedūra tās koriģēšanai, un attiecīgā gadījumā jebkādas maksas par saistību nepildīšanu;

ka) kreditora identitāte, ģeogrāfiskā adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese, kā arī attiecīgā gadījumā iesaistītā kredīta starpnieka[...] identitāte, ģeogrāfiskā adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese; *[pārcelts no 2. punkta b) apakšpunkta]*

[l)–o) apakšpunkti ir pārcelti uz jaunā 2.a punkta g)–j) apakšpunktiem]

2.a Attiecībā uz 2. panta 5. vai 6. punktā minētajiem kredītņēmumiem 10. panta 1. punktā minētajā informācijā, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas, atkāpjoties no 10. panta 3.a punkta, norāda visu., kas SECCI veidlapā minēts, sākot ar otro lappusi:

a) kredīta veids; *[pārcelts no 2. punkta a) apakšpunkta]*

b) aizņēmuma likme **vai visas aizņēmuma likmes, ja atšķirīgos apstākļos tiek piemērotas atšķirīgas aizņēmuma likmes,** minētās **aizņēmuma** likmes piemērošanas noteikumi, indeksācijas vai atsaucis procentu likme, ko piemēro sākotnējai aizņēmuma likmei, no kredītņēmuma noslēgšanas brīža piemērojamās maksas un attiecīgā gadījumā nosacījumi, ar kādiem šīs maksas var mainīt; *[pārcelts no 2. punkta e) apakšpunkta; ar izmaiņām]*

c) gada procentu likme, ar reprezentatīvu piemēru palīdzību uzrādot visus minētās likmes aprēķinam izmantotos pieņēmumus; *[pārcelts no 2. punkta f) apakšpunkta]*

d) nosacījumi un procedūra kredītņēmuma izbeigšanai; *[pārcelts no 2. punkta h) apakšpunkta]*

e) tiesības uz pirmstermiņa atmaksu un – attiecīgā gadījumā – informācija par kreditora tiesībām uz kompensāciju un to, kā šādu kompensāciju nosaka; *[pārcelts no 2. punkta i) apakšpunkta]*

- f)** attiecīgā gadījumā – norāde, ka patērētājam jebkurā laikā var lūgt atmaksāt kredīta summu pilnā apmērā; *[pārcelts no 2. punkta j) apakšpunkta]*
- g)** patērētāja tiesības nekavējoties un bez maksas tikt informētam par rezultātu pēc meklēšanas datubāzē, kas veikta, lai novērtētu patērētāja kredībspēju, ievērojot 19. panta [...]4. punktu; *[pārcelts no 2. punkta l) apakšpunkta]*
- h)** attiecīgā gadījumā – norāde par to, ka cena ir personalizēta, pamatojoties uz automatizētu apstrādi, tostarp profilēšanu; *[pārcelts no 2. punkta m) apakšpunkta]*
- i)** attiecīgā gadījumā – laikposms, kurā kreditoram ir saistoša pirms līguma slēgšanas sniegtā informācija saskaņā ar šo pantu; *[pārcelts no 2. punkta n) apakšpunkta]*
- j)** iespēja patērētājam izmantot ārpustiesas sūdzību un pārsūdzību mehānismu un metodes, kā to izmantot. *[pārcelts no 2. punkta o) apakšpunkta]*

3. [...]

4. Eiropas patēriņa kredīta informācijas veidlapā sniegtā informācija[...] ir skaidri salasāma un pielāgota tā informācijas nesēja tehniskajiem ierobežojumiem, kurā tā ir attēlota. Tā dažādajos kanālos tiek atspoguļota atbilstīgā un piemērotā veidā.

5. Atkāpjoties no 2. punkta, ja saziņai tiek izmantota Direktīvas 2002/65/EK 3. panta 3. punktā minētā balss telefonija, finanšu pakalpojuma galveno īpašību apraksts, kas jāsniedz, ievērojot minētās direktīvas 3. panta 3. punkta b) apakšpunkta otro ievilkumu, ietver vismaz tos elementus, kas minēti šā panta 2. punkta c), d) [...] f) apakšpunktā un[...] **2.a punkta b) un g) apakšpunktā.**

6. Pēc patērētāja pieprasījuma kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks papildus Eiropas patēriņa kredīta informācijai[...] bez maksas izsniedz patērētājam kredītlīguma projekta kopiju, ar noteikumu, ka kreditors pieprasījuma iesniegšanas brīdī vēlas noslēgt kredītlīgumu ar patērētāju.
7. **Atkāpjoties no 1. punkta, ja**[...] līgums pēc patērētāja lūguma noslēgts, izmantojot distances saziņas līdzekli, kas nedod iespēju sniegt informāciju atbilstīgi šim pantam, kreditors uzreiz pēc kredītlīguma noslēgšanas nodrošina patērētājam Eiropas patēriņa kredīta informācijas veidlapu[...].
8. Šis pants neattiecas uz preču piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kas rīkojas kā kredīta palīgstarpnieki. Tas neskar kreditora un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieka pienākumu nodrošināt, lai patērētājs saņemtu šajā pantā norādīto informāciju, kas sniedzama pirms līguma noslēgšanas.

12. pants

Pienācīgi paskaidrojumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditoriem un attiecīgā gadījumā kredīta starpniekiem[...] ir jāsniedz patērētājam pienācīgi paskaidrojumi par piedāvātajiem kredītlīgumiem[...] un visiem papildpakalpojumiem, lai patērētājs varētu novērtēt, vai piedāvātie kredītlīgumi[...] un papildpakalpojumi ir piemēroti viņa vajadzībām un finansiālajam stāvoklim.
Paskaidrojumi ietver šādus elementus:
 - a) šīs direktīvas 10., 11. un 38. pantā minētā informācija;
 - b) piedāvātā kredītlīguma[...] vai papildpakalpojumu būtiskās iezīmes;
 - c) konkrētās sekas, ko piedāvātais kredītlīgums[...] vai papildpakalpojumi var radīt patērētājam, tostarp sekas, kādas iestājas gadījumos, kad patērētājs nepilda maksājumu saistības vai kavē maksājumus;
 - d) ja kredītlīgums[...] ir komplektā kopā ar papildpakalpojumiem – informācija par to, vai komplekta katra komponenta darbību iespējams izbeigt atsevišķi, un šādas izbeigšanas ietekme uz patērētāju.
2. Dalībvalstis var pielāgot 1. punktā minēto prasību attiecībā uz paskaidrojumu sniegšanas veidu un apmēru, ņemot vērā:
 - a) apstākļus, kādos kredīts tiek piedāvāts;
 - b) kam tas tiek piedāvāts;
 - c) piedāvātā kredīta[...] **veidu**.

13. pants

Personalizēti piedāvājumi, kuru pamatā ir automatizēta apstrāde

Neskarot Regulu 2016/679, dalībvalstis pieprasa, lai kreditori un kredīta starpnieki[...] informē patērētājus, kad tiem tiek piedāvāts personalizēts piedāvājums, kura pamatā ir profilēšana vai cita veida automatizēta persondatu apstrāde.

III NODAĻA

**SASAISTĪŠANAS UN KOMPLEKTĒŠANAS PRAKSE, TIEŠI NEIZTEIKTA
PIEKRIŠANA[...], KONSULTĀCIJU PAKALPOJUMI UN NEPASŪTĪTU KREDĪTU
PIEŠKIRŠANA[...]**

14. pants

Sasaistīšanas un komplektēšanas prakse

1. Dalībvalstis[...] **atļauj** komplektēšanas praksi, bet aizliedz sasaistīšanas praksi.
2. Atkāpjoties no 1. punkta un neskarot konkurences tiesību piemērošanu, dalībvalstis var atļaut kreditoriem[...] pieprasīt patērētājam atvērt vai uzturēt maksājumu kontu vai krājkontu, ja šāda konta vienīgais mērķis ir:
 - a) uzkrāt kapitālu, lai atmaksātu **vai saņemtu** kredītu;
 - b) apkalpot kredītu;
 - c) apvienot līdzekļus kredīta saņemšanai;
 - d) sniegt papildu nodrošinājumu kreditoram saistību neizpildes gadījumā.

3. Atkāpjoties no 1. punkta un neskarot konkurences tiesību piemērošanu, dalībvalstis var atļaut sasaistīšanas praksi, ja kreditors[...] var pierādīt kompetentajai iestādei, ka sasaistītie produkti vai produktu kategorijas, kas tiek piedāvāti ar savstarpēji līdzīgiem noteikumiem un nosacījumiem, rada acīmredzamu ieguvumu patērētājiem, pienācīgi ņemot vērā tirgū piedāvāto attiecīgo produktu pieejamību un cenas.
4. Dalībvalstis var atļaut kreditoriem[...] pieprasīt patērētājam iegādāties attiecīgu apdrošināšanas polisi, kas saistīta ar kredītliģumu[...], ņemot vērā samērīguma apsvērumus. Šādos gadījumos dalībvalstis nodrošina, ka kreditoram[...] ir pienākums pieņemt apdrošināšanas polisi no cita piedāvātāja, kas nav piedāvātājs, kuram tas dod priekšroku, ja šāda polise nodrošina tādu pašu garantiju līmeni kā polise, ko ir piedāvājis kreditors[...], nemainot kredīta piedāvājuma nosacījumu patērētājam.

4.a Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis neaizliedz sasaistīt pārtērina iespēju ar patērētāja norēķina kontu.

15. pants

Tieši neizteikta piekrišana jebkāda patērina kredīta nemšanai vai papildpakalpojumu iegādei

1. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditori[...] **un** kredīta starpnieki[...] neiegūst patērētāja tieši neizteiktu piekrišanu **jebkāda patērina kredīta nemšanai vai** papildpakalpojumu iegādei, izmantojot noklusējuma iespējas. Noklusējuma iespējas ietver iepriekš atzīmētas ailes.

2. Patērētāja piekrišana **iebkāda patērēja kredīta nemšanai vai** papildpakalpojumu iegādei, kas tiek sniegta ailēs, tiek dota ar skaidri apstiprinošu darbību, kas nozīmē brīvi sniegtu, konkrētu, apzinātu un viennozīmīgu norādi par patērētāja piekrišanu aiļu saturam un būtībai.

16. pants

Konsultāciju pakalpojumi

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...] saistībā ar attiecīgu darījumu skaidri informē patērētāju par to, vai patērētājam tiek sniegti vai var tikt sniegti konsultāciju pakalpojumi.
2. Dalībvalstis pieprasa, lai pirms konsultāciju pakalpojumu sniegšanas vai pirms līguma noslēgšanas par konsultāciju pakalpojumu sniegšanu kreditors un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieks[...], izmantojot pastāvīgu informācijas nesēju, sniedz patērētājam šādu informāciju:
 - a) norāde par to, vai ieteikums būs sagatavots, apsverot tikai viņu pašu piedāvāto produktu klāstu vai plašu tirgū pieejamo produktu klāstu saskaņā ar 3. punkta c) apakšpunktu;
 - b) attiecīgā gadījumā – norāde par maksu, kas patērētājam jāmaksā par konsultāciju pakalpojumiem, vai, ja šādas maksas summu nevar noteikt informācijas sniegšanas brīdī, tās aprēķināšanai izmantotā metode.

Informāciju, kas minēta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā, patērētājam var sniegt pirms līguma sniedzamās papildinformācijas veidā saskaņā ar 10. panta 5. punkta otro daļu.

3. Ja patērētājiem sniedz konsultāciju pakalpojumus, dalībvalstis pieprasa, lai kreditori un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...]:
- a) iegūst [...] vajadzīgo informāciju par patērētāja finansiālo stāvokli, vēlmēm un mērķiem saistībā ar kredītīgumu [...] tā, lai kreditors [...] **vai** kredīta starpnieks [...] varētu ieteikt patērētājam piemērotus kredītīgumus [...];
 - b) novērtē patērētāja finansiālo stāvokli un vajadzības, pamatojoties uz a) apakšpunktā minēto informāciju, kas ir atjaunināta novērtēšanas brīdī, ņemot vērā pamatotus pieņēmumus par riskiem, kuri apdraud patērētāja finansiālo stāvokli ieteiktā kredītīguma vai kredītīgumu [...] darbības laikā;
 - c) apsver pietiekami lielu [...] produktu klāstā pieejamo kredītīgumu [...] skaitu un uz šāda pamata no minētā produktu klāsta iesaka patērētāja vajadzībām, finansiālajam stāvoklim un personīgajai situācijai piemērotu kredītīgumu vai vairākus piemērotus kredītīgumus [...];
 - d) rīkojas patērētāja interesēs [...];
- i) iegūstot informāciju par patērētāja vajadzībām un apstākļiem un**
- ii) iesakot piemērotus kredītīgumus saskaņā ar a), b)**
- un c) apakšpunktu;**
- e) izsniedz patērētājam sniegtā ieteikuma ierakstu [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja.

4. Dalībvalstis var aizliegt izmantot terminus "konsultācija" un "konsultants" vai līdzīgus terminus, ja konsultāciju pakalpojumus patērētājiem piedāvā un sniedz kreditori vai attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...].

Ja dalībvalstis neaizliedz izmantot terminus "konsultācija" un "konsultants" vai līdzīgus terminus, tās piemēro šādus nosacījumus, ar kādiem kreditori [...] **vai** kredīta starpnieki [...], kas sniedz konsultāciju pakalpojumus, izmanto terminus "neatkarīga konsultācija" vai "neatkarīgs konsultants":

- a) kreditori un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...] apsver pietiekami lielu skaitu tirgū pieejamo kredītņēmumu [...];
- b) kredīta starpnieki nesaņem atlīdzību par minētajiem konsultāciju pakalpojumiem no viena vai vairākiem kreditoriem.

Otrās daļas b) apakšpunktu piemēro tikai tad, ja apsvērto kreditoru skaits ir mazāks par tirgus vairākumu.

Dalībvalstis var noteikt stingrākas prasības attiecībā uz to, kā kreditori un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...] izmanto terminus "neatkarīga konsultācija" vai "neatkarīgs konsultants".

5. Dalībvalstis pieprasa, lai kreditori un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...] brīdina patērētāju, ja patērētāja finansiālā stāvokļa dēļ kredītņēmums [...] var radīt īpašu risku patērētājam.

6. Dalībvalstis nodrošina, ka konsultāciju pakalpojumus var sniegt tikai kreditori un attiecīgā gadījumā kredīta starpnieki [...].

Atkāpjoties no pirmās daļas, dalībvalstis var atļaut, ka konsultāciju pakalpojumus sniedz personas, kas nav pirmajā daļā minētās personas, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- a) konsultāciju pakalpojumus sniedz epizodiski profesionālās darbības gaitā, un šo darbību regulē tiesību normas vai reglamentējoši noteikumi, vai ētikas kodekss, kas neizslēdz minēto pakalpojumu sniegšanu;
- b) konsultāciju pakalpojumus sniedz maksātnespējas procesa administratori saistībā ar esoša parāda pārvaldību, ko regulē tiesību normas vai reglamentējoši noteikumi;
- c) konsultāciju pakalpojumus saistībā ar esoša parāda pārvaldību sniedz tādi publiski vai brīvprātīgi konsultāciju dienesti parādu jautājumos, kas nedarbojas uz komerciāla pamata;
- d) konsultāciju pakalpojumus sniedz personas, kuras ir kompetento iestāžu atzītas un uzraudzītas.

17. pants

Aizliegums [...] piešķirt nepasūtītu kredītu

Dalībvalstis aizliedz [...] piešķirt patērētājiem kredītu, [...] ja patērētāji to nav iepriekš pieprasījuši un devuši tam skaidru piekrišanu.

IV NODAĻA
KREDĪTSPĒJAS NOVĒRTĒŠANA UN PIEKĻUVE DATUBĀZĒM

18. pants

Pienākums novērtēt patērētāja kredītspēju

1. Dalībvalstis pieprasa, lai pirms kredītīguma [...] noslēgšanas kreditors [...] rūpīgi novērtē patērētāja kredītspēju. Minēto novērtēšanu veic patērētāja interesēs, lai novērstu bezatbildīgu kreditēšanas praksi un pārmērīgas parādsaistības, un tajā pienācīgi ņem vērā faktorus, kas varētu ietekmēt patērētāja spēju izpildīt savas kredītīguma [...] saistības.
2. Kredītspējas novērtēšanu veic, pamatojoties uz tādu būtisku un precīzu informāciju par patērētāja ienākumiem un izdevumiem un citiem finanšu un ekonomiskajiem apstākļiem, kas ir vajadzīga un samērīga **ar kredīta veidu un riskiem, kas rodas patērētājam**. **Informācijā var būt iekļauti** [...] pierādījumi par ienākumiem vai citiem atmaksas avotiem, informācija par finanšu aktīviem un saistībām vai informācija par citām finanšu saistībām. Informāciju iegūst no attiecīgiem iekšējiem vai ārējiem avotiem, [...] **attiecīgā gadījumā no** patērētāja un, ja nepieciešams, pamatojoties uz ziņām, kas iegūtas no 19. pantā minētās datubāzes datiem.

Informāciju, kas iegūta saskaņā ar šo punktu, pienācīgi pārbauda, attiecīgā gadījumā izmantojot atsauci uz neatkarīgi pārbaudāmu dokumentāciju.
3. Dalībvalstis pieprasa, lai kreditors [...] ievieš procedūras 1. punktā minētajai novērtēšanai un lai kreditors [...] dokumentē un uztur šādas procedūras.

Dalībvalstis arī pieprasa, lai kreditors [...] dokumentē un uztur 2. punktā minēto informāciju.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai kreditors [...] piešķir kredītu patērētājam tikai tad, ja kredībspējas novērtēšanas rezultāti liecina, ka kredītņēmumā [...] paredzētās saistības, visticamāk, tiks izpildītas tādā veidā, kā paredzēts minētajā līgumā, **nemot vērā 1. punktā minētos attiecīgos faktoros.**
5. Dalībvalstis nodrošina, lai gadījumos, kad kreditors [...] noslēdz kredītņēmumu [...] ar patērētāju, kreditors [...] pēc tam neatceļ vai negroza kredītņēmumu [...] par sliktu patērētājam, pamatojoties uz to, ka kredībspējas novērtējums ticis veikts nepareizi. Šo punktu nepiemēro, ja tiek pierādīts, ka patērētājs ir apzināti noklusējis vai sagrozījis kreditoram [...] sniegto informāciju, kas minēta 2. punktā.
6. Ja kredībspējas novērtējums ietver profilēšanas vai citas automatizētas persondatu apstrādes izmantošanu, dalībvalstis nodrošina, ka patērētājam ir tiesības:
 - a) pieprasīt un panākt cilvēka līdzdalību no kreditora [...] puses, lai lēmums tiktu pārskatīts;

- b) pieprasīt un saņemt no kreditora [...] skaidru **un saprotamu** paskaidrojumu par kredībspējas novērtējumu, tostarp par persondatu automatizētajā apstrādē ietverto loģiku un riskiem, kā arī tās nozīmi un ietekmi uz lēmumu;
 - c) izteikt savu viedokli [...] **par** kredībspējas novērtējumu un lēmumu.
7. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumā, ja kredīta pieteikums tiek noraidīts, kreditoram [...] nekavējoties jāinformē patērētājs par noraidījumu un attiecīgā gadījumā par to, ka kredībspējas novērtējuma pamatā ir automatizēta datu apstrāde.
8. Ja puses vienojas mainīt kredīta kopsummu pēc kredītlīguma [...] noslēgšanas, dalībvalstis nodrošina, ka kreditoram [...] ir pienākums no jauna novērtēt patērētāja kredībspēju, pamatojoties uz atjauninātu informāciju, pirms tiek piešķirts jebkāds būtisks kredīta kopsummas palielinājums.
9. Dalībvalstis var [...] **no kreditoriem prasīt** [...] novērtēt patērētāju kredībspēju, pamatojoties uz ziņām, kas iegūtas no attiecīgās datubāzes [...].

19. pants

Datubāzes

1. [...] Pārrobežu kredītu gadījumā katra dalībvalsts nodrošina citu dalībvalstu kreditoriem [...] pieeju attiecīgajā dalībvalstī izmantotajām datubāzēm, lai novērtētu patērētāju kredībspēju. Nosacījumi par piekļuvi šādām datubāzēm nav diskriminējoši.

2. Šā panta 1. punkts attiecas gan uz publiskām, gan uz privātām datubāzēm.
3. Šā panta 1. punktā minētās datubāzes satur vismaz informāciju par **nozīmīgiem** patērētāju maksājumu kavējumiem.
4. Ja kredīta pieteikuma noraidījumu pamato ar šā panta 1. punktā minētajā datubāzē iegūtām ziņām, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors [...] **nekavējoties** [...] un bez maksas informē patērētāju par rezultātiem, ko devusi šāda datubāzes izmantošana, un sniegtu ziņas par izmantoto datubāzi.

V NODAĻA KREDĪTLĪGUMU FORMĀTS UN SATURS

20. pants

Kredītlīguma formāts

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kredītlīgumi [...] tiek sagatavoti [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja un lai visām līgumslēdzējām pusēm tiek izsniegta kredītlīguma [...] kopija.
2. Dalībvalstis var ieviest vai paturēt spēkā valsts noteikumus attiecībā uz kredītlīgumu [...] noslēgšanas spēkā esību, kuri atbilst Savienības tiesību aktiem.

21. pants

Kredītlīgumā iekļaujamā informācija [...]

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kredītlīgumā [...] skaidri un kodolīgi tiek norādīts viss turpmāk minētais:
 - a) kredīta veids;
 - b) līguma pušu identitāte, ģeogrāfiskā adrese, tālruņa numurs un e-pasta adrese, kā arī attiecīgā gadījumā kredīta starpnieka [...] identitāte un ģeogrāfiskā adrese;
 - c) kredīta kopsumma un kredīta izņemšanas noteikumi;
 - d) kredītlīguma[...] darbības ilgums;
 - e) ja tas ir kredīts atlikta maksājuma veidā par konkrētām precēm vai pakalpojumiem un saistītu kredītlīgumu gadījumā – konkrētās preces vai pakalpojumi un to cena naudas izteiksmē;
 - f) aizņēmuma likme vai visas aizņēmuma likmes, ja atšķirīgos apstākļos tiek piemērotas atšķirīgas aizņēmuma likmes, katras aizņēmuma likmes piemērošanas nosacījumi un, ja iespējams, indeksācijas vai atsauces procentu likme, kas piemērojama katrai sākotnējai aizņēmuma likmei, kā arī katras aizņēmuma likmes maiņas periodi, nosacījumi un procedūras;
 - g) gada procentu likme un kopējā summa, kas patērētājam jāmaksā un kas aprēķināta kredītlīguma [...] noslēgšanas brīdī, un norāde uz visiem šajā aprēķinā izmantotajiem pieņēmumiem;

- h) patērētāja veicamo maksājumu apjoms, skaits un biežums un attiecīgā gadījumā kārtība, kādā maksājumus novirzīs dažādu nesamaksāto maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes;
- i) tāda kredītliguma [...] gadījumā, kurā ir noteikta kapitāla atmaksa noteiktā termiņā, patērētāja tiesības jebkurā brīdī kredītliguma [...] darbības laikā pēc pieprasījuma un bez maksas saņemt konta izrakstu ar amortizācijas tabulu;
- j) ja veicama maksu un procentu apmaksā, neatmaksājot kapitālu, — izraksts, kurā norādītas maksājāmās aizņēmuma likmes un saistīto atkārtoto un vienreizējo maksu laika periodi un noteikumi;
- k) attiecīgā gadījumā — viena vai vairāku tādu kontu uzturēšanas maksa, kuros reģistrē gan maksājumu operācijas, gan kredīta izņemšanas operācijas, norēķinu līdzekļa izmantošanas maksa gan maksājumu operācijām, gan izņemšanai, un jebkuras citas maksas, kas saistītas ar kredītligumu [...], kā arī nosacījumi, ar kādiem šīs maksas var mainīt;
- l) procentu likme maksājumu kavējumu gadījumā, kāda tā piemērojama kredītliguma [...] noslēgšanas brīdī, un procedūra tās koriģēšanai, un attiecīgā gadījumā jebkāda maksu par saistību nepildīšanu;
- m) brīdinājums par iztrūkstošu maksājumu vai maksājumu kavējumu sekām;
- n) attiecīgā gadījumā — norāde, ka būs jāmaksā notāra nodeva;

- o) attiecīgā gadījumā — nepieciešamie galvojumi un apdrošināšana;
- p) informācija par to, vai pastāv vai nepastāv tiesības atteikties no līguma, laika periods, kurā var izmantot atteikšanās tiesības, un citi minēto tiesību izmantošanas nosacījumi, tostarp informācija par 26. panta 3. punkta b) apakšpunktā noteikto patērētāja pienākumu samaksāt izmantoto kapitālu un procentus, kā arī maksājamo procentu apjoms dienā;
- q) **attiecīgā gadījumā** – informācija par tiesībām, kas paredzētas 27. pantā, kā arī šo tiesību izmantošanas nosacījumi;
- r) informācija par 29. pantā noteiktajām tiesībām uz pirmstermiņa atmaksu, par pirmstermiņa atmaksas procedūru, kā arī attiecīgā gadījumā informācija par kreditora tiesībām uz kompensāciju un to, kā šādu kompensāciju nosaka;
- s) procedūra, kas jāpiemēro, izmantojot tiesības izbeigt kredītlīgumu [...];
- t) iespēja patērētājam izmantot ārpustiesas sūdzību un pārsūdzību mehānismu un metodes, kā to izmantot;
- u) attiecīgā gadījumā — citi līguma noteikumi un nosacījumi;
- v) [...] kompetentās uzraudzības iestādes nosaukums un adrese:

Pirmajā daļā minētā informācija ir skaidri salasāma un pielāgota tā informācijas nesēja tehniskajiem ierobežojumiem, kurā tā ir attēlota. Tā dažādajos kanālos tiek atspoguļota atbilstīgā un piemērotā veidā.

2. Šā panta 1. punkta i) apakšpunktā minētajā gadījumā kreditors [...] jebkurā brīdī kredītlīguma [...] darbības laikā bez maksas izsniedz patērētājam konta izrakstu amortizācijas tabulas veidā.

Pirmajā daļā minētajā amortizācijas tabulā norāda veicamos maksājumus un šādu summu maksāšanas periodus un noteikumus.

Amortizācijas tabulā ietver arī katra kredīta atmaksas maksājuma atšifrējumu, norādot kapitāla amortizāciju, procentus, kas aprēķināti, pamatojoties uz aizņēmuma likmi, un attiecīgā gadījumā papildu izmaksas.

Ja aizņēmuma likme nav noteikta vai ja saskaņā ar kredītligumu [...] var mainīt papildu izmaksas, amortizācijas tabulā skaidri un kodolīgi min faktu, ka tabulas dati ir derīgi tikai līdz nākamajai aizņēmuma likmes maiņai vai saskaņā ar kredītligumu veiktajai papildu izmaksu maiņai [...].

3. Attiecībā uz kredītligumiem [...], saskaņā ar kuriem patērētāja veiktās iemaksas nenovirza tūlītējai attiecīgajai kredīta kopsummas atmaksai, bet izmanto kapitāla uzkrāšanai tādos laika posmos un ar tādiem nosacījumiem, kas iekļauti kredītligumā vai [...] papildligumā, papildus 1. punktā noteiktajai sniedzamajai informācijai tiek iekļauta skaidra un kodolīga norāde, ka šādi kredītligumi [...] negarantē saskaņā ar kredītligumu [...] izsniegtā kredīta kopsummas atmaksu, ja vien šāda garantija netiek skaidri dota.

VI NODAĻA
KREDĪTLĪGUMA IZMAIŅAS UN AIZŅĒMUMA LIKMES IZMAIŅAS

22. pants

Informācija par kredītīguma [...] izmaiņām

Neskarot citas šajā direktīvā paredzētās saistības, dalībvalstis nodrošina, lai pirms kredītīguma [...] noteikumu [...] mainīšanas kreditors [...] patērētājam **uz kāda pastāvīga informācijas nesēja sniedz** šādu informāciju:

- a) skaidru ierosināto izmaiņu apraksts un attiecīgā gadījumā norāde par to, ka ir nepieciešama patērētāja piekrišana, vai **paskaidrojums**, ka izmaiņas stāsies spēkā uz likuma pamata;
- b) minēto izmaiņu ieviešanas termiņš;
- c) norāde par patērētājam pieejamajiem līdzekļiem sūdzības iesniegšanai par minētajām izmaiņām;
- d) pieejamais laikposms, kurā var iesniegt šādu sūdzību;
- e) tās kompetentās iestādes nosaukums un adrese, kurai var iesniegt minēto sūdzību.

23. pants

Aizņēmuma likmes izmaiņas

1. **Ja kreditoriem ir atļauts mainīt esošo kredītīgumu aizņēmuma likmes**, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors [...], pirms šīs izmaiņas stājas spēkā, informē patērētāju par visām izmaiņām aizņēmuma likmē, sniedzot informāciju [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja.

Pirmajā daļā minētajā informācijā norāda maksājumu apjomu pēc jaunās aizņēmuma likmes stāšanās spēkā un, ja mainās maksājumu skaits vai biežums, informāciju par to.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, minētajā punktā minēto informāciju patērētājam var sniegt periodiski, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:
 - a) par šādu periodisku informēšanu puses ir vienojušās kredītīgumā [...];
 - b) aizņēmuma likmes izmaiņas tiek veiktas atsaucēs procentu likmes izmaiņu dēļ;
 - c) jauno atsaucēs procentu likmi dara publiski pieejamu, izmantojot piemērotus līdzekļus;
 - d) informācija par jauno atsaucēs procentu likmi ir pieejama arī kreditora [...] telpās.

VII NODAĻA PĀRTĒRIŅA IESPĒJAS UN PĀRSNIEGŠANA

24. pants

Pārtēriņa iespējas

1. Ja kredīts ir piešķirts kā pārtēriņa iespēja, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors visā kredītīguma darbības laikā regulāri informē patērētāju, izmantojot konta izrakstus [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja, kuros norādīti šādi elementi:
 - a) precīzs laika periods, uz kuru attiecas konta izraksts;
 - b) izņemtā kredīta summas un izņemšanas datumi;

- c) atlikums no iepriekšējā izraksta un tā datums;
- d) jaunais atlikums;
- e) patērētāja veikto maksājumu datumi un summas;
- f) piemērotā aizņēmuma likme;
- g) jebkādas piemērotās maksas;
- h) attiecīgā gadījumā – minimālā summa, kas patērētājam jāmaksā.

2. Ja kredīts ir piešķirts kā pārtēriņa iespēja, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja informē patērētāju par aizņēmuma likmes vai maksājamo maksu palielināšanu, pirms attiecīgās izmaiņas stājas spēkā.

Atkāpjoties no pirmās daļas, minētajā daļā minēto informāciju var sniegt periodiski 1. punktā paredzētajā kārtībā, ja ir izpildīti visi turpmāk minētie nosacījumi:

- a) par šādu periodisku informēšanu puses ir vienojušās kredītīgumā;
- b) aizņēmuma likmes izmaiņas tiek veiktas atsaucēs procentu likmes izmaiņu dēļ;
- c) jauno atsaucēs procentu likmi dara publiski pieejamu, izmantojot piemērotus līdzekļus;
- d) informācija par jauno atsaucēs procentu likmi ir pieejama arī kreditora telpās.

25. pants

Pārsniegšana

1. Ja tiek noslēgts līgums par norēķinu konta atvēršanu ar iespēju, ka patērētājam ir tiesības uz pārsniegšanu, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors iekļauj šādu informāciju minētajā līgumā papildus 11. panta 2. punkta [...] **b)** apakšpunktā minētajai informācijai. Jebkurā gadījumā kreditors regulāri sniedz patērētājam šo informāciju [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja.
2. Ievērojamas pārsniegšanas gadījumā, kas ilgst vairāk nekā vienu mēnesi, dalībvalstis pieprasa, lai kreditors nekavējoties informē patērētāju [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja par visu turpmāk minēto:
 - a) pārsniegšanas fakts;
 - b) iesaistītā summa;
 - c) aizņēmuma likme;
 - d) jebkādas piemērojamās soda naudas, maksas vai nokavējuma procenti;

da) atmaksas datums.

Turklāt regulāras pārsniegšanas gadījumā kreditors piedāvā patērētājam konsultāciju pakalpojumus, ja tādi ir pieejami, vai novirza patērētājus uz konsultāciju pakalpojumiem parādu jautājumos.

3. Šis pants neskar valstu tiesību aktu noteikumus, kuri prasa, lai kreditors piedāvā cita veida kredītproduktu, ja pārsniegšanas ilgums ir ievērojams.

VIII NODAĻA
ATTEIKUMS, IZBEIGŠANA UN PIRMSTERMIŅA ATMAKSA

26. pants

Atteikuma tiesības

1. Dalībvalstis nodrošina, lai patērētājs 14 kalendāro dienu laikā, nenorādot iemeslu, var atteikties no kredītlīguma [...].

Pirmajā daļā minētais atteikuma termiņš sākas:

- a) no kredītlīguma noslēgšanas dienas; [...] vai
- b) no dienas, kad patērētājs saņem līguma noteikumus un nosacījumus, kā arī informāciju saskaņā ar 20. un 21. pantu, ja šī diena ir vēlāk nekā šīs daļas a) apakšpunktā minētā diena.

Pirmajā daļā minēto termiņu uzskata par ievērotu, ja 3. punkta a) apakšpunktā minēto paziņojumu patērētājs nosūta kreditoram [...] pirms minētā termiņa beigām.

- 1.a Ja patērētājs nav saņēmis līguma noteikumus un informāciju saskaņā ar 20. un 21. pantu, atteikuma termiņš jebkurā gadījumā beidzas 12 mēnešus un 14 dienas pēc kredītlīguma noslēgšanas. To nepiemēro, ja patērētājs nav informēts par savām atteikuma tiesībām saskaņā ar 21. panta 1. punkta p) apakšpunktu.**

2. Ja attiecībā uz saistītiem kredītņēmumiem valsts tiesību aktos, kas piemērojami [šīs direktīvas spēkā stāšanās dienā], jau ir noteikts, ka līdzekļus nevar izsniegt patērētājam, pirms nav pagājis noteikts laika periods, dalībvalstis var, atkāpjoties no 1. punkta, noteikt, ka minētajā punktā norādīto termiņu pēc skaidra patērētāja pieprasījuma var saīsināt, paredzot, ka tas ir tāds pats kā minētais noteiktais laika periods.
3. Ja patērētājs izmanto atteikuma tiesības, tas veic šādus pasākumus:
- a) 1. punktā noteiktajā termiņā sniedz paziņojumu kreditoram [...] saskaņā ar informāciju, ko, ievērojot 21. panta 1. punkta p) apakšpunktu, kreditors [...] ir sniedzis uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja;
 - b) bez kavēšanās un ne vēlāk kā 30 kalendāro dienu laikā pēc a) apakšpunktā minētā paziņojuma nosūtīšanas samaksā kreditoram [...] kapitālu un par šo kapitālu uzkrātos procentus no kredīta izņemšanas dienas līdz dienai, kad kapitāls atmaksāts.

Procentus, kas minēti pirmās daļas b) apakšpunktā, aprēķina, pamatojoties uz apstiprināto aizņēmuma likmi. Atteikuma tiesību izmantošanas gadījumā kreditoram [...] nav tiesību uz jebkādu citu kompensāciju no patērētāja, izņemot kompensāciju par neatmaksājamām izmaksām, ko kreditors [...] sedzis valsts administrācijai.

4. Ja kreditors [...] vai trešā puse saistībā ar kredītņēmumu sniedz papildu pakalpojumu, pamatojoties uz līgumu starp minēto trešo pusi un kreditoru [...], uz patērētāju vairs neattiecas papildu pakalpojums, ja patērētājs īsteno atteikuma tiesības saistībā ar kredītņēmumu [...] saskaņā ar šo pantu.

5. Ja patērētājam saskaņā ar šā panta 1., 3. un 4. punktu ir atteikuma tiesības, Direktīvas 2002/65/EK 6. un 7. pantu nepiemēro.
6. Dalībvalstis var noteikt, ka šā panta 1.–4. punkts neattiecas uz kredītlīgumiem [...], kurus slēdzot saskaņā ar tiesību aktiem jāizmanto notāra pakalpojumi, ar noteikumu, ka notārs apliecina, ka patērētājam tiek garantētas 10. un 11. pantā un 20. un 21. pantā paredzētās tiesības.
7. Šis pants neskar jebkādu valstu tiesību aktu noteikumus, ar kuriem nosaka laika periodu, kurā līguma izpildi nevar uzsākt.

27. pants

Saistīti kredītlīgumi

1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētājam, kas ir izmantojis atteikuma tiesības, pamatojoties uz Savienības tiesību aktiem, attiecībā uz līgumu par preču piegādi vai pakalpojumu sniegšanu, [...] vairs nav saistošs saistītais kredītlīgums.
2. Ja saistītajā kredītlīgumā minētās preces vai pakalpojumi nav piegādāti vai ir piegādāti tikai daļēji vai arī tie neatbilst līgumam par preču vai pakalpojumu piegādi, patērētājam ir tiesības izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus attiecībā pret kreditoru [...], ja patērētājs ir izmantojis tiesiskās aizsardzības līdzekļus attiecībā pret piegādātāju, bet nav varējis no piegādātāja saņemt gandarījumu, kas tam pienākas saskaņā ar tiesību aktiem vai līgumu par preču vai pakalpojumu piegādi. Dalībvalstis nosaka to, cik lielā mērā un ar kādiem nosacījumiem šos tiesiskās aizsardzības līdzekļus var izmantot.
3. Šis pants neskar valstu noteikumus, saskaņā ar kuriem kreditors [...] ir solidāri atbildīgs par jebkuru prasību, kāda patērētājam var būt pret piegādātāju, ja preču vai pakalpojumu iegāde no piegādātāja ir finansēta ar kredītlīgumu [...].

28. pants

Beztermiņa kredītņēmumi [...]

1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētājs jebkurā laikā var saskaņā ar parasto kārtību bez maksas [...] **izbeigt** beztermiņa kredītņēmumu [...], ja vien puses nav vienojušās par paziņošanas termiņu. Šāds termiņš nepārsniedz vienu mēnesi.

Dalībvalstis nodrošina, ka kreditors [...], ja par to panākta vienošanās kredītņēmumā [...], drīkst saskaņā ar parasto kārtību [...] **izbeigt** beztermiņa kredītņēmumu [...], vismaz divus mēnešus iepriekš iesniedzot patērētājam paziņojumu [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditors [...], ja par to panākta vienošanās kredītņēmumā [...], objektīvi pamatotu iemeslu dēļ drīkst pārtraukt patērētāja tiesības saņemt līdzekļus saskaņā ar beztermiņa kredītņēmumu. Kreditors [...] [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja, informē patērētāju par šādu izbeigšanu un par tās iemesliem, ja iespējams, pirms pārtraukšanas vai vismaz tūlīt pēc tās, ja vien šādas informācijas sniegšana nav aizliegta Savienības vai valsts tiesību aktos vai nav pretrunā sabiedriskās kārtības vai sabiedriskās drošības interesēm.

29. pants

Pirmstermiņa atmaksa

1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētājam jebkurā laikā ir tiesības **pilnībā vai daļēji** veikt pirmstermiņa atmaksu. Šādos gadījumos patērētājam ir tiesības saņemt **proporcionālu patērētājam** radīto kopējo kredīta izmaksu samazinājumu [...] uz atlikušo līguma darbības laiku. Aprēķinot šo samazinājumu, ņem vērā visas izmaksas, ko patērētājam uzlicis kreditors.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditoram pirmstermiņa atmaksas gadījumā ir tiesības uz taisnīgu un objektīvi pamatotu kompensāciju par iespējamām izmaksām, kas tieši saistītas ar pirmstermiņa atmaksu, ar noteikumu, ka pirmstermiņa atmaksa attiecas uz laikposmu, kurā piemērota fiksēta aizņēmuma likme.

Ja laikposms starp pirmstermiņa atmaksu un nolīgto kredītlīguma beigu datumu pārsniedz vienu gadu, pirmajā daļā minētā kompensācija nedrīkst pārsniegt 1 % no kredīta summas, uz kuru attiecas pirmstermiņa atmaksa. Ja šis laikposms nepārsniedz vienu gadu, kompensāciju var noteikt ne augstāku par 0,5 % no kredīta summas, uz kuru attiecas pirmstermiņa atmaksa.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka kreditoram nav tiesību uz 2. punktā minēto kompensāciju, ja ir izpildīts viens no šiem nosacījumiem:
 - a) atmaksa veikta saskaņā ar apdrošināšanas līgumu, kas paredzēts kredīta atmaksāšanas garantēšanai;
 - b) kredīts ticis piešķirts kā pārtēriņa iespēja;
 - c) atmaksāšana notiek laikposmā, attiecībā uz kuru nav noteikta fiksēta aizņēmuma likme.

4. Atkāpjoties no 2. punkta, dalībvalstis var noteikt, ka:
- a) kreditoram ir tiesības uz 2. punktā minēto kompensāciju vienīgi ar nosacījumu, ka pirms termiņa atmaksātā summa pārsniedz valsts tiesību aktos noteikto robežlielumu, kas nav lielāks par 10 000 EUR jebkurā 12 mēnešu periodā;
 - b) kreditors izņēmuma kārtā var pieprasīt lielāku kompensāciju, ja kreditors var pierādīt, ka zaudējumi, ko tas cietis no pirmstermiņa atmaksas, pārsniedz saskaņā ar 2. punktu noteikto summu.

[...]Ja kreditora pieprasītā kompensācija pārsniedz zaudējumus, ko tas faktiski cietis no pirmstermiņa atmaksas, patērētājam ir tiesības uz attiecīgu samazinājumu.

[...] **Šādā gadījumā** zaudējumus veido starpība starp sākotnēji nolīgto procentu likmi un procentu likmi, par kādu kreditors var aizdot pirms termiņa atmaksāto summu tirgū pirmstermiņa atmaksas veikšanas laikā, un to noteikšanā ņem vērā pirmstermiņa atmaksas ietekmi uz administratīvajām izmaksām.

6. Kompensācija, kas minēta 2. punktā, nekādā gadījumā nedrīkst pārsniegt procentu summu, ko patērētājs būtu samaksājis laikposmā starp pirmstermiņa atmaksu un nolīgto kredītīguma beigu datumu.

IX NODAĻA

GADA PROCENTU LIKME UN LIKMJU UN IZMAKSU IEROBEŽOJUMI

30. pants

Gada procentu likmes aprēķināšana

1. Gada procentu likmi aprēķina saskaņā ar matemātisko formulu, kas izklāstīta IV pielikuma I daļā. Tā ir vienāda ar ikgadēju visu kreditora [...] un patērētāja nolīgto esošo vai nākotnes saistību (izņemtā kredīta, atmaksājumu un maksu) pašreizējo vērtību.
2. Lai aprēķinātu gada procentu likmi, nosaka kredīta kopējās izmaksas patērētājam, izņemot jebkuras kredīta kopējās izmaksas, kas patērētājam jāmaksā par jebkuru kredītīgumā noteikto saistību neizpildi, kas paredzētas kredītīgumā [...], un maksas, kas nav pirkuma cena, kura viņam jāmaksā, iegādājoties preces vai pakalpojumus, ja darījums veikts skaidrā naudā vai uz kredīta.

Tā konta uzturēšanas izmaksas, kurā tiek reģistrētas gan maksājumu operācijas, gan kredīta izņemšanas operācijas, izmaksas par norēķinu līdzekli, kas tiek izmantots gan maksājumu operācijām, gan izņemšanai, un citas izmaksas, kas saistītas ar maksājumu operācijām, iekļauj patērētājam radītājās kopējās kredīta izmaksās, ja konta atvēršana nav fakultatīva un konta izmaksas ir skaidri un atsevišķi norādītas kredītīgumā [...] vai jebkurā citā ar patērētāju noslēgtā līgumā.

3. Gada procentu likmes aprēķins balstās uz pieņēmumu, ka kredītīgums [...] ir spēkā laikposmā, par ko panākta vienošanās, un kreditors [...] un patērētājs pildīs savas saistības saskaņā ar kredītīguma [...] noteikumiem un tajā minētajiem datumiem.
4. Ja kredītīgumos [...] ir ietverti noteikumi, kas pieļauj gada procentu likmē iekļautās aizņēmuma likmes un attiecīgā gadījumā – izmaksu izmaiņas, kuras tomēr aprēķina laikā nevar noteikt kvantitatīvi, gada procentu likmi aprēķina, pamatojoties uz pieņēmumu, ka sākotnēji noteiktā aizņēmuma likme un citas izmaksas paliks nemainīgas visā kredītīguma [...] darbības laikā.
5. Vajadzības gadījumā, aprēķinot gada procentu likmi, [...] **izmanto** IV pielikuma II daļā noteiktos papildu pieņēmumus.

Ja šajā pantā un IV pielikuma II daļā izklāstītie pieņēmumi nav pietiekami, lai aprēķinātu gada procentu likmi pēc vienota parauga, vai vairs nav pielāgoti komerciālajai situācijai tirgū, Komisijai ir pilnvaras saskaņā ar 45. pantu pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu šo pantu un IV pielikuma II daļu nolūkā pievienot vajadzīgos papildu pieņēmumus gada procentu likmes aprēķināšanai vai izmainīt pašreizējos pieņēmumus.

31. pants

[...] Pasākumi, ar ko ierobežo procentu likmes, gada procentu likmes [...] vai kopējās [...] kredīta izmaksas patērētājam

1. [...] **Dalībvalstis ievieš pasākumus, lai nodrošinātu, ka no patērētājiem nevar iekasēt pārmērīgi augstas procentu likmes, gada procentu likmes par aizdevumiem vai kopējās kredīta izmaksas.**

[...][...][...][...]X NODAĻA

PIENĀKUMS IEVĒROT PROFESIONĀLO ĒTIKU UN PRASĪBAS DARBINIEKIEM

32. pants

Pienākums ievērot profesionālo ētiku, sniedzot kredītu patērētājiem

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kreditors [...] **un** kredīta starpnieks [...] rīkojas godīgi, taisnīgi, pārredzami un profesionāli un ņem vērā patērētāju tiesības un intereses, veicot kādu no šādām darbībām:

- a) izstrādājot kredītproduktus;
- b) piešķirot kredītus vai īstenojot ar kredītu piešķiršanu saistītas starpniecības vai veicināšanas darbības;
- c) sniedzot konsultāciju pakalpojumus attiecībā uz kredītiem;
- d) sniedzot papildpakalpojumus patērētājiem;
- e) izpildot kredītligumu [...].

Šā punkta pirmās daļas [...] b) un c) apakšpunktā minēto darbību pamatā ir informācija par patērētāja apstākļiem un jebkādam īpašam prasībām, par kurām patērētājs ir paziņojis, un pamatoti pieņēmumi par riskiem patērētāja situācijā kredītliguma [...] darbības laikā.

Šā punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minēto darbību pamatā ir arī 16. panta 3. punkta a) apakšpunktā prasītā informācija.

- 2. Dalībvalstis nodrošina, lai kreditora noteiktais atalgojuma veids tā darbiniekiem un kredīta starpniekiem, kā arī kredīta starpnieka noteiktais atalgojuma veids tā darbiniekiem [...] nekavē ievērot 1. punktā noteikto pienākumu.
- 3. Dalībvalstis nodrošina, lai kreditori, nosakot un piemērojot atalgojuma politiku personālam, kas ir atbildīgs par kredībspējas novērtējumu, ievēro šādus principus tādā veidā un mērā, kas atbilst to lielumam, iekšējā darba organizācijai un veikto darbību raksturam, apjomam un sarežģītībai:
 - a) atalgojuma politika ir savienojama ar pamatotu un efektīvu riska pārvaldību un veicina to, kā arī nemudina uzņemties riskus, kas pārsniedz kreditora pieļaujamā riska robežu;

- b) atalgojuma politika atbilst kreditora saimnieciskās darbības stratēģijai, mērķiem, vērtībām un ilgtermiņa interesēm un ietver pasākumus, kuru mērķis ir novērst interešu konfliktus, jo īpaši paredzot, ka atalgojums nav atkarīgs no pieņemto kredīta pieteikumu skaita vai īpatsvara.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumos, kad kreditori [...] **vai** kredīta starpnieki [...] sniedz konsultāciju pakalpojumus, konsultāciju sniegšanā iesaistīto darbinieku atalgojuma struktūra nekaitē viņu spējai rīkoties patērētāju interesēs un nav atkarīga no pārdošanas mērķrādītājiem. Lai sasniegtu minēto mērķi, dalībvalstis var arī aizliegt komisijas naudu, ko kreditors maksā kredīta starpniekam.
5. Dalībvalstis var aizliegt vai ierobežot patērētāja maksājumus kreditoram [...] **vai** kredīta starpniekam [...] pirms kredītīguma [...] noslēgšanas.

33. pants

Zināšanu un kompetences prasības darbiniekiem

1. Dalībvalstis nodrošina, lai kreditori [...] **un** kredīta starpnieki [...] no saviem darbiniekiem prasa pienācīgu zināšanu un kompetences līmeni attiecībā uz kredītīgumu [...] izstrādāšanu, piedāvāšanu un piešķiršanu, kredītstarpniecības darbību veikšanu **un** konsultāciju pakalpojumu [...] sniegšanu. Ja kredītīguma [...] noslēgšana ietver papildpakalpojumu, tiek prasītas pienācīgas zināšanas un kompetence attiecībā uz minēto papildpakalpojumu.
2. Dalībvalstis nosaka minimālās zināšanu un kompetences prasības kreditoru [...] **un** kredīta starpnieku [...] darbiniekiem.

3. Dalībvalstis nodrošina, lai kompetentās iestādes uzrauga 1. punktā minēto prasību ievērošanu un lai kompetentajām iestādēm ir pilnvaras pieprasīt kreditoriem [...] **un** kredīta starpniekiem [...] sniegt pierādījumus, ko kompetentā iestāde uzskata par vajadzīgiem, lai varētu veikt šādu uzraudzību.

XI NODAĻA

IZGLĪTOŠANA FINANŠU JOMĀ UN ATBALSTS FINANŠU GRŪTĪBĀS NONĀKUŠIEM PATĒRĒTĀJIEM

34. pants

Izglītošana finanšu jomā

1. Dalībvalstis veicina pasākumus, kas atbalsta patērētāju izglītošanu jautājumos par atbildīgu aizņemšanos un parādu pārvaldīšanu, jo īpaši saistībā ar patēriņa kredītņēmumiem. [...] **Dalībvalstis nodrošina, lai patērētājiem tiek sniegta skaidra** un vispārīga informācija par kredītu piešķiršanas procesu [...] nolūkā palīdzēt tiem orientēties, īpaši tiem, kuri pirmo reizi ņem patēriņa kredītu, un jo īpaši, izmantojot digitālos rīkus.

Dalībvalstis arī **nodrošina, lai** [...] **tiek izplatīta** informācija par atbalstu, ko patērētāju organizācijas un valsts iestādes var sniegt patērētājiem.

[...]

2. Komisija novērtē izglītošanu finanšu jomā, kas patērētājiem ir pieejama dalībvalstīs, un publicē par to ziņojumu, kā arī apzina paraugprakses piemērus, ko varētu turpmāk pilnveidot, lai palielinātu patērētāju informētību finanšu jautājumos.

35. pants

Kavēti maksājumi un iecietības pasākumi

1. Dalībvalstis pieprasa, lai kreditoriem ir atbilstoša politika un procedūras, tā lai tie attiecīgā gadījumā censtos izrādīt saprātīgu iecietību, pirms tiek sāktas izpildes procedūras. Šādos iecietības pasākumos cita starpā ņem vērā patērētāja apstākļus, un tie cita starpā var ietvert šādus elementus:
 - a) kredītīguma pilnīga vai daļēja refinansēšana;
 - b) kredītīguma esošo noteikumu un nosacījumu grozīšana, kas var ietvert, piemēram, šādus elementus:
 - i) kredītīguma termiņa pagarināšana;
 - ii) kredītīguma veida maiņa;
 - iii) visas maksājuma summas vai tās daļas atmaksājuma atlikšana uz laiku;
 - iv) procentu likmes maiņa;
 - v) maksājumu brīvdienu piedāvāšana;
 - vi) daļēji atmaksājumi;
 - vii) valūtas konvertēšana;
 - viii) daļēja parādu atlaišana un parādu konsolidācija.
2. Šā panta 1. punkta b) apakšpunktā sniegtais iespējamo pasākumu uzskaitījums neskar valstu tiesību aktu noteikumus un neprasa dalībvalstīm valstu tiesību aktos paredzēt visus minētos pasākumus.

3. Dalībvalstis var prasīt, lai gadījumos, kad kreditoram ir atļauts noteikt un piemērot patērētājam maksu, kas izriet no saistību neizpildes, minētā maksa nav lielāka par to, kas nepieciešams, lai kompensētu kreditoram saistību neizpildes rezultātā radušās izmaksas.
4. Dalībvalstis var atļaut kreditoriem piemērot patērētājam papildu maksu saistību neizpildes gadījumā. Šādā gadījumā dalībvalstis ievieš minētās maksas ierobežojumu.
5. Dalībvalstis neliedz kredītīguma pusēm nepārprotami vienoties, ka tādu preču atgriešana vai nodošana kreditoram, uz kurām attiecas saistītais kredītīgums, vai ieņēmumi no šādu preču pārdošanas ir pietiekami, lai atmaksātu kredītu.

36. pants

Konsultāciju pakalpojumi parādu jautājumos

Dalībvalstis nodrošina, lai konsultāciju pakalpojumi parādu jautājumos ir pieejami patērētājiem, **kuri saskaras ar grūtībām vai varētu saskarties ar grūtībām savu finansiālo saistību izpildē.**

XII NODAĻA

KREDITORI UN KREDĪTA STARPNIEKI

37. pants

*Tādu iestāžu atzīšana, reģistrēšana un uzraudzība, kuras nav kredītiestādes [...] **un nav maksājumu iestādes***

- 1.** Dalībvalstis nodrošina, lai kreditoriem [...] **un** kredīta starpniekiem [...], kuri nav **ne** kredītiestādes, kas definētas Regulas (ES) Nr. 575/2013 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā, **ne maksājumu iestādes, kas definētas Direktīvas (ES) 2015/2366 4. panta 4. punktā, elektroniskās naudas iestādes, kas definētas Direktīvas 2009/110/EK 2. panta 1. punktā,** piemēro pienācīgu atzīšanas procedūru un reģistrācijas un uzraudzības kārtību, ko īsteno neatkarīga kompetentā iestāde.

2. Dalībvalstis var nolemt nepiemērot 1. punktā minētās uzņemšanas un reģistrācijas prasības:

- a) preču piegādātājiem vai pakalpojumu sniedzējiem, kas rīkojas kā kredīta palīgstarpmieki, un/vai**
- b) preču piegādātājiem un pakalpojumu sniedzējiem, kas rīkojas kā kredīta palīgstarpmieki un piešķir kredītu atlikta maksājuma veidā sevis piedāvāto preču un pakalpojumu iegādei, ja kredīts ir piešķirts bez procentiem un jebkādam citām maksām.**

38. pants

Īpaši pienākumi kredīta starpmiekiem

Dalībvalstis pieprasa, lai kredīta starpmieki:

- a) patērētājiem paredzētā reklāmā un dokumentācijā norāda savu pilnvaru apjomu, jo īpaši to, vai viņi strādā tikai ar vienu vai vairākiem kreditoriem vai arī kā neatkarīgi starpmieki;
- b) atklāj patērētājam visas maksas, kas patērētājam jāmaksā kredīta starpmiekam par sniedzamajiem pakalpojumiem;
- c) pirms kredītlīguma noslēgšanas panāk vienošanos ar patērētāju par jebkuru b) apakšpunktā minēto maksu, noformējot šo vienošanos [...] uz **kāda** pastāvīga informācijas nesēja;
- d) paziņo kreditoram par visām b) apakšpunktā minētajām maksām, lai varētu aprēķināt gada procentu likmi.

XIII NODAĻA
TIESĪBU CESIJA UN STRĪDU IZŠĶIRŠANA

39. pants

Tiesību cesija

1. Dalībvalstis nodrošina, ka gadījumā, ja kredītņēmumā [...] nostiprinātās kreditora tiesības vai līgumu kā tādu cedē trešai personai, patērētājam ir tiesības vērsties tiesā pret cesionāru, izmantojot jebkuru aizsardzību, kas tam bija pieejama pret sākotnējo kreditoru, tostarp ieskaitu, ja tāds ir atļauts attiecīgajā dalībvalstī.
2. Dalībvalstis pieprasa, ka sākotnējais kreditors [...] informē patērētāju par 1. punktā minēto cesiju, izņemot gadījumus, kad sākotnējais kreditors, kas noslēdzis līgumu ar cesionāru, turpina apkalpot patērētāja kredītu.

40. pants

Alternatīva strīdu izšķiršana

1. Dalībvalstis, attiecīgā gadījumā izmantojot jau esošas struktūras, nodrošina, ka patērētājiem ir pieejamas atbilstīgas un efektīvas ārpustiesas strīdu izšķiršanas procedūras, lai izšķirtu strīdus, kas radušies starp patērētājiem un kreditoriem [...] **vai** kredīta starpniekiem [...] un [...] attiecas uz šajā direktīvā noteiktajiem **kredītņēmumiem**. Šādas ārpustiesas strīdu izšķiršanas procedūras un struktūras, kas tās piedāvā, atbilst kvalitātes prasībām, kas noteiktas Direktīvā 2013/11/ES.

2. Dalībvalstis rosina struktūras, kas veic 1. punktā minēto strīdu izšķiršanu, sadarboties, lai izšķirtu pārrobežu strīdus par kredītliģumiem [...].

XIV NODAĻA

KOMPETENTĀS IESTĀDES

41. pants

Kompetentās iestādes

1. Dalībvalstis izraugās valsts kompetentās iestādes, kas ir pilnvarotas nodrošināt šīs direktīvas piemērošanu un izpildi ("kompetentās iestādes"), un nodrošina, lai tām tiek piešķirtas izmeklēšanas un izpildes pilnvaras un atbilstīgi resursi, kas nepieciešami, lai tās efektīvi un iedarbīgi veiktu savus pienākumus.

Kompetentās iestādes ir publiskā sektora iestādes vai struktūras, kas atzītas ar valsts tiesību aktiem vai ko atzinušas publiskā sektora iestādes, kam šajā nolūkā īpaši piešķirtas pilnvaras ar valsts tiesību aktiem. Tās nav kreditori [...] **vai** kredīta starpnieki [...].

2. Dalībvalstis nodrošina, lai kompetentajām iestādēm, visām personām, kas strādā vai ir strādājušas kompetento iestāžu labā, kā arī kompetento iestāžu norīkotiem revidentiem un ekspertiem ir saistošs pienākums ievērot dienesta noslēpumu. Nekādu konfidenciālu informāciju, ko tās var saņemt, pildot savus pienākumus, nedrīkst izpaust nevienai personai vai iestādei, izņemot kopsavilkuma vai apkopojuma veidā [...], **neskarot gadījumus, uz kuriem attiecas krimināltiesības vai šī direktīva. Tomēr tas neliedz kompetentajām iestādēm apmainīties ar konfidenciālu informāciju vai nosūtīt to saskanā ar valstu un Savienības tiesību aktiem.**

3. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes ir vai nu viena, vai abas no turpmāk minētajām iestādēm:
- a) kompetentās iestādes, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punktā ²²;
 - [...] **b)** iestādes, kas nav a) apakšpunktā minētās kompetentās iestādes, ar noteikumu, ka valsts normatīvie un administratīvie akti paredz šīm iestādēm pienākumu sadarboties ar a) apakšpunktā minētajām kompetentajām iestādēm, kad vien tas ir nepieciešams to pienākumu veikšanai saskaņā ar šo direktīvu.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka iestādes, kas izraudzītas kā kompetentās iestādes, lai nodrošinātu šīs direktīvas piemērošanu un izpildi, atbilst Regulas (ES) 2017/2394 5. pantā noteiktajiem kritērijiem.
5. Dalībvalstis informē Komisiju par kompetento iestāžu izraudzīšanos un jebkādām turpmākām izmaiņām un, ja to teritorijā ir vairāk nekā viena kompetentā iestāde, norāda visu attiecīgo pienākumu sadalījumu starp šīm kompetentajām iestādēm. Pirmo šādu paziņojumu sniedz, cik ātri vien iespējams, un ne vēlāk kā divus gadus pēc direktīvas spēkā stāšanās dienas.
6. Kompetentās iestādes izmanto savas pilnvaras atbilstīgi valsts tiesību aktiem vai nu:
- a) tieši saskaņā ar tām piešķirtajām pilnvarām, vai tiesu iestāžu uzraudzībā; vai

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1093/2010 (2010. gada 24. novembris), ar ko izveido Eiropas Uzraudzības iestādi (Eiropas Banku iestādi), groza Lēmumu Nr. 716/2009/EK un atceļ Komisijas Lēmumu 2009/78/EK (OV L 331, 15.12.2010., 12. lpp.).

- b) iesniedzot pieteikumu tiesās, kuru kompetencē ir pieņemt nepieciešamos lēmumus, tostarp vajadzības gadījumā apelācijas kārtībā, ja pieteikums pieņemt attiecīgo lēmumu tiek noraidīts.
7. Ja dalībvalstu teritorijā ir vairāk nekā viena kompetentā iestāde, dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgie pienākumi ir skaidri definēti un ka minētās iestādes cieši sadarbojas, lai tās varētu efektīvi pildīt katra savus pienākumus.
8. Komisija vismaz reizi gadā publicē kompetento iestāžu sarakstu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un pastāvīgi atjaunina to savā tīmekļa vietnē.

XV NODAĻA NOBEIGUMA NOTEIKUMI

42. pants

Saskaņošanas pakāpe

1. Ciktāl šajā direktīvā iekļauti saskaņoti noteikumi, dalībvalstis savos tiesību aktos nedrīkst paturēt spēkā vai ieviest noteikumus, kas atšķiras no šajā direktīvā paredzētajiem noteikumiem, ja vien šajā direktīvā nav paredzēts citādi.
2. [...] **Kamēr nav veikta tālāka saskaņošana, ja** dalībvalsts izmanto kādu no regulatīvajām iespējām, kas minētas 2. **panta** 5., 6. un **6.a punktā**, 8. panta 1. punktā [...], **14. panta 2., 3. un 4. punktā, 16. panta 4. punktā, 18. panta 9. punktā**, [...] 26. panta 2. un **6. punktā**, [...] 29. panta 4. punktā, **32. panta 5. punktā, 35. panta 3. un 4. punktā un 37. panta 2. punktā**, tā par to, kā arī par turpmākām izmaiņām [...] **nekavējoties** informē Komisiju. **Komisija šo informāciju dara publiski pieejamu tīmekļa vietnē vai kādā citā vienkārši pieejamā veidā.** Dalībvalstis veic arī attiecīgus pasākumus, lai šo informāciju izplatītu kreditoriem, kredīta starpniekiem [...] un patērētājiem attiecīgajā valstī.

43. pants

Direktīvas obligātums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka patērētāji nevar atteikties no tiesībām, kas tiem piešķirtas ar valsts pasākumiem, ar kuriem transponē šo direktīvu.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka noteikumus, kas pieņemti, lai transponētu šo direktīvu, nevar apiet, izmantojot veidu, kā līgumi formulēti.

[...]44. pants

Sodi

1. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sankcijām, kas piemērojamas par valsts noteikumu, kuri pieņemti, ievērojot šo direktīvu, pārkāpumiem, un veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sankciju īstenošanu. Paredzētās sankcijas ir iedarbīgas, samērīgas un atturošas. Dalībvalstis par šiem noteikumiem un pasākumiem paziņo Komisijai līdz [PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa] un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.
2. [...]

3. Dalībvalstis nosaka, ka kompetentā iestāde var darīt zināmas atklātībai jebkuras administratīvās sankcijas, kas tiks piemērotas par tādu pasākumu neievērošanu, kuri pieņemti, ievērojot šo direktīvu, ja vien šāda sankciju nodošana atklātībai nopietni neapdraud finanšu tirgus vai nerada nesamērīgu kaitējumu iesaistītajām personām.

45. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 30. panta 5. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no xx xx xxxx. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 30. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģētu aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Deleģētais akts, kas pieņemts, ievērojot 30. panta 5. punktu, stājas spēkā tikai tad, ja trīs mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

46. pants

Pārskatīšana un ziņošana

1. Komisija reizi piecos gados un pirmo reizi piecus gadus pēc šīs direktīvas piemērošanas dienas veic tās izvērtēšanu. Izvērtēšanā ietver novērtējumu par robežvērtībām, kas noteiktas 2. panta 2. punkta c) apakšpunktā un IV pielikuma II daļā, un par procentiem, ko izmanto, lai aprēķinātu kompensāciju, kas maksājama 29. pantā minētās pirmstermiņa atmaksas gadījumā, ņemot vērā ekonomikas tendences Savienībā un situāciju attiecīgajā tirgū.
2. Komisija arī **jo īpaši** uzrauga, kā 42. pantā minētās regulatīvās iespējas ietekmē **iekšējā tirgus darbību** un patērētājus.
3. Komisija informē Eiropas Parlamentu un Padomi par 1. un 2. punktā minētā izvērtējuma un novērtējuma rezultātiem, vajadzības gadījumā iesniedzot tiesību akta priekšlikumu.

47. pants

Atcelšana un pārejas noteikumi

Direktīva 2008/48/EK tiek atcelta no [PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa].[...] ²³[...]

Direktīvu 2008/48/EK turpina piemērot arī kredītņēmumiem, kas pastāv [PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa], līdz [to izbeigšanai].

Tomēr šīs direktīvas 23. un 24. pantu, 25. panta 1. punkta otro teikumu, 25. panta 2. punktu, kā arī 28. un 39. pantu piemēro visiem beztermiņa kredītņēmumiem, kas pastāv [PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa].

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu, un tās lasa saskaņā ar atbilstības tabulu V pielikumā.

²³ [...]

48. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [*PB: norādīt datumu: 24 mēneši pēc direktīvas pieņemšanas*] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmus minēto noteikumu tekstus. Tās piemēro minētos noteikumus no [*PB: norādīt datumu: seši mēneši pēc transponēšanas termiņa*].

[...]

- Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.
2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

49. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

50. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

EIROPAS PATĒRIŅA KREDĪTA STANDARTINFORMĀCIJA

1. Svarīgākie kredīta elementi

[Daļa no tālāk dotā teksta ir pārcelta no II pielikuma, ar izmaiņām]

<p>Kredīta kopsumma</p> <p><i>Tas nozīmē – maksimālā summa vai kopsumma, kas darīta pieejama saskaņā ar kredītliģumu[...].</i></p>	
<p>Kredītliģuma darbības ilgums [...]</p>	
<p>Gada procentu likme (GPL) <u>un kopējā summa, kas jums būs jāmaksā</u></p> <p><u>GPL</u> ir kopējās izmaksas, kas gadam aprēķinātas procentos no kredīta kopsummas. GPL tiek uzrādīta, lai jūs varētu salīdzināt dažādus piedāvājumus.</p> <p><u>Kopsumma, kas jums būs jāmaksā, ir aizņemtā kapitāla kopsumma plus procenti un iespējamās izmaksas attiecībā uz jūsu kredītu.</u></p>	<p>[...]</p> <p><u>[kredīta kopsummas un kredīta kopējo izmaksu summa]</u></p>
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Kredīts, kas ir piešķirts atlikta maksājuma veidā par precēm vai pakalpojumiem vai kas ir saistīts ar konkrētu preču piegādi vai konkrētu pakalpojumu sniegšanu</p> <p>Preces/pakalpojuma nosaukums</p> <p>Cena naudas izteiksmē</p>	
<p><u>Patērētāja iemaksas un attiecīgā gadījumā iemaksu veikšanas kārtība</u></p>	<p><u>Jums būs jāveic šādi maksājumi:</u></p> <p><u>[to iemaksu summa, skaits un biežums, kuras jāveic patērētājam]</u></p> <p><u>Procenti un/vai maksas, kas būs maksājami šādā veidā:</u></p>
<p>Maksājumu kavējumu izmaksas</p> <p><i>Neizdarīti maksājumi var radīt jums nopietnas</i></p>	<p>Maksājumu kavējumu gadījumā jums aprēķinās [...] (piemērojamā procentu likme un</p>

<i>sekas (piem., piespiedu pārdošanu) un apgrūtināt kredīta saņemšanu nākotnē.</i>	procedūra tās koriģēšanai, kā arī – attiecīgā gadījumā – maksa par saistību nepildīšanu)].
<u>Atteikuma tiesību esamība vai neesamība</u>	<u>[Jā/Nē]</u> <u>Jums ir tiesības 14 kalendāro dienu laikā atteikties no kredītīguma.</u>
<u>Attiecīgā gadījumā – atteikuma tiesību izmantošana</u>	<u>[Praktiski norādījumi par atteikuma tiesību izmantošanu, cita starpā norādot adresi, uz kādu būtu jāšūta paziņojums par atteikuma tiesību izmantošanu, un atteikuma tiesību neizmantošanas sekas]</u>

[...] Kreditora vai [...] kredīta starpnieka identitāte un kontaktinformācija [...] [...]

Attiecīgā gadījumā	
Kreditors	[Identitāte]
Adrese Tālrunis E-pasts [...] * Tīmekļa adrese (*)	[Ģeogrāfiskā adrese kontaktiem ar patērētāju]
Attiecīgā gadījumā	
Kredīta starpnieks	[Identitāte]
Adrese Tālrunis E-pasts [...] * Tīmekļa adrese (*)	[Ģeogrāfiskā adrese kontaktiem ar patērētāju]
Attiecīgā gadījumā	
[...]	[...]

[...][...][...][...]* [...]*	[...]
(*) Šī informācija nav obligāta.	

Ja ir norāde "attiecīgā gadījumā", kreditoram ir [...] jāaizpilda aile, ja šī informācija attiecas uz kredītproduktu, vai jāizdzēš informācija vai visa rinda, ja informācija neattiecas uz attiecīgo kredīta veidu.

Norādes kvadrātiekvās ir paskaidrojums kreditoram, [...]un tās jāaizstāj ar attiecīgo informāciju.

Iepriekšminētā informācija [...] ir jāizvieto uz vienas lappuses [...]Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijas veidlapas **sākumā**, tai ir jābūt **izceltai**, skaidri salasāmai un [...] pielāgotai tā, lai tiktu ņemti vērā tehniskie ierobežojumi, kādi ir informācijas nesējam, kur tā ir izvietota.

2. Galveno kredītprodukta iezīmju apraksts (papildus informācijai, kas izvietota pirmajā lappusē)

<i>Kredīta veids</i>	
[...][...]	
Kredīta izņemšanas noteikumi <i>Tas nozīmē, kā un kad jūs saņemsiet naudu.</i>	
[...]	
[...]	[...][...][...]
[...][...]	[...]
[...][...][...][...]	

Attiecīgā gadījumā Nepieciešamās garantijas <i>Šeit ir aprakstīta garantija, ar ko jūs nodrošināt kredīta līgumu.</i>	[Garantijas veids]
Attiecīgā gadījumā Atmaksājumus nenovirza tūlītējai kapitāla amortizācijai.	
Attiecīgā gadījumā Cena tika personalizēta, pamatojoties uz automatizēti pieņemtu lēmumu.	

3. Kredīta izmaksas (papildus informācijai, kas izvietota pirmajā lappusē)

Aizņēmuma likme vai attiecīgā gadījumā dažādas aizņēmuma likmes, kas tiek piemērotas kredītlīgumam[...] <u>Aizņēmuma likmes piemērošanas nosacījumi vai, ja atšķirīgos apstākļos tiek piemērotas atšķirīgas aizņēmuma likmes, katras aizņēmuma likmes piemērošanas nosacījumi un, ja iespējams, indeksācijas vai atsauces procentu likme, kas piemērojama katrai sākotnējai aizņēmuma likmei, kā arī katras aizņēmuma likmes mainas periodi, nosacījumi un procedūras</u>	[% — fiksēta vai — mainīga (ar indeksu vai standarta procentu likmi, kas piemērojama sākotnējai aizņēmuma likmei), laikposms]
[...]/.../...] <u>Uzskatāms piemērs, kas parāda gada procentu likmi (GPL) un kopējo summu, kura patērētājam jāmaksā, un kur minēti visi pieņēmumi, kuri izmantoti gada procentu likmes aprēķināšanai</u>	[...]Šeit jānorāda uzskatāms piemērs[...] ↓

<p>Vai kredīta iegūšanai vispār vai tā iegūšanai saskaņā ar izsludinātajiem noteikumiem ir obligāti jāizmanto</p> <p>— apdrošināšana, ar ko garantē kredītu, vai</p> <p>— kāds cits papildpakalpojums?</p> <p><i>Ja kredītoram nav zināmas šo pakalpojumu izmaksas [...], tās netiek iekļautas GLP.</i></p>	<p>Jā vai nē [ja atbilde ir jā, tad norādīt apdrošināšanas veidu]</p> <p>Jā vai nē [ja atbilde ir jā, tad norādīt papildpakalpojuma veidu]</p>
<p>Saistītās izmaksas</p>	
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Jāuztur viens vai vairāki konti, lai reģistrētu gan maksājumu operācijas, gan kredīta izņemšanas operācijas</p>	
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Īpaša norēķinu līdzekļa izmantošanas izmaksu apjoms (piem., kredītkarte)</p>	
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Jebkādas citas izmaksas, kas izriet no kredītliguma [...]</p>	
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Nosacījumi, kas ļauj mainīt iepriekšminētās izmaksas, kas saistītas ar kredītligumu [...]</p>	
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Pienākums apmaksāt notāra izmaksas</p>	
<p>[...]/[...]</p>	<p>[...]</p>

4. Citi būtiski juridiski aspekti

[...][...]	
<p>Pirmstermiņa atmaksa</p> <p><i>Jums ir tiesības jebkurā laikā pilnībā vai daļēji veikt pirmstermiņa kredīta atmaksu.</i></p>	
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Pirmstermiņa atmaksas gadījumā kreditoram ir tiesības uz kompensāciju</p>	<p>[Kompensācijas noteikšana (aprēķinu metode) saskaņā ar noteikumiem, ar ko īsteno direktīvas 29. pantu]</p>
<p>Datubāzes izmantošana</p> <p><i>Kreditoram [...] ir nekavējoties un bez maksas [...] jums jāpaziņo rezultāti, ko devusi datubāzes izmantošana, ja kredīta pieteikuma noraidījumu pamato ar tajā iegūtām ziņām. To nepiemēro, ja šādas informācijas sniegšana ir aizliegta Savienības tiesību aktos vai ir pretrunā sabiedriskās kārtības vai sabiedriskās drošības mērķiem.</i></p>	
<p>Tiesības saņemt kredītlīguma [...] projektu</p> <p><i>Jums ir tiesības pēc pieprasījuma bez maksas saņemt kredītlīguma [...] projekta kopiju. Šo noteikumu nepiemēro [...], ja kreditors pieprasījuma iesniegšanas brīdī vēlas noslēgt kredītlīgumu ar patērētāju.</i></p>	

Attiecīgā gadījumā Laikposms, kurā kreditoram [...] ir saistoša pirms līguma slēgšanas sniegtā informācija	Šī informācija ir derīga no ... līdz ...
Par tiesību aizsardzības līdzekļiem <i>Jums ir tiesības piekļūt ārpustiesas sūdzību un tiesību aizsardzības mehānismam</i>	[Ārpustiesas sūdzību un tiesību aizsardzības mehānisms patērētājam un kā šim mehānismam piekļūt]

Attiecīgā gadījumā

5. Papildinformācija finanšu pakalpojumu tālpārdošanas gadījumā

a) par kreditoru [...]	
Attiecīgā gadījumā Kreditora pārstāvis [...] jūsu dzīvesvietas dalībvalstī Adrese Tālrunis E-pasts [...] * Tīmekļa adrese (*)	[Identitāte] [Ģeogrāfiskā adrese kontaktiem ar patērētāju]
Attiecīgā gadījumā Reģistrācija	[Komercreģistrs, kurā kreditors [...] ir reģistrēts, un viņa reģistrācijas numurs vai līdzvērtīgs identifikācijas līdzeklis minētajā reģistrā]
Attiecīgā gadījumā Uzraudzības iestāde	
b) par kredītligumu	
[...]/[...]	[...]

Attiecīgā gadījumā Tiesību akti, ko kreditors [...] izmantojis kā pamatu attiecību veidošanai ar jums pirms kredītliģuma noslēģšanas	
Attiecīgā gadījumā Noteikums par tiesību aktiem, ko piemēro kredītliģumam, [...] un/vai kompetentā tiesa	[Šeit jānorāda attiecīgais noteikums]
Attiecīgā gadījumā Valodu režģms	Informācija un liģuma noteikumi būs [attiecģģā valodā]. Ja piekrģtat, mēs kredģtliģuma [...] darbģbas termģna laikā sazināģsimies [attiecģģā(-āģ)] valodā(-āģ)].
c) par tiesģbu aizsardģbas liģdzekģjiem	
Pieģģlve ārpustģsas sģdzģbu un tiesģbu aizsardģbas mehānģismam	[Ārpustģsas sģdzģbu un tiesģbu aizsardģbas mehānģisms patērģtāģjam, kas ir distances liģguma puse, un kā šģm mehānģismam pieģģģt]
(*) Šģģ ziģģas kredģtoram [...] nav obligāģtas.	

II PIELIKUMS

[...]*[Teksts ir pārcelts uz I pielikumu, ar izmaiņām]*

III PIELIKUMS

EIROPAS PATĒRIŅA KREDĪTA INFORMĀCIJA

Patēriņa kredīts, ko piedāvā konkrētas kredītoorganizācijas (Direktīvas ... 2. panta 5. punkts)

Parāda pārveidošana

1. Svarīgākie kredītprodukta elementi

<u>Kredīta kopsumma</u> <i><u>Tas nozīmē – maksimālā summa vai kopsumma, kas darīta pieejama saskaņā ar kredītligumu.</u></i>	
<u>Kredītliguma darbības ilgums</u>	
<u>Attiecīgā gadījumā</u> <u>Gada procentu likme (GPL) un kopējā summa, kas jums būs jāmaksā</u> <i><u>GPL ir kopējās izmaksas, kas gadam aprēķinātas procentos no kredīta kopsummas. GPL tiek uzrādīta, lai jūs varētu salīdzināt dažādus piedāvājumus.</u></i> <i><u>Kopsumma, kas jums būs jāmaksā, ir aizņemtā kapitāla kopsumma plus procenti un iespējamās izmaksas attiecībā uz jūsu kredītu.</u></i>	<u>[kredīta kopsummas un kredīta kopējo izmaksu summa]</u>
<u>Attiecīgā gadījumā</u> <u>Kredīts, kas ir piešķirts atlikta maksājuma veidā par precēm vai pakalpojumiem vai kas ir saistīts ar konkrētu preču piegādi vai konkrētu pakalpojumu sniegšanu</u> <u>Preces/pakalpojuma nosaukums</u> <u>Cena naudas izteiksmē</u>	
<u>Patērētāja iemaksas un attiecīgā gadījumā iemaksu veikšanas kārtība</u>	<u>Jums būs jāveic šādi maksājumi:</u> <i><u>[Uzskatāms iemaksu tabulas piemērs ar to iemaksu summu, skaitu un biežumu, kas jāveic patērētājam]</u></i>

<u>Maksājumu kavējumu izmaksas</u> <u>Neizdarīti maksājumi var radīt jums nopietnas sekas (piem., piespiedu pārdošanu) un apgrūtināt kredīta saņemšanu nākotnē.</u>	<u>Maksājumu kavējumu gadījumā jums aprēķinās [... (piemērojamā procentu likme un procedūra tās koriģēšanai, kā arī – attiecīgā gadījumā – maksa par saistību nepildīšanu)].</u>
--	---

[...] Kreditora vai kredīta starpnieka identitāte un kontaktinformācija

Kreditors	[Identitāte]
Adrese Tālrunis E-pasts [...] * Tīmekļa adrese (*)	[Ģeogrāfiskā adrese kontaktiem ar patērētāju]
Attiecīgā gadījumā	
Kredīta starpnieks	[Identitāte]
Adrese Tālrunis E-pasts [...] * Tīmekļa adrese (*)	[Ģeogrāfiskā adrese kontaktiem ar patērētāju]
(*) Šī informācija nav obligāta.	

Kad ir norāde "attiecīgā gadījumā", kreditoram ir jāaizpilda aile, ja šī informācija attiecas uz kredītproduktu, vai jāizdzēš informācija vai visa rinda, ja informācija neattiecas uz attiecīgo kredīta veidu.

Norādes kvadrātiņos ir paskaidrojums kreditoram, un tās jāaizstāj ar attiecīgo informāciju.

Iepriekšminētā informācija ir jāizvieto uz vienas lappuses Eiropas patērīna kredīta standartinformācijas veidlapas sākumā, tai ir jābūt izceltai, skaidri salasāmai un pielāgotai tā, lai tiktu ņemti vērā tehniskie ierobežojumi, kādi ir informācijas nesējam, kur tā ir izvietota.

2. Galveno kredītprodukta iezīmju apraksts (papildus informācijai, kas izvietota pirmajā lappusē)

Kredīta veids	
[...]/[...]	
[...]	
Attiecīgā gadījumā Jums jebkurā laikā var lūgt atmaksāt kredīta summu pilnā apjomā.	
Attiecīgā gadījumā Cena tika personalizēta, pamatojoties uz automatizēti pieņemtu lēmumu.	

3. Kredīta izmaksas (papildus informācijai, kas izvietota pirmajā lappusē)

<p>Aizņēmuma likme vai attiecīgā gadījumā dažādas aizņēmuma likmes, kas tiek piemērotas kredītīgumam</p> <p><u>Aizņēmuma likmes piemērošanas nosacījumi vai, ja atšķirīgos apstākļos tiek piemērotas atšķirīgas aizņēmuma likmes, katras aizņēmuma likmes piemērošanas nosacījumi un, ja iespējams, indeksācijas vai atsauces procentu likme, kas piemērojama katrai sākotnējai aizņēmuma likmei, kā arī katras aizņēmuma likmes mainas periodi, nosacījumi un procedūras</u></p>	<p>[%</p> <p>fiksēta vai</p> <p>mainīga (ar indeksu vai standarta procentu likmi, kas piemērojama sākotnējai aizņēmuma likmei),</p>
<p><u>Uzskatāms piemērs, kas parāda gada procentu likmi (GPL) un kur minēti visi pieņēmumi, kuri izmantoti GPL aprēķināšanai [...][...][...]</u></p>	<p>[[...]Šeit jānorāda uzskatāms piemērs [...]]</p>
<p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Izmaksas</p> <p>Attiecīgā gadījumā</p> <p>Nosacījumi, kas ļauj šīs izmaksas mainīt</p>	<p>[No kredītīguma noslēgšanas brīža piemērojamās izmaksas]</p>
<p>[...]</p>	<p>[...]</p>

4. Citi būtiski juridiski aspekti

Kredītīguma izbeigšana	[Nosacījumi un procedūra kredītīguma izbeigšanai]
Datubāzes izmantošana <i>Kreditoram ir nekavējoties un bez maksas [...] jums jāpaziņo rezultāti, ko devusi datubāzes izmantošana, ja kredīta pieteikuma noraidījumu pamato ar tajā iegūtām ziņām. To nepiemēro, ja šādas informācijas sniegšana ir aizliegta ES tiesību aktos vai ir pretrunā sabiedriskās kārtības vai drošības mērķiem.</i>	
Attiecīgā gadījumā	
Laikposms, kurā kreditoram ir saistoša pirms līguma slēgšanas sniegtā informācija	Šī informācija ir derīga no ... līdz ...

Attiecīgā gadījumā

5. Papildu informācija

[...]	[...][...]
[...]	
Pirmstermiņa atmaksa <i>Jums ir tiesības jebkurā laikā pilnībā vai daļēji veikt pirmstermiņa kredīta atmaksu.</i> Attiecīgā gadījumā Pirmstermiņa atmaksas gadījumā kreditoram ir tiesības uz kompensāciju	[Kompensācijas noteikšana (aprēķinu metode) saskaņā ar noteikumiem, ar ko īsteno Direktīvas 2008/48/EK 16. pantu]

Par tiesību aizsardzības līdzekļiem <i>Jums ir tiesības piekļūt ārpustiesas sūdzību un tiesību aizsardzības mehānismam</i>	[Ārpustiesas sūdzību un tiesību aizsardzības mehānisms patērētājam un kā šim mehānismam piekļūt]
---	--

Attiecīgā gadījumā

6. Papildinformācija, kas jāsniedz finanšu pakalpojumu tālpārdošanas gadījumā

a) par kreditoru	
Attiecīgā gadījumā Kreditora pārstāvis jūsu dzīvesvietas dalībvalstī Adrese Tālrunis E-pasts [...] * Tīmekļa adrese (*)	[Identitāte] [Ģeogrāfiskā adrese kontaktiem ar patērētāju]
Attiecīgā gadījumā Reģistrācija	[Komercreģistrs, kurā kreditors ir reģistrēts, un viņa reģistrācijas numurs vai līdzvērtīgs identifikācijas līdzeklis minētajā reģistrā]
Attiecīgā gadījumā Uzraudzības iestāde	

b) par kredītīgumu	
--------------------	--

[...]/.../[...][...]	[...]
Attiecīgā gadījumā Tiesību akti, ko kreditors izmantojis kā pamatu attiecību veidošanai ar jums pirms kredītlīguma noslēgšanas	
Attiecīgā gadījumā Noteikums par tiesību aktiem, ko piemēro kredītlīgumam, un/vai kompetentā tiesa	[Šeit jānorāda attiecīgais noteikums]
Attiecīgā gadījumā Valodu režīms	Informācija un līguma noteikumi būs [attiecīgā valodā]. Ja piekrītat, mēs kredītlīguma darbības termiņa laikā sazināsimies [attiecīgā(-ās)] valodā(-ās)].
c) par tiesību aizsardzības līdzekļiem Piekluve ārpusstiesas sūdzību un tiesību aizsardzības mehānismam	[Ārpustiesas sūdzību un tiesību aizsardzības mehānisms patērētājam, kas ir distances līguma puse, un kā šim mehānismam piekļūt]
(*) Šīs ziņas kreditoram nav obligātas.	

IV PIELIKUMS

I. Pamatvienādojums, ar ko izsaka ekvivalenci starp izņemtajām kredīta daļām, no vienas puses, un atmaksu un maksām, no otras puses.

Pamatvienādojums, ar ko nosaka gada procentu likmi (GPL), izsaka ekvivalenci gadā starp kopējo pašreizējo izņemto kredīta daļu vērtību, no vienas puses, un kopējo pašreizējo kredīta atmaksas un maksu vērtību, no otras puses, t. i.,:

$$\sum_{k=1}^m C_k (1 + X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l (1 + X)^{-S_l}$$

kur:

— X	ir GPL,
— m	ir pēdējās izņemtās kredīta daļas kārtas numurs,
— k	ir izņemtās kredīta daļas kārtas numurs, tātad $1 \leq k \leq m$,
— C_k	ir izņemtās kredīta daļas k summa,
— t_k	ir gados un gada daļās izteikts intervāls starp pirmās kredīta daļas izņemšanas datumu un katras nākamās kredīta daļas izņemšanas datumu, tātad $t_1 = 0$,
— m'	ir pēdējās veiktās kredīta atmaksas vai maksu maksājuma kārtas numurs,
— l	ir kredīta atmaksas vai maksu maksājuma kārtas numurs,

— D ₁	ir kredīta atmaksas vai maksu maksājuma summa,
— s ₁	ir gados un gada daļās izteikts intervāls starp pirmās kredīta daļas izņemšanas datumu un katras atmaksas vai maksu maksājuma datumu.

Piezīmes

- (a) summām, ko abas puses maksā dažādos laikos, nav noteikti jābūt vienādām, un tās nav noteikti jāmaksā ar vienādiem intervāliem;
- (b) sākuma datums ir pirmās kredīta daļas izņemšanas datums;
- (c) intervālus starp datumiem, ko izmanto aprēķinos, izsaka gados vai gada daļās. Uzskata, ka gadā ir 365 dienas (vai 366 dienas garajā gadā), 52 nedēļas vai 12 vienādi mēneši. Uzskata, ka mēnesī ir 30,41666 dienas (t. i., 365/12) neatkarīgi no tā, vai tas ir garais gads vai ne.

Ja laika intervālus starp datumiem, ko izmanto aprēķinos, nevar izteikt nedēļās, mēnešos vai gados kā veselu skaitli, šos intervālus izsaka vienā no minētajiem laikposmiem kā veselu skaitli kopā ar dienu skaitu. Ja izmanto dienas:

- i) skaita katru dienu, tostarp nedēļas nogales un brīvdienas;
- ii) vienādus laikposmus un pēc tam dienas skaita atpakaļ līdz kredīta sākotnējās izņemšanas dienai;
- iii) dienu laikposma ilgumu aprēķina, neieskaitot pirmo dienu un ieskaitot pēdējo dienu, un izsaka gados, dalot šo periodu ar pilna gada dienu skaitu (365 vai 366 dienām), skaitot atpakaļ no pēdējās dienas līdz tai pašai dienai iepriekšējā gadā;

- (d) aprēķina rezultātu izsaka ar precizitāti vismaz līdz vienam ciparam aiz komata. Ja nākamais cipars aiz komata ir lielāks vai vienāds ar 5, pirmo ciparu aiz komata noapaļo uz augšu;
- (e) vienādojumu var pārrakstīt, izmantojot vienu summu un plūsmu jēdzienu (A_k), kas būs pozitīva vai negatīva, citiem vārdiem, samaksāta vai saņemta laikposmos no 1 līdz n , kas izteikti gados, t. i.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k (1 + X)^{-t_k}$$

kur S ir esošā plūsmu bilance. Ja mērķis ir saglabāt plūsmu ekvivalenci, vērtība būs nulle.

II. Papildu pieņēmumi GPL aprēķināšanai ir šādi:

- (f) ja kredītīgumā [...] patērētājam paredzēta iespēja brīvi izņemt kredītu, kredīta kopsummu uzskata par izņemtu nekavējoties un pilnībā;
- (g) ja kredītīgumā [...] patērētājam kopumā paredzēta iespēja brīvi izņemt kredītu, taču starp dažādajiem kredīta izņemšanas veidiem paredzēts ierobežojums attiecībā uz kredīta summu un laikposmu, kredīta summu uzskata par izņemtu kredītīgumā [...] norādītajā agrākajā datumā un saskaņā ar minētajiem kredīta izņemšanas ierobežojumiem;
- (h) ja kredītīgumā [...] ir paredzēti dažādi kredīta izņemšanas veidi ar dažādām maksām vai aizņēmuma likmēm, kredīta kopsummu uzskata par izņemtu ar visaugstāko maksu un aizņēmuma likmi, ko piemēro tādām izņemšanas mehānismam, kuru visbiežāk izmanto šādam kredītīguma [...] veidam;

- (i) pārtēriņa iespējas gadījumā kredīta kopsummu uzskata par izņemtu pilnībā un par visu kredītīguma darbības termiņu. Ja pārtēriņa kredīta iespējas ilgums nav zināms, aprēķinot GPL, pieņem, ka kredīta ilgums ir trīs mēneši;
- (j) beztermiņa kredītīguma [...] gadījumā, izņemot pārtēriņa iespēju, pieņem, ka:
- i) kredīts ir piešķirts uz vienu gadu, skaitot no sākotnējās izņemšanas dienas, un patērētāja pēdējais maksājums dzēš iespējamo kapitāla, procentu un citu maksu atlikumu;
 - ii) patērētājs atmaksā kapitālu, veicot vienādus ikmēneša maksājumus, atmaksu sākot vienu mēnesi pēc sākotnējās izņemšanas dienas. Tomēr gadījumos, kad katrā maksājuma laikposmā kapitāls ar vienu maksājumu jāatmaksā pilnībā, pieņem, ka turpmāka visa kapitāla izņemšana un atmaksa, ko veic patērētājs, notiek viena gada laikā. Procentus un citas maksas piemēro atbilstīgi minētajai kapitāla izņemšanai un atmaksai un kā noteikts kredītīgumā [...].
- Šā punkta izpratnē beztermiņa kredītīgums [...] ir kredītīgums [...], kuram nav noteikts termiņš un saskaņā ar kuru kredītus noteiktā termiņā vai pēc noteikta laika jāatmaksā pilnā apmērā, taču pēc atmaksas tos var atkārtoti izņemt.
- (k) attiecībā uz kredītīgumiem [...], kas nav pārtēriņu un beztermiņa kredītīgumi [...], kuri minēti d) un e) punktā izklāstītajos pieņēmumos:

i) ja nevar noteikt patērētāja veicamās kapitāla atmaksas datumu vai summu, pieņem, ka atmaksu veic agrākajā kredītlīgumā [...] norādītajā datumā un tās apjoms ir mazākā kredītlīgumā [...] **noteiktā** summa;

ii) ja nevar noteikt laika intervālu starp sākotnējās izņemšanas datumu un patērētāja veicamā pirmā maksājuma datumu, pieņem, ka tas ir īsākais laika intervāls;

(l) iii) ja, pamatojoties uz kredītlīgumu [...], vai pieņēmumiem, kas izklāstīti d), e) vai f) punktā, nevar noteikt patērētājam veicamā maksājuma datumu vai summu, pieņem, ka maksājumu veic saskaņā ar kreditora [...] noteiktajiem termiņiem un nosacījumiem; ja tie nav zināmi, tad:

i) procentu maksājumus maksā reizē ar kapitāla atmaksu;

ii) kredītlīguma [...] noslēgšanas dienā veic maksājumus, kas nav procentu maksājumi un kas izteikti kā viena summa;

iii) sākot no pirmās kapitāla atmaksas dienas, regulāri veic vairākus maksājumus, kas nav procentu maksājumi, un, ja šādu maksājumu apjoms nav zināms, pieņem, ka tie ir vienāda apmēra;

iv) ar pēdējo maksājumu dzēš iespējamo kapitāla, procentu un citu maksu atlikumu, ja tādas ir.

(m) ja par kredītam piemērojamo maksimālo summu nav vēl vienošanās, par maksimālo summu uzskata 1 500 EUR;

- (n) ja uz ierobežotu laikposmu vai summu piedāvā atšķirīgas aizņēmuma likmes un maksas, par aizņēmuma likmi un maksām uzskata augstāko likmi visa kredītlīguma [...] darbības laikā;
- (o) patēriņa kredītlīgumiem [...], kam fiksētā aizņēmuma likme ir noteikta attiecībā uz sākotnējo laikposmu, kura beigās nosaka jaunu aizņēmuma likmi un to turpmāk periodiski pielāgo atbilstīgi saskaņotam rādītājam, GPL aprēķina, pamatojoties uz pieņēmumu, ka fiksētās aizņēmuma likmes laikposma beigās aizņēmuma likme ir tāda pati kā GPL aprēķināšanas laikā, pamatojoties uz saskaņotā rādītāja vērtību minētajā laikā.

IV PIELIKUMS

ATBILSTĪBAS TABULA

Direktīva 2008/48/EK	Šī direktīva
1. pants	1. pants
2. panta 1. punkts	2. panta 1. punkta pirmā daļa
—	2. panta 1. punkts, otrā daļa
2. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkts	2. panta 2. punkta a), b) un c) apakšpunkts
2. panta 2. punkta d), e) un f) apakšpunkts	—
2. panta 2. punkta g), h), i), j), k) un l) apakšpunkts	2. panta 2. punkta d), e), f), g), h) un i) apakšpunkts
2. panta 2.a punkts	2. panta 3. punkts
2. panta 3. punkts	—
2. panta 4., 5. un 6. punkts	2. panta 4., 5. un 6. punkts
3. panta a), b) un c) punkts	3. panta 1., 2. un 3. punkts
—	3. panta 4. un 5. punkts
3. panta d), e) un f) punkts	3. panta 13., 20. un 21. punkts
3. panta g), h), i), j), k), l) un m) punkts	3. panta 6., 7., 8., 9., 10., 11. un 12. punkts
3. panta n) punkts	3. panta 22. punkts
—	3. panta 14., 15., 16., 17., 18., 19., 23., 24., 25., 26., 27., 28. un 29. punkts

—	5. pants
—	6. pants
—	7. pants
4. pants	8. pants
---	9. pants
5. panta 1. punkta pirmā daļa	10. panta 1. punkta pirmā daļa
—	10. panta 1. punkta otrā daļa
5. panta 1. punkta otrās daļas a), b), c), d), e) un f) apakšpunkts	10. panta 3. punkta pirmās daļas a), b), c), d), e) un f) apakšpunkts
5. panta 1. punkta otrās daļas g) apakšpunkta pirmais teikums un trešais teikums	10. panta 3. punkta pirmās daļas g) un h) punkts
5. panta 1. punkta otrās daļas b) apakšpunkta otrais teikums	10. panta 3. punkta otrā daļa
5. panta 1. punkta otrās daļas h), i), j), k), l), m), n), o), p), q), r) un s) apakšpunkts	10. panta 3. punkta pirmās daļas i), j), k), l), m), n), o), p), q), r), s) un u) apakšpunkts
—	10. panta 3. punkta pirmās daļas t) un v) apakšpunkts
5. panta 1. punkta trešā daļa	10. panta 3. punkta trešā daļa
5. panta 1. punkta ceturtnā daļa	10. panta 5. punkta otrā daļa
5. panta 2. punkts	10. panta 6. punkts
5. panta 3. punkts	10. panta 7. punkts
5. panta 4. punkts	10. panta 8. punkts

5. panta 5. punkts	10. panta 9. punkts
5. panta 6. punkts	(daļēji 12. pants)
6. pants	-
-	11. pants
7. pants	10. panta 10. punkts
—	12. pants
—	13. pants
8. pants	18. pants
—	14. pants
—	15. pants
	16. pants
	17. pants
9. pants	19. pants
10. panta 1. punkts	20. pants
10. panta 2., 3. un 4. punkts	21. pants
10. panta 5. punkts	-
-	22. pants
11. pants	23. pants
12. pants	24. pants
13. pants	28. pants
14. pants	26. pants

15. pants	27. pants
16. pants	29. pants
17. pants	39. pants
18. pants	25. pants
19. pants	30. pants
—	31. pants
—	32. pants
—	33. pants
—	34. pants
—	35. pants
—	36. pants
20. pants	37. pants
21. pants	38. pants
—	41. pants
22. pants	42. un 43. pants
23. pants	44. pants
24. pants	40. pants
24.a pants	45. pants
26. pants	42. panta 2. punkts
27. panta 1. punkts	48. pants
27. panta 2. punkts	46. pants

28. pants	4. pants
29. pants	47. pants
30. pants	47. pants
31. pants	49. pants
32. pants	50. pants
I PIELIKUMS	IV PIELIKUMS
II PIELIKUMS	I PIELIKUMS
III PIELIKUMS	III PIELIKUMS
-	II PIELIKUMS
-	V PIELIKUMS
